ELŐZETESEN

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ. TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 172. SZÁM. Debrecen, 1938 julius 31 vasárnap ÁRA 24 FILLÉR.

Kisbérleteket a városok és falvak nagybirtokain

A nyári szünetben egymásután röppennek fel a kormányzat köréből azok a tervek, amelyek **Imrédy Béla miniszterelnök szociális elgondolásait vannak hivatva szolgálni.** A mai napon vettünk hirt a földmivelésügyi minisztérium részéről előkészitett **kisbérleti rendszer és földbérlő szövetkezetek alakitására vonatkozó törvényjavaslatról,** amely hivatva van arra, hogy levezesse azt a szociális feszültséget amelyet tulajdonképpen a földbirtok kérdése okoz. Nyilvánvaló hogy a telepitési akcióval ezt a feszültséget levezetni nem lehet, ellenben **igazán zseniális megoldása ennek a kérdésnek a minél szélesebb körben érvényesülő kisbérleti rendszer.**

Mi Debrecenben évek óta sürgetjük, hogy **a közület a rendelkezésre álló nagy birtokain vezesse be a kisbérleti rendszert,** sőt felvetettük azt a gondolatot is, hogy a kisebb parcelláju birtokait **tulajdonjoggal engedje át azoknak a gazdáknak, akik családtagjaikat önállósitani akarják.** Az igy befolyt pénzek erősen megkönnyitenék a város helyzetét, **részben tartozásait csökkenthetné vele, részben pedig felhasználhatná ujabb beruházásokra, amelyek ujabb munkaalkalmat jelentenének,** — esetleg a Hortobágy erőteljesebb hasznositását is meg lehetne oldani. **De főként nagy segitségére volna a városnak az igy befolyó pénz a kisbérleti rendszer megalapozásánál.**

Sehol olyan adottsága nincsen ennek a szociális földbirtokpolitikának megvalósitására, mint itt Debrecenben. **Itt van a kiváló kertészetünk, amely megindította a gyümölcstermelést,** ki is próbálta, hogy milyen fajták teremnek az itteni talajon, tehát ha a város a homokbirtokai kisbérleti rendszert vezetne be, egyidejüleg be lehet vezetni a **csemegeszőlő telepitést és azonkivül gyümölcsösöknek a létesitését is.** Kertészetünk irányitása és felügyelete mellett olyan egységes szőlő és gyümölcstermelést tudnánk keresztülvinni, hogy **tőlünk is egész vonatok szállithatnák a termelvényeket külföldre.** Az ilyen természetü parcellázás azért is nagy érték volna a város lakosságára nézve, mert ebben az esetben **a szőlő és gyümölcs kultura eredményeként rendkivül nagy munkaalkalom keletkeznék.** Ha ezeket a homoki bérleteket, amelyek alkalmasak a szőlő és gyümölcs kulturára, a város **hosszu lejáratu bérletként adná ki opcióval, ugy hogy még a 20—25 évi bérlet lejárta után sem menne át a bérlet más családnak a birtokába,** ha a régi bérlő, vagy annak családtagja pályázik rá, úgy Debrecenben **nagyszerü eredményeket lehetne elérni és versengés folyna az ilyen hosszu lejáratu bérletekért a megszerzéséért.**

A város birtokainak az értéke rendkivül emelkedne az ilyen szőlő és gyümölcs kultura bevezetése folytán, ugyhogy az első bérleti időszak lejárta után **sokkal nagyobb bérösszegeket tudna elérni,** mint amennyit most ezek a birtokok, mint nagybérletek hoznak.

A készülő törvényjavaslatban kellene már most gondoskodni arról, hogy **elsősorban a közületek igyekezzenek a megvalósulás stádiumába hozni az ilyen kisbérleti rendszert,** ami a legtermészetesebb, hisz a város összességének a tulajdonáról van szó és ezeknek a birtokoknak igy az összesség érdekében való felhasználása a legelsősorbani szociális kötelességük a városoknak. Ezért a törvényjavaslatban arról is gondoskodni kellene, hogy **a nagybérleteknek a megszüntetése a közületek részére megkönnyittessék.**

Fekete földeken éppigy meg lehetne a hosszúlejáratú opciós bérletet csinálni. Szivesen bérelnék hosszu időre a gazdák ezeket a birtokokat, sőt még a szükséges épitkezéseket is vállalnák. A meglevő nagyobb épületek, mint központi épületek ugy a homok földön, mint a fekete földön kitünően értékesithetők volnának részben az irányitó szerv részére, részben pedig kulturális célokra.

Előzze meg Debrecen város a törvényjavaslatot és a maga hatáskörében kövessen el mindent, hogy Debrecen gazdatársadalma javára ezeket a kisérleteket minél sürgősebben bevezethesse.

—=—

Kinevezések és előléptetések a Magyar Államvasutak debreceni üzletvezetőségénél

A m. kir. Államvasutak igazgatóságának felhatalmazása alapján a debreceni üzletigazgatóság számos kinevezést és előléptetést eszközölt. Több száz főre megy az előléptetettek és kinevezettek száma a debreceni üzletigazgatóság területén, ezek közül debrecenieket a következőkben közöljük.

A debreceni MÁV üzletigazgató a következőket léptette elő a debrecenieik közül:

Káldy Zsigmond távirdafelvigyázó, **Kállai András** pályamester, **Popovics Emil** pályamester, **Szelecsényi Emil** főkocsivizsgáló, **Sipos Gábor, Pataki Lajos, Takács Kálmán, Horváth Sándor, Kovács Ernő, Kobl Kálmán** főmozdonyvezetők, **Farkas Mihály, Mészáros Károly** mozdonyvezetők, **Molnár József** irodasegédtiszt, **Pecsenye Sámuel, Hadházy József Bognár Tivadar, Torday László, Köteles Imre, Szladek Alfréd** iroda segédtisztek, **Siposs András** főraktárnok, **Koncz János** állomáselőljáró, **Szemes Sándor, Páncél Miklós, Petrányi Ede, Gottenhuber Imre** állomásfelvigyázók, **Terényi Antal Lakatos A. László, Doby János, Szentmiklóssy József** kalauzok, **Juhász Imre, Szoboszlay Gyula, Nagy József, Ivánka Tóth Sándor** műszaki altisztek, **Somogyi Sándor, Bánhegyi Imre, Oláh Mihály, Biky Dániel** kocsirendezők, **Szebeni Péter, Papp József, Balogh Mihály, Szabó András, Bózsó István** vonatfékező, **Molnár Sándor** váltókezelő, **Garai Elek** állomásmálházó, **Major Sándor, Halász József, Tóth Ferenc, Boross Imre** váltókezelő, **Tóth István** iroda altiszt, **Lakó Ferenc** váltókezelő, **Pozsonyi Gyula** állomásmálházó, **Szigetvári Ferenc** pályaőr.

Az üzletigazgató a következő új kinevezéseket eszközölte:

SEGÉDTISZTEK: Gémes Jenő pályamester lett, **Pazonyi Gyula** távirda felvigyázó, **H. Tóth Lajos, Papp Lajos** mozdonyvezetők lettek, **Gál Istvánt** Vámospércsen állomásfelvigyázóvá nevezték ki. **László Miklós** Ohatpuszakócson állomásfelvigyázó lett.

ALTISZTEK KÖZÜL: Csatáry Lajost fütővé, **Hangya Bélát** Ebesen váltókezelővé, **Ádám Józsefet** váltókezelővé, **Tóth Józsefet** pályaőrré, **Filep Lajost, Bodor Ferencet, Németh Józsefet, Nagy Imrét, Kovács Gyulát, Ujj Istvánt, Gavallér Sándort, Jeney Istvánt** pályaőrökké nevezték ki.

Runciman 3-án érkezik Prágába

Az egész világ nagy érdeklődéssel várja a jövő heti csehszlovák eseményeket — A szudétanémet pártot is bevonják a tárgyalásokba

A szerdán Prágába érkező lord Runcimann tárgyalásai elé feszült várakozással néznek európaszerte. A cseh kormány és a szudétanémet párt egyaránt a törvényjavaslatok és tervezetek hatalmas tömegét fordítja le angol nyelvre, hogy haladéktalanul közöljék azt lord Runcimannal.

Az angol politikai közvélemény nyolc hétre becsüli a tárgyalások idejét. Érdekes, hogy **a külföldi sajtó egy része nem vár többet Runcimann tárgyalásaitól, mint a béke érdekében való időnyereséget** s azt, hogy jelenléte biztositja a tárgyalások továbbvitelét.

„Amig Runcimann Cshországban időzik, addig Prágát nem fogják bombázni" — irja a Manchester Guardian komoly angol lap s ezzel jól fejezi ki azt a felfogást, hogy az angol miniszterek nyugodtan mehetnek szabadságra. Runcimann előreláthatóan nem engedi majd egykönnyen szétugrani a tárgyalófeleket és felrobbantani a tárgyalásokat, melyekben a végső szót, úgylátszik, mégis csak London mondja ki.

Lord Runcimannak a tárgyalások befejeztével meg kell állapitania, hogy vajjon a kisebbségek önkormányzatának megadása összeegyeztethető-e a csehszlovák állam épségének fenntartásával.

Egyes cseh lapok szerint a komoly veszély abban a lehetőségben rejlik, hogy a szudétanémetek egy napon a népszavazás kérdését vetik fel az európai politika fórumán.

A Narodny Listy azt irja, hogy a dolgok fejleményei mindenesetre **„jóval egyszerübbek lennének reánk nézve, ha Hitler az asztalra csap és az erők hatalmi összeütközésén keresztüli döntést provokál.** Valamilyen oknál fogva azonban nem ezt tette, hanem hajlandóságot mutatott hozzájárulni az európai békéhez és nincs az az angol kormány, amely ilyen felajánlkozást elmulasztott volna elfogadni".

Wiedemann kapitánynak, Hitler bizalmasának londoni, vagy esetleg párisi útjáról ismét a legkülönbözőbb hí-

Vizdal

A borszerető emberek figyelmébe ajánlja: a Hajduszoboszlói Gyógyvizpalackozó Kft.

Ha férfi — kedvedet
Hajnalba öltenéd,
S kvaterka-nedveket
Gyakorta töltenéd:
A borba önts vizet,
Miként a régi bölcs
S palackozott »HAJDU« legyen,
Mit ó — boromba tölts...
Gondold meg: így igyál,
A muri örökké nem áll
S gyomor falán a sok bor ég.
Ha nincsen benne buborék,
Ha nincsen benne buborék.

Ki bor mellett hever,
Gyomrával is fizet,
Ha hozzá nem kever
Finom »HAJDU« vizet.
Szavamra mondom én,
Enélkül nincs ital,
A száj enélkül savanyú
És keserű a dal.
Gondold meg: jól igyál!
Ez a víz örökké eláll,
S ha véget ér a csacska zaj,
Nem jó nyomába macskajaj,
Nem jó nyomába macskajaj...

KAPHATÓ MINDEN FŰSZERÜZLETBEN, VENDÉGLŐBEN ÉS KÁVÉHÁZBAN.

resztelések látnak napvilágot. **Egyes francia lapok jelentése szerint Wiedemann már csütörtökön elhagyta volna Berlint és jelenleg Londonban, vagy Párisban tartózkodik.** A Wiedemann-rejtély egyre erősebben foglalkoztatja az angol lapokat s a cáfolatok ellenére tartja magát a hír, hogy Wiedemann kapitány a legrövidebb időn belül Londonba várható.

Prága, július 30. Runcimann érkezésének napját véglesen **augusztus 3-ban állapították meg. Mindenekelőtt át fogják nyujtani Runcimannak a cseh kormány három törvényjavaslatának és a szudétanémet párt memorandumának angol fordítását.** Ezek után a cseh kormány részletesen tájékoztatja az angol kiküldöttet mindazokra a pontokra vonatkozóan, amelyekről Runcimann bővebb felvilágosítást kér. Párhuzamosan e tájékoztatóval a szudétanémet párttal is felveszi a kapcsolatot Runcimann.

Prága, július 30. Szombaton sem a kormány tagjai, sem pedig a politikai bizottságok nem tanácskoztak. Politikai körökben elterjedt hírek szerint a jövő hét közepén folytatják a megbeszéléseket a szudétanémet párt kiküldöttei és az egyesült magyar párt kiküldöttei.

Varsó, július 30. A Lengyel Távirati Iroda jelenti, hogy a csehországi lengyel kisebbség lapját, a Dziemnik Polskit ismét elkobozták. A lap egyik cikkében megállapítja, hogy az a konc, amelyet Prága a lengyeleknek vetett, annyit sem ér meg, hogy beszéljenek róla. A bejelentett nemzetiségi statutum csak közönséges papírrongy.

Miniszteri döntés szerint az Alföldi Takarék minden órában kilakoltatható

Egyetlen lakásban sincs már magánlakó — Csak a bank és az üzletek vannak az épületben
A Takarék hajlandó négyemeletes palotát építeni

Megírtuk annak idején, hogy az Alföldi Takarékpénztár épületében az egyik helyiségben a födémszerkezetben valami hiba jelentkezett. A városi müszaki ügyosztály vizsgálatot tartott és megállapitotta, hogy **a pincehelyiségek felett álló épületrész veszélyes és onnan a lakókat ki kell lakoltatni.** Ezt a határozatot az Alföldi Takarék megfellebbezte, mert **kifogásolta, hogy semmiféle erőpróbának nem vetették alá a kérdéses pince feletti részt,** nem is szólva arról, hogy a pincét erősen aládúcolták és egyébként is a födémnek semmi baja sincs, elváltozást nem mutat. Mindössze annyi történt, hogy **a fal melletti részen állandóan vizes csorgást kapott a födém és emiatt jelentkezett a mennyezetomlás.** Hogy komoly baj nem lehetett, arra felhozzák a fellebbezők, hogy **a leomlott vakolatrész felett állott egy nagy vas pénzszekrény és még ma is ugyanazon a helyen áll.**

A bank mindenesetre köteles óvatosságból a magánlakásokban lakóknak felmondott és **ma már minden lakás üresen áll. Az üzlethelyiségekből azonban nem lehetett kiköltöztetni a bérlőket, mert hiszen nem kaptak volna megfelelő üzlethelyiséget a bérlők, akik mintegy tizen vannak.** Magának a pénzintézetnek a helyiségeit a kilakoltatási végzés csak annyiban érintette, hogy az irodahelyiségeket nem lehetne használnia, **a pénztárhelyiség: az első nagy terem ellen nem volt kifogás, mert az az udvari részen épült, nincs alatta pince.**

Azon a részen, ahol baj mutatkozott, **a pincefödémet kicserélték, a konyha és fürdőszobák födémszerkezetét kijavították.**

A dologban az az uj és érdekes, hogy

a belügyminisztérium helyt adott a városi határozatnak, elutasitotta a fellebbezést, melyet az Alföldi Takarék benyujtott. Ez tehát azt jelenti, hogy az épületből ki kellene lakoltatni mindenkit.

Közben az Alföldi Takarék kérelmet nyujtott be a városhoz és kérte, hogy **engedje meg az épület tatarozását és olyanmértékü rendbehozását, hogy kifogástalanul használható legyen.**

Ezt a kérelmet a város **elutasitotta,** viszont az Alföldi Takarék ezt a határozatot **megfelebbezte.** Ennek tehát most még két fórumon lehet átmennie, mig végleges döntést hozhatnak.

A kérdésben pillaatnyilag mégis nyugalmi állapot van. Ugyanis úgy *Kölcsey* polgármester, mint *Fischer Jenő* igazgató szabadságon van és majd *csak akkor kerül az ügy véglegesen elintézésre, amikor a két vezetőférfiú itthon lesz.*

Az ügy ugyanis túlbonyolult ahhoz, hogy *egyszerűen formai végzésekkel elintézhető legyen.* — Annál kevésbé az, mert hiszen *a város célja, hogy az Alföldi Takarék építsen új palotát. Igaz,* hogy ez a mostani csak 26 éves, de *a bank mégis hajlandó is lenne új palotát építeni, de ehhez szüksége lenne megfelelő területre.* A mai helyen *nem építhet, mert ha ezt a házat lebontja, akkor alaposan hátrébb kell menjen a főfrontnál, annyira, hogy nem maradna helye a pénztárhelyiség számára.*

A bank tehát azt kérte, hogy *a város adja meg a lehetőséget az új palota felépítéséhez.* Ez alatt azt kell érteni, hogy a két szomszédos házat, amelyik a Csapó utca és a Piac utca sarkán áll és a mellette levő épületet, amelyik a Csapó utcán áll, a városnak ki kellene sajátítania. *Ezekre az ingatlanokra szükség is lesz, mert a Csapó utca elejét ki kell szélesíteni.* Ebben az esetben az ingatlan megmaradó részét csatolnák az Alföldi Takarék ingatlanához, amelynek elejéből ebben az esetben leválghatnák azt a részt, amelyre a városnak szüksége van ahhoz, hogy a Piac utcát szabályozza és a Nagytemplomra a rálátást már a megyeházától biztositsa.

Már abból, ahogyan ezt a tervet igy leírjuk, láthatja mindenki, hogy *soká kerül még a sor ennek a programnak végrehajtására, pontosabban akkor, amikor majd a Városházát és a Tisza-palotát hátrébb lehet vinni az új szabályozási vonalra.*

A bank tehát hajlandó volna az új palotát úgy felépittetni, hogy a mostani épülethez új szárnyat emeltetne a kisajátitandó két csapóuteai házhelyen. Természetesen a *bank megfizetné azt az összeget, amit a várossal szemben mint kisajátitási költséget a biróság megitél. A város viszont hajlandó lett volna kisajátitani a két házat, ha a bank megfizetné a költségeket.*

Itt is úgy néz ki a helyzet, hogy *ha mindenki mindenre hajlandó, miért nem rendezhető el az ügy. A baj ott van, hogy a város azt kivánta a banktól, hogy fizesse meg a kisajátitási költséget, de emellett elvette volna a banktól ingyen a Piac utcai fronton azt a mély területet, amely a Piac utca szabályozásához szükséges. Ezt pedig az intézet nem vállalta, hogy kisajátitást is fizessen és még ingyen odaadja, a szabályozáshoz szükséges terü.etet.*

A banknak tehát az volt a konkrét kérése, hogy **amennyit elvesznek tőle a Piac uccai részből, ugyanannyit adjanak a Csapó uccai részen és ebben az esetben felépitették volna a négyemeletes uj bankpalotát.**

A város ezt az ajánlatot nem fogadta el.

Most aztán pillanatnyilag fegyverszünet van, amig hazajön a polgármester, de persze az ügy korántsincs elintézve, sőt **minden órában megtörténhet, hogy az Alföldi Takarékot kilakoltatják, mert hiszen erre megvan a jogerős döntés a minisztériumtól.**

Az is érdekes, hogy *volt hasonló eset Debrecenben, még pedig a Hatvan utca 1. altti egyházi palotánál, ahol szintén alátámasztották a kritikus pincét és ezzel az ügyet elintézettnek tekintették.*

A Geiger háznál ugyanez volt a helyzet, ott is mátrai födém van és ott is *leszakadt egyszer a konyhafödém; azt is megcsinálták és rendben volt.*

Remélhetőleg augusztusban, amikor az illetékes tényezők itthon lesznek, az összes szempontoknak és *főleg a közérdeknek megfelelően elintézik ezt a kérdést.*

— **Boroshordókban éltek 17 hónapon át Robres községben** azok a fiatalemberek, akiket nemzeti érzelmeik miatt halálra ítéltek a köztársaságiak, de sikerült bemenekülniök a borospincékbe. A spanyol nemzetiek felszabadították most a községből és az iljak kibujhattak a hordóból.

— **Ideges emberek gyomor- és bélpanaszainál** reggelizés előtt egy félpohár természetes **„Ferenc József"** keserüvíz kissé felemelegítve igen kellemes háziszer, amely a székletétet elrendezi, az emésztést előmozditja és az egész anyagcserét jótékonyan befolyásolja. Kérdezze meg orvosát.

INTÉZETI
Fehérnemü
Takaró
Matrác
előirás szerint
Kardos László
1831

Hungária filmszinház
MA, VASÁRNAP D. U. 3, 5, 7 s 9 ÓRAKOR
HÉTFŐN D. U. 5, 7 és 9 ÓRAKOR
HARRY PIEL
Izgalmas bűnügyi filmje:
A kétarcu ember
és HIRADÓ!

Az Apollóban
MA, VASÁRNAP D. U. 3, 5, 7 és 9 ÓRAKOR
UTOLJÁRA
1. »HAVI 200 FIX«
és
2. »ZIGOTÓ, MINT FŐPINCÉR«
HÉTFŐN ELŐSZÖR
6 és 9 órától folytatólagosan
3 filmszenzáció 1 műsorban.
1. »ANEVADAI POKOL«
2. »SANTAFÉ TITKA«
3. »RIN-TIN-TIN, a hegyek hőse«
IZGALMAK! BRAVUROK! EGZOTIKUMOK!

KERÉKPÁR SOLTÉSZ
legkisebb részlet
legnagyobb választék
leghosszabb kihitelezés
legjobb minőség
Kálvin-tér 2

Százezer pengőt érő száz hold földet ajánlott meg Hajdúböszörmény a repülőalapra

Hajdúböszörmény város példamutató cselekedettel állott a magyar városok elé. Átérezve azt a szent kötelességet, amely a magyar jövendő munkálásában reá hárul, mint történelmi felelősség és feladat, és tudatában annak, hogy a repülés fejlesztése milyen nagyjelentőségű nemzeti kötelesség épen ma, amikor a világ minden nemzete igyekszik repülőflottáját fejleszteni,

100 katasztrális hold területet ajánlott fel a Horthy Miklós nemzeti repülőalap céljaira.

A város képviselőtestületének közgyülése dr *Szálkay* Antal polgármester javaslatát egyhangú lelkesedéssel fogadta el.

Dr Szálkay Antal polgármester a közgyülés megtartását szép beszédben köszönte meg.

— Őszinte örömmel mondok köszönetet — szólott — ezért a nagylelkű határozatért és megajánlásért, mert *ezáltal lehetővé válik, hogy az ősi hajdúfészek: Hajdúböszörmény a Kormányzó Ur Őfőméltósága 70-ik születésnapja alkalmából létesítendő repülőalaphoz ilyen tekintélyes mértékben hozzájáruljon.* Örömmel tölt el az a tudat nemcsak azért, mert a repülőalap a Kormányzó Ur nevéhez fűződik, de azért is, mert *ezzel a város jelentős mértékben szolgálja a honvédelem érdekeit is.*

A közgyülés tagjai lelkes ovációval fogadták a polgármester hazafias beszédét.

Kulturvonat

indul augusztus 7-én Budapestre a Margitsziget-i szinpad előadására. Menettérti jegy P 8.84. Jegyek a Menetjegyirodában.

Kiss Józsefet nevezték ki főigazgatóvá

BUDAPEST, július 30. A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Kiss József tanügyi tanácsosi címmel felruházott áll. tanítónképző intézeti igazgató, szakelőadót debreceni tankerületi kir. főigazgatóvá kinevezte.

A románok engedélyezték a segesvári Petőfi ünnepélyt

Bukarest, július 30. Willer József dr volt magyarpárti képviselő hosszas tárgyalást folytatott *Calisnescu* belügyi- és közoktatásügyi miniszterrel. A megbeszélésen megvitatták a romániai magyar kisebbség helyzetét, főként pedig közigazgatási és közoktatásügyi kérdésekről tárgyaltak. — *A tárgyalások során a belügyminiszter engedélyezte a vasárnapi segesvári Petőfi-ünnepélyt.*

A belügyminiszterrel folytatott megbeszélés után *Willer József dr* a miniszterelnököt kereste fel, aki egy órás kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök előtt Willer részletesen kifejtette a magyar kisebbségeknek az egyes nagyobbjelentőség ügkérdésekben elfoglalt álláspontját. *Miron Christea* pátriarka miniszterelnök kijelentette, hogy nyári üdüléséről visszatérve, ismét fogadja Willert.

— **A székelyek többet szenvedtek a románok 20 évi megszállása alatt**, mint a török 150 éves uralma alatt. A rémuralomra jellemző, hogy a 20 esztendő alatt a székelyek közül 200.000 hagyta el otthonát, mert nem birták már az elrománositó törekvéseket és a vagyonelkobzásokat, fogházküldéseket.

Vígszinház

Ma 3—5—7—9 órakor
holnap utoljára 5—7—9 órakor
a leghatalmasabb világfilm:

Kereszt jegyében

(Ave Caesar)

Hajduszoboszlói Gyógyfürdő

ma már európai hírű. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium, strandfürdő, **hullámfürdő.** Páratlanul eredményes fürdő — ivó és beélegző kúrák. A fürdőt Hajduszoboszló 73 és 78 fokos sós — jódos — brómos — hidrocarbonátos hévvizei táplálják. 3,000 liter forróvíz percenként. Magyar és németnyelvű ismertetővel készséggel szolgál a fürdő Igazgatósága.

Német lapok kritizálják a pápa beszédét

Berlin, július 30. A berlini esti lapok foglalkoznak azzal a beszéddel, amelyben XI. Pius pápa a hittérítési propaganda kollégiuma növendékeinek fogadása alkalmával állást foglalt a fajkultusz, a nacionalizmus és a szeparatizmus kérdésében. Több lap, így a Börzenzeitung élesbangú vitába száll a pápa fejtegetéseivel. A Berliner Tagblatt erősen helyteleníti, hogy a pápa szembeszállt a legtermészetesebb egészséges tervekkel.

Keresztülgázoltak rajta a lovak, — bordatöréssel szállitották a klinikára

Uj Mihály Bellegelő 445. szám alatti lakos gazdálkodót súlyos baleset érte tegnap reggel. Lovai a tanya udvarán egy ládától megvadultak és elragadták a szekeret. Uj Mihály egyensúlyát vesztve, lezuhant a szekérről s a kerekek keresztül mentek rajta. Súlyos bordatöréssel a sebészeti klinikára szállitották.

Fajvédő nemzeti szociálista párt néven uj párt alakult

Budapest, július 30. A magyarság jobb jövőjének előkészitése céljából uj párt alakul, amelynek címe: **Fajvédő Nemzeti Szocialista Párt.** A pártvezéri és az országos elnöki tisztségek betöltéséig pártvezéri jogkörrel a párt országos ügyvezető elnökévé **Szörtsey József** kormáyfőtanácsost választották meg. A párt országos ügyvezető elnöke egy héttagú bizottsággal karöltve dolgozza ki a párt programját és szervezeti ügyviteli szabályzatát. Az alakuló értekezlet elhatározta, hogy az ősz folyamán a fővárosban megtartja első nagygyülését, amelyen a párt időközben megválasztandó vezére ismertetni fogja a párt programját.

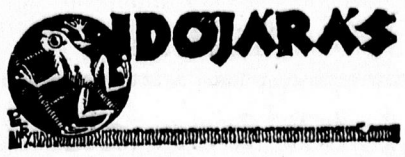
Nem bankrabló, hanem lakásfosztogató

Hírt adtunk már arról, hogy a pesti rendőrség őrizetbe vette Marján Sándor cipészsegédet, mert azzal gyanusitották, hogy ő követte el a Fő-utcai bankrablást. Marján alibit igazolt a főkapitányságon, de mégsem kerülhetett szabadlábra, mert kiderült, hogy a főváros környékén lakásfosztogatásokat követett el és a házkutatás során sok holmit megtaláltak.

Leánya vallomása alapján letartóztattak egy téglavetői munkást

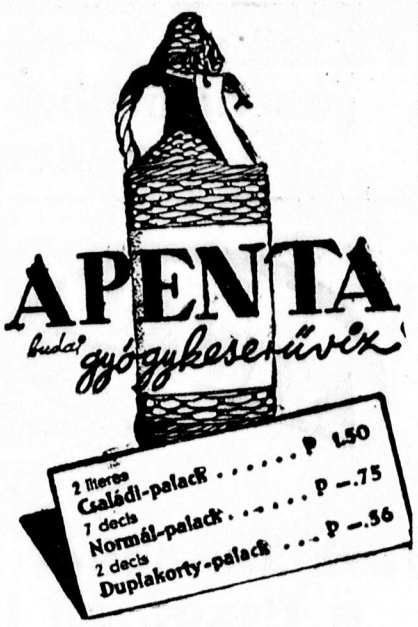
A csendőrségen jelentették, hogy az egyik téglavetői munkás erőszakoskodik serdületlen leányával. Kihallgatták a gyermekleányt, aki megdöbbentően súlyos vallomást tett az apja ellen, akit a terhelő vallomás alapján őrizetbe vettek. Átadták az ügyészségnek. A vizsgálóbíró kihallgatta, de szabadlábra helyezte. Az eljárás folyik tovább.

A munkás azt hangoztatja, hogy csak bosszúból tettek ellene feljelentést és a leányát felbérelték ellene.

Hazánkban a zivatarok száma lényegesen csökkent. Az esti órákban már egyedül Szentgotthárdról jelentettek zivatart. Utólagosan beérkezett jelentések szerint tegnap délután nemcsak Mohácson, hanem a Mecsekhegységben is nagy zivatar, eső hullott. A hőmérséklet a nyugati és északi megyékben ma nem érte el a 30 fokot, az Alföld nagyrészén ismét 32—33 fokig emelkedett.

Jóslás: Déli szél, délelőtt csak kevés, délután valamivel több felhő. Néhány helyen záporeső, vagy zivatar, a hőmérséklet emelkedik.

Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és minden jobb üzletben.

Önnek is meg kell már venni a NIKOPÁLL szipkát, ha egészsége ér egy fabatkát...

Angyalcsinálás miatt nyolc nádudvari asszony ellen indult bünvádi eljárás

A nádudvari csendőrök névtelen jelentés alapján arról értesültek, hogy sorozatos magzatelhajtás történt Nádudvar községben. A nyomozás során komoly gyanu merült fel nyolc nádudvari asszony ellen, akinek ügye már az ügyészség elé került.

Zsögöd Jenő a debreceni vizsgálóbiróság vezetője is kihallgatásokat tartott az ügyben és több mint húsz egyént kérdeztek meg. A nyomozás tovább folyik az ügyben és abban az irányban is kutattnak, hogy a magzatelhajtások következtében halta-e meg Nádudvaron az utóbbi időben.

Földárverés

Létai úton Bellegelő 138. sz. Katzféle 16 hold föld birói árverésen augusztus 4-én lesz eladva.

Filmjeit, lemezeit előhívja, kidolgozza a Tőkés Strandfotó Nagyerdei stranfürdő

Főzzön és fürödjön gázzal!

A gáz Debrecenben legolcsóbb egész Európában! Vezettesse be a gázt most a lakásába, mert ezáltal a nyári nagy hőséget sokkal könnyebben viselheti el főzésnél, fürdésnél, vasalásnál! Aki most vezetteti be lakásába a gázt, annak a felszerelt készülékek minden darabja után **40 pengőt térítünk vissza.** Az autogeyser azonnal adja a melegvizet. Egy fürdőhöz egy m³ gáz kell, ára 22 fillér. Sem főző, sem tartályt, sem autogeysert nem kell vásárolni, mert igen olcsón bérbeadunk ilyeneket. Bővebbet mintaraktárunkban, Batthyány-utca 12. Telefon: 28-53.

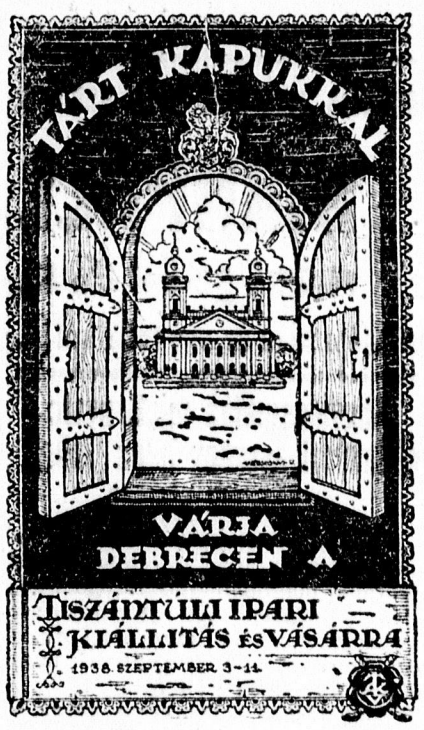
DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS VILÁGITÁSI VÁLLALATA.

TIKÁV Hirei

IRODA: A DEBRECENI KERÜLETI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁBAN VERBŐCZY U. 2. TELEFON: 10-49, 10-20.

Tárt kapukkal várja Debrecen a Tiszántuli Ipari Kiállitás és Vásárra érkező vendégeket

A Tiszántúli Ipari Kiállítás és Árumintavásár igazgatósága elhatározta, hogy a legszélesebb körben ezrével küldi szét a TIKÁV látogatóihoz propaganda levelezőlapját, amelynek egyik oldalán Varkonyi Károly debreceni rajzoló művész jól sikerült rajzát láthatjuk, amelyet itt közlünk.

A levelezőlap szöveges része így szól:

»A debreceni kereskedelmi és iparkamara szeptember 3—11-ike között rendezi a IV. Tiszántúli Ipari Kiállítás és Árumintavásárt.

A Nagyerdő színpompás környezetében a kiállításon mindent megtalálhat, ami szemnek, szájnak ingere.

A tanév kezdetén az ipari vásár elsőrendű beszerzési forrást nyujt. — A debreceni kereskedelem színe-java bemutatja portékáit. Az iparos és mesterversenyen a Tiszántúl kézművesiparának remekmunkáit szemlélheti és ennek alapján amire szüksége van, megrendelheti.

A magyar gyáripar bemutatja legujabb termékeit és bemutatásával igazolja a gyáripari termelés rendkívül nagy nemzetgazdasági és szociális fontosságát.

Részt kér a nemes versenyben a mezőgazdaság is. A bejáratnál a virágbemutató mond meleg Istenhozottat az érkezőnek, a gyümölcsbemutatón pompás gyümölcsök gerjesztenek étvágyat a híres debreceni húsipar elárusító helyeinek köritésében, a baromfi és nyulkiállítás a Tiszántúl fejlett baromfi és angora nyul tenyésztését mutatja be. Ha bélyeg ritkaságokra kiváncsi, megnézi a bélyegkiállítást. A kiállítás programját gazdaggá teszik a különféle kongresszusok, amelyek közül kiemeljük a szeptember 4-iki Országos Iparos Kongresszust, a szeptember 11-iki húsipari kongresszust. A dalkultúra barátai szeptember 4-én a Csokonai Dalosünnepet élvezhetik, a néprajzi érdekességekre kiváncsiak szeptember 8-án a híres Hortobágyi Hidivásárt szemlélhetik meg, a pásztorélet érdekességeivel együtt, s mindezt megszemlélheti ebben az időben kedvezményes áron, mert a filléres vásárvonatokon kívül szeptember 1-ének 0 órájától szeptember hó 11-ének 12 órájáig Debrecenbe az ország minden részéből féláron lehet utazni.

A vásárigazolványok az országban valamennyi Menetjegyirodánál, a Menetjegyirodák megbizottainál, a Tiszántúl az ipartestületeknél kaphatók, vagy a kereskedelmi és iparkamaránál, az iparigazolványok árának és 20 fillér pótköltség beküldése ellenében igényelhetők. Az igazolványok ára Debrecentől 100 km-es távolságban 1.20 P, Debrecentől 100—200 km-es körzetben 1.50 P, 200 km-es felüli körzetben 2.— P.

Tárt kapukkal és szivvel várjuk m. t. Címet, családját, rokonait, jóismerőseit Debrecenbe! Debrecen, 1938 augusztus hó 1. A debreceni kereskedelmi és iparkamara elnöksége.«

A kamara mint a TIKÁV rendezője e levelezőlapot mindazoknak megküldi, akik 1936-ban a TIKÁV-ot 50 százalékos kedvezményes jeggyel meglátogatták, valamint nagy számmal megküldi Debrecen város környékében levő községek és városok címjegyzékei alapján, tisztviselőknek, szabadfoglalkozásuaknak, gazdáknak, kereskedőknek, iparosoknak, hogy mentől többen látogassák meg Debrecent!

x Szőrszálaitól egy kezeléssel megszabadul egész strand saisonra a legmodernebb **amerikai** szőrtelenitő eljárással. — Komáromi Kozmetika, Bika bérház.

SZINHÁZ

A Kamaraszinház műsora:

Vasárnap délután 4 órakor: *Méltóságos asszony.* Délutáni mérsékelt helyárak.

Vasárnap este fél 9 órakor: *Gyógyszerész úr.* Ketten egy jeggyel.

Hétfő este fél 9 órakor: *Tökmag.* Közkivánatra. Ketten egy jeggyel.

Kedd este fél 9 órakor: *Szibéria.* Könyves Tóth Erzsi felléptével. Közkivánatra. Emelt helyárak, de ketten egy jeggyel.

Édes ellenség

Bónyi Adorján háromfelvonásos vigjátéka pompásan érvényesült a vendég szintársulat felujitásában is. Az a gondolat, hogy a dolgozó nő és a kenyértelen férfi mai probléma, semmit se vesztett jelentőségéből a darab megirása és bemutatása óta. Ezt a gondolatot tovább viszi az idő és a jelek szerint ezzel a lehetőséggel és adottsággal számolni kell. Éppen ez az adottság a siker titka, melyet aztán igen hatásos csoportositásban tálal fel a szerző és adtak elő a kitünő vendég szintársulat tagjai vitéz Bánky Róbert igazgató kifogástalan rendezésében.

Judit örök asszonyi és emberi alakját **Könyves Tóth Erzsi** mintázta meg egyéni bájával és közvetlen előadói és alakitói müvészettel. Megszólaltatta a dolgozó nő igaz liráját, ezért volt olyan megérdemelten nagy sikere. Vitéz **Bánky Róbert** a tudományának élő, de a tudománya mögött szivet rejtegető mérnök mesteri alakjában csillogtatta sokrétü tehetségét. **Bánky Elemér** halk, egyszerü, természetes eszközökkel rajzolta meg az állástalanságában is diadalmas férfit. **Sorr Jenő** azt a kivesző tipust ábrázolta, melyet a háboruelőtti idők teremtettek meg. **Gáspár Amália** a családnak élő anya figuráját töltötte meg élettel. **Gálfy Marika** temperamentumos modern leánya jól hatott. **Orbán Viola** a mai idők nagy városi özvegyének adott kitünő hangot és alakot. **Bakos** Gyula sok családu gyáva szolgája. **Szántó Ernő** megcsontosodott könyvelője és **Szőke Margit** próbakisasszonya egészitették ki a kitünő együttest.

Telt ház tapsolta és ünnepelte a nagyszerü előadást és a kitünő szinészgárdát.

sz. r. i.

A Kamaraszinház hirei:

Ma, vasárnap délután ismét a *Méltóságos asszony* című remek sláger vígjáték kerül színre Gálffy Marikával a főszerepben, aki ebben a szerepében is ugyanolyan sikert aratott, mint a Tökmagban. Délutáni mérsékelt helyárak. Siessen jegyét megváltani, ha még nem látta.

Sokat kacagtak már Debrecenben, de olyan jófizüen és annyit még soha, mint azok, akik ma, vasárnap este elmennek a színházba és megnézik Doillet francia frónak a *Gyógyszerész úr* című bohózatát, amit csak felnőttek nézhetnek meg enyhe pikantériája miatt. Egyike a *Gyógyszerész úr* a társulat legjobb előadásainak, amelyben úgyszólván mindenki játszik. Mesés szórakozás. Szem nem marad szárazon a nevetéstől. Az előadás ketten egy jeggyel akció keretében. Szelvényekre 40, 30 és 20 fillér ráfizetéssel két jegyet szolgáltat ki a pénztár.

Holnap, hétfőn este ismét a szezon legnagyobb sikere kerül színre. Az olvasó, aki tájékozott a színházi fronton, már ki is találta, hogy a *Tökmag*, Dario Nikodémi bűbájos darabja, amit ismét ketten egy jeggyel játszanak közkivánatra a bemutató pompás szereposztásában. Szelvényekre 40, 30 és 20 fillér ráfizetéssel két jegyet szolgáltat ki a pénztár. Ha meg akarja nézni, úgy igyekezzen helyét biztositani.

Megtartották az első vasutas misét az elhunyt vasutasok lelkiüdvéért

A magyar vasútasságot olyan érzések kapcsolják össze, mint egy hatalmas nagy családot, amelynek tagjait mint a nemzeti alapon álló második hadsereget tekinthetjük az országban. Lélekemelő szép cselekedet, hogy az elhunyt vasútasok lelki üdvéért — amint ezt minden rendes családban tenni szokták — gyászmisét tartanak. A nagy vasutas család azonban nem évenként, hanem havonként rendez gyászmisét.

A vasútasok lelki üdvéért az első gyászmisét most tartották meg a katolikus templomban. A misét nagy papi segédlettel dr Báttky Miklós piarista rendházfőnök pontifikálta. A misén megjelentek a Debrecenben levő összes szolgálati főnökséghez tartozó vasútasok, élükön dr Kamarás Gyula főtanácsos, műhelyfőnökkel, Wolfinau József főtanácsos, számos főnökkel, mint az üzletigazgató helyettese, Semsey Lajos állomásfőnök-helyettes és a vasútasok nagy számban. Felvonult ez alkalomra a debreceni állomás Horthy-zenekarával és egy sereg egyenruhás vasútas is. A zenekar Hámory Ferenc vezénylésével nagy precizitással adta elő Fucik Requiemjét. A templom hajóját teljesen megtöltötte a tényleges és a nyugdijas vasútasok hatalmas tábora, amely lelki együvétartozásáról, egységéről és összetartozandóságáról tett ezzel is szép bizonyságot.

Ma már a legjobb bornak is kell a cégér, a propaganda!
A legjobb propaganda alkalmat nyujtja a TIKÁV!!
Jelentkezzék, míg nem késő a TIKÁV-ra!!!

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata július 31-től augusztus 7-ig

»Aranyangyal« Bánó Andor Piac u. 50. Piac és Szent Anna u. sarok. Telefon 24-53. — »Reménység« dr Gödény Sándor, Csapó u. 22. »Zeneda« mellett. Telefon 34-21. »Bocskay« Lassányi József, Cegléd utca 22., a Demkével szemben. Telefon 29-14. »Hungária« Sz. Szabó Jenő, Vargakert, Szoboszlay u. 4. Telefon 28-25.

MENTŐK TELEFONSZAMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

„Dolgoztass, hogy dolgozhass".

Ha jól tanulsz fiam, inasnak adlak

így kellene megfordulni a szülők gondolkozásának még pedig nemcsak a szegény embereknél, hanem a jómódúaknál is. Mert hányszor hangzik el az otthonokban az a mondás »ha nem tanulsz fiam, inasnak adlak«, szinte riasztgatják vele a gyermekeket, mint egy megalázó helyzetet tárják elébük az inasi állapotot, amelybe akkor kerülnének, ha nem tanulnának, már pedig ma, amikor az ország iskolavégzett ifjúságát nem birja már ez a kis nemzet mint tisztviselőt sorompóba állitani, elérkezett az idejc, hogy az ipari és kereskedelmi pályák éppen olyan megbecsültek, éppen olyan egyenlő értékűek legyenek, mint amilyenek a tisztviselői állások. És nem azokat a gyermekeket kell a szülőknek tulajdonképpen ipari és kereskedelmi pályára adni, akik nem jól tanulnak, hanem elsősorban azokat, akik kitűnően tanulnak, mert a kereskedelmi és ipari pályán még mindig nyitva áll az út arra, hogy nemcsak boldog meg elégedett életnek a fundamentumát tudja az intelligens iparos lerakni, hanem ki tudja épiteni a nyugalmas öreg kornak is minden feltételét, amelyre most a tisztviselői állásnál a nyugdij miatt olyan nagyon pályázik az ifjúság.

Becsüljük meg az ipari, kereskedelmi pályán levőket, hiszen ezen a pályán igazán mindenki a tarisznyájában hordozza a marsall botot, lehetnek nagykereskedők, lehetnek nagyiparosok, csakhogy ehhez tudás, szorgalom és akarat kell. Éppen ezért most, amikor már a hivatalnoki pályák annyira megteltek, hogy nem bir ifjúságunk elhelyezkedni, forduljunk szeretettel a kereskedelmi és ipari pályák felé és biztassuk gyermekeinket azzal, »hogyha jól tanulsz fiam, inasnak adlak«.

Bámulatos hatású arcszépitő szer a
FÁY-CRÉM
SZAPPAN ÉS PUDER
ÁRA 1 PENGŐ
GRÓSZ NAGY FERENC
GYÓGYSZERÉSZ • KOSSUTH-U. 8

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a ref. templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor dr Kosdy János. Kistemlpomban délelőtt 9 órakor dr Lencz Sándor, 11 órakor Szenes László, délután 6 órakor Csutoros Sándor. Ispotály-templomban délelőtt 10 órakor Kolozsváry Kiss László, délután 5 órakor Váry László. Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor dr Bartha Tibor, délután 5 órakor dr Bartha Tibor. Árpádtéri temlpomban délelőtt 10 órakor Nagy Sándor, délután 3 órakor Nagy Dezső. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László, délután 5 órakor Papp Géza. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Orosz János, délután 5 órakor Orcsz János. Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Tömöry Lajos, délután 3 órakor Tömöry Lajos. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Kulcsár Ferenc, délután 5 órakor Kulcsár Ferenc. Nyulasi állami iskolában délelőtt 10 órakor Tamás Ferenc. Tégláskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor Birinyi János. Gyermekmenhelyben délelőtt 10 órakor Siposs Imre. Téglavetői gyülekezeti házban délután 3 órakor Kovács Árpád. Wolaffkatelepi olvasókörben délután 3 órakor Papp Géza. Olajütői imaházban délután 3 órakor dr Juhász László. Egyeken délután 3 órakor Siposs Imre. Tanyai istentiszteletek: Hosszupályi uton délelőtt 9 órakor Papp Géza; Pallagon délelőtt 9 órakor Ecsedy Aladár, ág. Mezei Bela.

Debreceni ember Kérje mindenüt!!! Csokonai ásványvizet iszik.

—**Dr Bohn Ede** fogorvos szabadságáról hazaérkezett és rendelését ujból elkezdte.

— **Orvosi hir.** Dr Lárencz Béla fogszakorvos szabadságáról visszaérkezett és rendelését Péterfia ucca 18. szám alatt ujból megkezdte.

— **A muzeumi Közmüvelődési Könyvtár** a polgármester határozati intézkedésére a minden évben szokásos nyári nagytakaritás, könyvtárrendezés és kiegészités miatt augusztus hó 1-től 31-ig zárva. Könyvtárnyitás szeptember hó 1-én, csütörtökön reggel 9 órakor.

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK, fotocikkek előnyös fizetési feltételek mellett.
BERZÉKI fotoszaküzletei Piac 16. és 38. sz

— **Földalatti forrásban találták meg** peresztegi Nagy György öt éves kisfiú holttestét. A nyomozás megállapitotta, hogy a gyermek, aki nagyapja székesfehérvári malmában nyaralt az udvaron lévő földalatti forrás medencéjéhez ment le lépcsőkön és a jéghideg vízbe zuhant. A gondtalan nagyapa ellen megindult az eljárás.

Dreher SZIVECSKÉM ÜDITŐ OSTYA-KEVERÉK IZES GYÜMÖLCSÖK ZAMATÁVAL

— **Vasárnapi miserend a Szent Anna uccai plébániatemplomban és kápolnákban.** Rendes vasárnapi miserend, misék kezdete 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet tart Láng Pál pápai kamarás, Szentbeszédet mond ugyanő. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél egy órakor. A kertségekben és kápolnákban a mult vasárnapi miserend az irány adó.

— **Az evangélikus templomban** (Miklós u. 3.) vasárnap d. e. 10 órakor lesz gyülekezeti istentisztelet. Délután 7 órakor Hajduszoboszlón szórványistentisztelet lesz. Az igehirdetői szolgálatot mindkét alkalommal Böjtös Sándor végzi.

— **A Déri Muzeum** ma, vasárnap 9—1 óráig nyitva. Belépődij nincs. A Baltazár Dezső u. 2. sz. iskolaépületben elhelyezett Thalyszoba kivánatra az igazgatóság engedélyével megtekinthető. Belépődij 20 fillér. A muzeumi Közmüvelődési Könyvtár egész nap zárva.

— **Orvosi hir.** Dr Szenes Zsigmond gyermekorvos a Werbőczy ucca 12. sz. házba költözött.

— **Orvosi hir.** Dr Endrődi (China) Albert augusztusban d. e. 9—½11-ig, d. u. 5—7-ig rendel Ruyter u. 38., Nyilastelep.

— **Az árkormánybiztos Szombathelyen rendet csinált.** Intézkedésére a pékek a félbarna kenyér árát 38 és a barna kenyér árát 34 fillérben állapitották meg. A viszonteladói kedvezményt 2 fillérre csökkentette. A pékek bizonyitották, hogy a malmok drágán adják a lisztet, a malmok vezetői előtt a kormánybiztos kijelentette, hogy le kell szálitani a liszt árakat, mert megindítja a kihágási eljárást ellenük.

x **Dr Salánki József** szabadságáról hazaérkeezett és rendelését ujból megkezdte Batthyány u. 22. sz. alatt hétköznapokon d. u. 3—5-ig.

— **A francia külügyminiszter** Törökország fővárosába, Ankarába utazik, de csak december végefelé indul. Az utazást előkészitő megbeszéléseket a párisi török nagykövettel befejezték.

— **Prága a kommunisták középeurópai központja,** ezt irja egy lengyel lap és beszámol arról, hogy a prágai kommunistaközpont nemcsak Lengyelország, Németország, Magyarország, hanem még Bulgária és a Románia felé is irányitja a kommunista szervezkedést.

IRÓGÉP eladás-csere **HURAY,** parkamara T: 17-93

— **Magyarországot dicséri pásztorlevelében** Spanyolország biboros primása és hangsúlyozza, hogy a vendégszerető Magyarország kimutatta rokonszenvét a nemzeti Spanyolországgal szemben.

— **Ötmillió pengő adót törölni kell az egész országban** a közigazgatási bíróság döntése értelmében. Egy sátoraljaujhelyi háztulajdonos panaszát vizsgálva, mondotta ki a közigazgatási bíróság, hogy a vizdij a nyersbérjövedelemhez a házadó megállapitásba nem számitható akkor sem, ha a szabályrendelet a vízdij megfizetését egyébként a háztulajdonos kötelességévé is teszi. A döntés alapján törölni kell tehát az adóhivataloknál a hasonló tételeket, melyeknek összege körülbelül ötmillió pengő.

— **Az Önálló Hivatásu Nők kiállitását a gyors és gépirás terén** Budapesten augusztus 3-án nyitják meg ünnepélyesen. Dr. Traeger Ernő a gyorsirási ügyek kormánybiztosa nyitja meg személyesen a kiállitást. A kiállitást az országgyülési gyorsiró irodában rendezik meg.

— **Harcias krumplitolvajok garázdálkodtak a szegedi határban.** Puskás József földjéről hordták a krumplit, mikor a gazda észrevette őket és hozzájuk ment. A két asszony, akik a krumplit zsákba rakták, még biztatta a gazdát, hogy lopjon ő is, mert van elég. — A gazda dühében szidalmazta az asszonyokat, akik látva, hogy nem jó helyen biztattak lopásra, előkapták ásóikat és ájultra verték a gazdálkodót. Órák mulva találták meg Puskást a földjén. Állapota életveszélyes, mert koponyarepedést, agyrázkódást is kapott az ütések következtében.

x **Villany, rádió, müszerész, lakatos, nickelező üzememet** aug 4-én Domb ucca 20. szám alá helyezem át. Szives pártfogást kér Horváth Ferenc, Dégenfeld tér 2., Burgondia u. 11. szám.

— **Rejtvényfejtők figyelmébe!** Ezen a héten a következők kaptak 1—1 könyvet: Füöp Ilona, Harsányi G. u. 10.; óth Gyuláné, Monti ezredes u. 17.; Karády Gyula, Botond u. 17.; Varga László, Kórház u. 3. Szemerédy Péter, Eötvös u. 104. és Tóth Kálmán, Apafi u. 22. — A könyveket hétfő délután 3 órától, csütörtök este 6 óráig, bármikor át lehet vehni lapunk kiadóhivatalában.

Tartós ondulálást
4-5 P készit BATA fodrász
Simonffy u. 1. sz.

— **Magyarország első cserkészkápolnáját,** mely Budapesten épült fel, augusztus 7-én Angelo Rotta pápai nuncius szenteli fel.

— **Három kisgyermek halt meg ragályos bélhurutban** a jánoshalmi határban, mert nem volt kellő segités és a beteg gyermekek a földön feküdtek szüleik egyetlen kamrából álló odujában. A három gyermekét veszitett Rideg Ferenc földmives segitségére most indítottak akciót.

— **A gallér és a nyakkendő ellen hirdet harcot** az egyik olasz lap és Mussolini szavaira hivatkozva hirdeti, hogy vissza kell térni az antik római szokáshoz és el kell dobni a gallért és nyakkendőt. Azt irja a lap, hogy a nyakkendő és gallér zavarja a vérkeringést.

x **Schaff tánciskolájában** a Koronában minden vasárnap összetánc. Tanfolyam szeptember elsején kezdődik.

— **Pincét akart ásni az apjával** Fáy Jakab gazdalegény Kistormás községben, de nem értettek a pinceásáshoz és a földfalak bezuhantak és maguk alá temették a legényt, aki azonnal meghalt.

Káposztássy patika
aug. 1-re a Kálvin térre
(Kollégium mellé) költözik

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Fige Sándor gazdasági cseléd Bellegelő 540. fiú: József. Szabó József gazdálkodó Fancsika 56. fiú: László. Balogh Bálint npsz. Hargita u. 22. fiú: János. Filep Endre középiskolai tanár Apponyi u. 13. leány: Katalin. Szilágyi József timársegéd Borz utca 13. fiú: István. Deák Ferenc üzleti szolga Lónyai u. 14. leány: Amália.

Házasságok: Kónya Szabó László Csillag u. 4. kőmívessegéd—Bátori Julianna Apaffy u. 11. Gellei Gyula férfi szabósegéd Péterfia u. 55.—Eberlein Magda Auguszta sanatórium. Szücs Lajos kovácsmester Egymalom u. 6.—Kelemen Mária Kölcsey u. 11. Gombos Sándor motorszerelősegéd Hold u. 10.—Nánási Erzsébet Fancsovics u. 8. Reszegi Sándor asztalosmester Böszörményi út 85.—Vilmányi Erzsébet Bellegelő 188. Gergely Gyula cipészmester Ferenc József út 70.— Jenei Ilona Homok u. 27. Holló Rezső m. kir. csendőrtörzsőrmester Miskolc—Bakonszegi Ilona Kiss u. 9.

Haláozások: Kunyik Jánosné r. kath. 33 éves, Lázár u. 7. Gáthy György ny. máv s. tiszt. ref. 74 éves, Varga u. 15. özv. Erdős Endréné ref. 75 éves, Cserepes u. 7. Offenbecher Mártonné ref. 72 éves Doberdó u. 7.

— **Kérelem.** Közelesen megnyitandó mesteruccai templomunkba a felavatási ünnpélyre, esetleg az uj orgona felavatásáig egy erőshangu harmonium volna szükséges. Akinek van és nélkülözhető, nagy szivességet tenne annak kölcsönképpen való átengedésével az egyházrész közönségének és Istennek tetsző áldozatot hozna az igaz ügynek vele. Szives ajánlatokat köszönettel vesz és szeretettel kér Szeremley Béla e. r. gondnok, Jókai u. 4.

— **Egy német gőzös a délamerikai partoknál zátonyra futott** és öt vontatógőzös sem tudta leszedni a zátonyról. A rakományt és utasokat megmentették, a hajót sorsára hagyták a sziklazátonyon.

— **Városi tanácsnokok ülésezése a levegőben** — ez történik meg Aalborg városában, melynek vezetői nagy barátai a repülésnek. A dán város tanácsnokai elhatározták, hogy egyik ülésüket a levegőben tartják meg és Condor nevü 24 személyes dán repülőgépre szállanak fel és ott lesznek a gépen, mig a tárgysorozat végére nem érnek. A repülőgép a tanácskozás idején a város felett körrepülést végez. A gépen lesz három ujságiró is, hogy mint máskor, ugy most is beszámoljanak a tanácsülésen történtekről.

— **A Fő uccai bankrablással gyanusitott** Marján Sándor cipész segéd ügyében még nem tudták az alibit tisztázni. A cipészsegéd fegyverét is megvizsgálják a szakértők, mert az a gyanu, hogy azzal követte el a büncselekményt.

— **Feltünést keltett Budapesten egy plakát,** melyet az oszlopokra ragasztottak ki. A plakáton Fedák Sáritól bucsuzik egy rajongója abból az alkalomból, hogy Fedák végleg bucsuzik a szinpadtól. Az aláirás: Egy békebeli vén róka.

— **A veszprémi hid alatt késelők** támadták meg Oláh István vasutast, összeszurkálták és kirabolták. Órák mulva találták meg eszméletlenül. A nyomozás megindult.

— **Franciaország 3900 millió dollár háborus adóssággal tartozik Amerikának** és rövidesen ismét tárgyalni fognak a tartozás rendezéséről. A franciák fizetni akarnak, hogy ismét kapjanak majd pénzt Amerikától.

„Az őskori tengerek felidézett szelleme" a hajduszoboszlói hullámfürdő

A Tiszántúl első és az ország legnagyobb hullámfürdője nyilt meg Hajdúszoboszlón.

A magyar fürdőző közönség általában felfokozott igényeket támaszt a strandfürdőkkel szemben a nyugati államok publikumához mérten, úgy higénia, mint szórakozás tekintetében. Ezt a szórakozási igényét, a tapasztalat azt mutatja, hogy a hullámfürdő teljesen kielégíti. A közönség rendkívül szereti és szívesen fizeti a magas beléptidíjat is ezért az élvezetes fürdőzésért. Számos helyen, ahol a strandfürdő a közönség közönyével birkózott és deficites volt, a hullámfürdő beépítésével egyszerre fellendült a forgalom és az addig deficites üzem is rentábilissé vált.

Magyarországon négy hullámfürdő van, melyek közül három szintén a Krassner-szabadalom szerint épült, éppúgy, mint a szoboszlói fürdő, mely ötödiknek lett Magyarországon üzembe állítva, a magyar fürdő-élet nagy gazdagodására. A Gellért hullámfürdő, a csillaghegyi, majd margitszigeti felépítésénél *szerzett tapasztalatok alapján készült el a szoboszlói hullámfürdő s az itt megállapított méretek már olyan tökéletes, hatalmas hullámokat eredményeztek, hogy azoknak vízjátéka szépségével és kellemességével egyaránt hatalmas vonzóerőt gyakorol a fürdőzőre.* Általában napjainkban, amikor a tapasztalat szerint a hullámfürdők mind népszerűbbek és kedveltebbek lesznek, a Hajdúság fürdőéletének komoly gazdagodását jelenti a hajdúszoboszlói hullámfürdő, melyet a hullám kezdetét jelző csengetésre bizonyára éppúgy meg fog rohamozni a közönség, mint a 12 év óta működésben levő csillaghegyi hullámfürdőt, vagy a pécsit, a Palatinus strandon levőt, de hasonlóképpen a külföldieket is. A hullámverő berendezés üzembehelyzése alkalmából megtekintettük a fürdőtelepet, ahol kérdéseinkre a nagy látókörű agilis *Veress Béla* mérnök, a fürdő igazgatója a következőket mondotta el:

— Pár évvel ezelőtt elhunyt európai hírű balneologusunk dr Dalmady Zoltán, midőn a hajdúszoboszlói hőforrások jelentőségével foglalkozott és szakértői véleményét megadta, azt a kijelentést tett, hogy a hajdúszoboszlói hőforrások vize nem egyéb, mint »*az őskori tengerek felidézett szelleme*«.

— Nos, mi ezt a szellemet becsültük meg, amikor visszavarázsolni igyekeztük — legalább egy kis darabon is — őskori tenger hullámait *s megépítettük a vidék első s az ország legnagyobb hullámfürdőjét.*

— A hullámfürdőt székelyhidasi *Sebestyén Lajos* építész, debreceni vállalkozó építette, a hullámverő készülék pedig Krassner-féle magyar szabadalom szerint készült. A Krassner-féle rendszer szinte forradalmasította a hullámfürdők elkészítési módját s azt úgy oldotta meg, hogy annak egyszerű kivitele technikai szempontból a leg kifogástalanabb és amellett minden más rendszernél jóval olcsóbb.

— A hullámfürdő megépítésénél az a gondolat vezetett bennünket, — amit kezdettől fogva mindig is vallottunk — hogy Hajdúszoboszló fürdője irányításánál parallel kell haladni a gyógyfürdővé való fejlesztésének az üzleti lehetőségek kimélyítésével. Ez nem zárja ki egymást, sőt támogatja és elősegíti, amit az elért eredmények az egész vonalon bizonyítanak.

— A hullámfürdő medencéje 50 méter hosszú és 25 méter széles. — Legmélyeb része 2.50 méter. Ugy van kialakítva, hogy kétharmadrészében, tehát 33.34 méter hosszúságban pedig szabályszerű vízi poló pálya. Igy a medencével többszörös cél sikerült elérnünk.

— A hullámverő szerkezet igen szép hullámokat gerjeszt, amelyek nagysága hullámvölgy és hullámcsúcs között a másfél métert is eléri. A hullámok az egész medence hosszában erőteljesek maradnak s visszaverődve a vizjátékot méginkább fokozzák.

— A közönség nagy örömmel fogadta a hullámfürdőt. Kétségbe nem vonható tény, hogy a fürdővendégek részéről, kivétel nélkül, olyan nagy érdeklődés nyilvánul meg állandóan iránta, mely — az elójelekből ítélve — csak fokozódni fog. Meg vagyok győződve arról, hogy a környékből is nagy érdeklődésre számíthatunk ezzel az ujdonsággal szemben, távolabbi vidékekről pedig még szivesebben keresik fel majd Hajdúszoboszlót, mert a hullámfürdővel sikerült egy újabb szórakozási lehetőséget nyujtani. A gyógyulást keresőkre is szórakoztató a hullámfürdő látványa, mert hiszen a gyógyulást keresők is szórakozni vágynak.

x **Vattay Margit tánciskolájában** augusztus 3-án, diák kolon kezdődik. Kossuth 11.

Az Angol Királynőben két zenekar működik a Nyári Egyetem tartama alatt

Az Angol Királynőben a nyári Egyetem tartama alatt esténként a népszerű Rácz Jancsi cigányzenekara a terrasszon szórakoztatja a közönséget egy fiatal énekessel sel az élükön.

A sárga teremben a táncolni vágyó hazafiak és külföldiek részére kitünő jazztrió szolgáltatja a zenét. (zongoránál: Miczu) kik tudásuk legjavát fogják nyujtani, hogy a közönség szeretetét megnyerjék.

Az Angol Királynő, mely idáig is elkövetett mindent, hogy a közönség tetszését megnyerje, hiszszük, hogy ezzel is növelni fogja látogatóinak táborát.

— **Inkább a fogházat választják az orosz katonák,** egy moszkvai lap jelentése szerint, mint a kaszárnyák kosztját és ezért fegyelmi vétségeket követnek el, egymást jelentik fel, csakhogy a fogházba kerüljenek, ahol jobb a koszt.

— **Csecsemő holttestet halásztak ki a Dunából.** Blank Ede 9 éves fiú, azt hitte, hogy bábú úszik a vízen és csak akkor rémült meg, mikor kezébe fogta a kis holttestet.. A csecsemő négy hónapos lehetett. A nyomozást a pesti rendőrség megindította.

— **Szép adomány.** Szilágyi Lajos Timár u. 29. sz. alatti lakos, az Ispotályi Egyházrész egyik legbuzgóbb tanácsosa néhai b. e. felesége Dobszay Mária emlékére is 300 pengős alapitványt létesitett az egyházrész szegénysegélyezési alapjának gyarapítására, ezenkívül a diakonissza-intézet javára 100 pengőt adományozott. A példátmutató nemes tett önmagában hordja dicséretét.

VIZVEZETÉK, gáz, csatornázás és fütés szerelő műhelyemet Kossuth u. és Burgondia u. sarkán is megnyitottam. Kérem a tisztelt közönség szives pártfogását. A munkát olcsón és pontosan készitem. — SZABÓ LÁSZLÓ. Lakás: Rothermere u. 55. sz.

x **Szeplő, májfolt ellen** Rózsa arckrém, doboz 1.20. Jósa és Jóna utóda Somogyi Drogéria, Kossuth ucca 6.

— **Rendelet a legkisebb munkabérekről.** Az iparügyi miniszter elküldötte a vármegyéhez és közigazgatásokhoz a rendeletét, mely szabályozza és elrendeli a legkisebb munkabérek megállapításának végrehajtását minden munkában.

— **Az egyeki egyház 3000 pengős segélyt kap.** A belügyminisizter most értesitette Hajdu megye alispánját, hogy az egyeki római katolikus egyházközségnek három ezer pengőt adományozott egyházi célokra.

— **Mezőőr ezután hatósági személy lesz.** A földmivelésügyi miniszter rendeleti uton szabályozta a mezőőri állások betöltését. A rendelet kimondja, hogy lehetőleg negyven éven alóli erős, egészséges férfiakat kell erre az állásra választani, akik aztán esküt tesznek, fegyverviselési joguk lesz, hatósági személyek lesznek. A javadalmazást is rendezi a rendelet, mert legalább cselédbérnek megfelelő évi fizetést kell kapnia. A jövőben csak az igy rendszeresitett, lehetőleg volt katonák, vagy frontharcosok lesznek a hivatalos mezőőrök, akik bizonyos tekintetben mezőrendőri teendőt is ellátnak.

Próbálja meg a
Páll söröző
1 pengős ebéd menüjét
Uccai kihordásra
Telefon: 26-85.

GYÁSZ ROVAT

Özv. Erdőss Endréné Kardoss Ilona temetése vasárnap félhat órakor lesz a köztemetőben. Lakás: Cserepes ucca 7. Gebauer cég rendezi.

Gáthy György nyug. MÁV segédtiszt 74 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz a köztemetőben református szertartással. Lakás: Varga ucca 15. Gebauer cég rendezi.

Harsányi Évike 1 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap négy órakor lesz a köztemetőben. Gebauer cég rendezi.

Pogány Mihályné Glaser Ilona életének 67. évében elhunyt. Temetése hétfőn délután félhat órakor lesz a köztemető díszravatalozójából a római katolikus egyház szertartása szerint. Lakás: Pacsirta ucca 23. Temetését Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Kinyik Jánosné Lakatos Anna, világítási vállalati alkalmazott neje, 36. évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a köztemető ravatalozóteréből. Temetését Bartha vállalata végzi.

Tóth János 18. évében elhunyt. Temetését ma délután 2 órakor a köztemetőben Bartha vállalata végzi.

Kiss Mihály, a MÁV műhelyben hatálos szerencsétlenséget szenvedett 39 éves hegesztő temetése vasárnap délután öt órakor lesz a köztemető díszravatalozóteréből református szertartással. Lakása: Szoboszlai Papp István ucca 22. **Pusztai** temetkezési intézet.

Özv. Nagy Józsefné Kiss Zsuzsánna 88 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután öt órakor lesz a köztemető ravatalozóteréből református szertartással. Lakása: Szeder ucca 26. **Pusztai** temetkezési intézet.

Silveszter (Sönperger) László gyermek 2 éves korában elhunyt. Temetése kededn délután négy órakor lesz a köztemetőben róm. kat. szertartással. Lakása: Géza u. 3. **Pusztai** temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen jó férjem, édesapánk, néhai Gombos János MÁV nyugbéres elhunyta alkalmából nyilvánított jóleső részvétekért, koszorúkért és csokrokért ezúton mondunk mindenkinek fájó szívvel hálás köszönetet. **Özv. Gombos Janosné és a gyászoló család.**

Köszönetnyilvánítás. Néhai Gömöri József jó gyermekem, testvérünk elhunyta alkalmából kifejezett jóleső részvétekért, koszorúkért és csokrokért, a Kossuth Dalkör elnökségének és tagjainak leköteleső figyelmességéért, a temetésen résztvett nagyszámú barátoknak, ismerősöknek ezúton mondunk hálás köszönetet. **Özv. Gömöri Andrásné és gyermekei.**

Köszönetnyilvánítás. Drága jó anyánk elvesztése alkalmából nyilvánított meleg részvétekért, vigasztaló szavakért, fájdalmunkat enyhíteni igyekező részvétekért, koszorúkért és csokrokért ezúton mondunk mindenkinek igaz köszönetet. **Takács János és testvérei.**

Köszönetnyilvánítás. Köszönetet mondunk mindazon rokonunknak, ismerősöknek, kik felejthetetlen feleségemnek ravatalára koszorút, virágot helyeztek és nagy bánatunkat enyhíteni igyekeztek. **Pákozdy József gyermekeivel.**

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak a kedves rokonainknak, a ref. egyházi és pénzügyi tisztviselőknek, valamint összes jóbarátainknak és ismerőseinknek, kik szeretett férjem, illetve édesapánk temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, avagy virágot helyeztek és együttérző részvétüket kifejezésre juttatták, hálás köszönetet mondunk. **Özv. Váry Mihályné és gyermekei.**

Köszönetnyilvánítás. Kedves jóbarátaink és ismerőseink, akik édesanyánk, özv. Benedek Árpádné temetésén megjelentek, ravatalára virágot, koszorút helyeztek, együttérző részvétüknek kifejezést adtak, fogadják legmelegebb köszönetünknek nyilvánítását. Ugyancsak hálás szívvel köszönjük meg ezúton is a MÁV műhelyi „Egyetértés" Dalárdának a gyászszertartás alatti megtisztelő közreműködését. **A gyászoló család.**

— **Eladta kisleányát egy newyorki asszony öt dollárért** és az üzletről szabályszerű szerződést kötöttek. A törvényszék felelősségre vonta ezért az anyát, a szerződést erkölcstelennek jelentette ki és érvénytelenítette.

HAJFESTÉS? DAUER? KOZMETIKA? Bizalommal keresse fel Debrecen legrégibb szaküzletét. KOMÁROMINÉ, Bika-bérház, — telefon: 19-56.

— **Civakodás közben véresre verte haragosa.** Dalmi József kőműves, Gyöngyvirág ucca 20. szám alatti lakos tegnap délután a Bethlen uccán összeszólalkozott egy pék ismerősével. A pék civódás közben megtámadta és sütőlapáttal úgy vágta fejbe, hogy Dalmit elöntötte a vér és összeesett. A mentők bekötözték sebét és a sebészeti klinikára szállították. A támadó ellen megindul az eljárás.

— **Valenciennes francia városban a legbombabiztosabb épület a 300 éves fegyház.** A XIV. Lajos korából való épületben helyezik el a város levéltárát, mint a legbiztosabb helyen.

— **Németországból különvonat jön Budapestre** októberben és 300 német iparost hoz, akik viszonozzák a Berlinben járt magyar iparosok látogatását.

— **Megharapta a kóbor kutya.** Az utóbbi időben feltünően sok kóbor kutya garázdálkodik a debreceni uccákon. A napokban a Burgondia uccán egy kutya megharapott két kereskedőt s az elfogott állatról az orvosi vizsgálat megállapította, hogy veszett volt. Tegnap este Rábai Magda 14 éves kisleányt, Rásó Gyula uccai lakost a zsibvásártéren harapta meg egy kóbor kutya a balcombján A kisleány sebét a mentők kötözték be.

— **Adomány a villámsujtott Balázs-családnak.** A debreceni Máv. gépjavító műhelyének 4. osztálya gyüjtést rendezett s ennek eredményeképpen 9 pengőt hoztak be szerkesztőségünkbe. Az adományt köszönettel nyugtázzuk.

— **A férfiszabóiparosok szakosztálya** 1-én este félnyolc órakor tagértekezletet tart az Ipartestület tanácstermében. Az ülés fontos voltára tekintettel a szakosztályi tagok megjelenését kérik.

— **Pásztorünnepély a Hortobágyon a Nyári Egyetemisták tiszteletére.** Augusztus 7-én a Hortobágyon pásztorünnepély lesz. Erre a napra a Nyári Egyetem összes hallgatója kijön a Hortobágyra, hogy ott a szabad természet ölén gyönyörködjön a pásztortüzben, a pásztorok táncában. A pásztorünnepély, amely egyik fénypontja volt a multban is a külföldi egyetemi hallgatóknak, az idén is valószinüleg kitünően fog sikerülni.

— **A négus már nem számít arra, hogy visszakerül trónjára.** Udvartartását feloszlatta és családjával egy tengeri fürdő szállodájában húzódott meg. Teljesen visszavonultan él, teniszezni tanul.

— **Aki túlsokat evett vagy ivott és ezért rosszul érzi magát,** annak egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvíz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrát és a beleit és felfrissiti egész szervezetét. **Kérdezze** meg orvosát.

— **Homonnay szinigazgató kapta Szoboszlót.** A belügyminiszter értesitette Hajdu megye alispánját, hogy Hajduszoboszló várost a Homonnay István szinigazgatása alatt álló kerületbe osztotta be és az idei idényben már a Homonnay társulat játszik Szoboszlón.

— **Vasutasok Szárnyaskerék** Önképző és Önsegélyző Egyesülete Hunyadi u. 9. szám alatti kerthelyiségében augusztus hó 6-án 17 órától 19 óráig a Horthy zenekar hangversenyt ad, 19 órától pedig vetitettképes légvédelmi előadás lesz, melyre tagjainkat és családtagjait ezuton is tisztelettel meghivja az elnökség. (:)

MINK hölgyfodrász
Dauerja, festése tökéletes
Hatvan ucca 6.

— **Budapest és Miskolc között az összel közvetlen telefonösszeköttetés indul meg.** Ez értékes ujitást jelent a telefonelőfizetők számára. Az uj automataközpont szükségtelenné teszi a bejelentőt, csak egyszerüen tárcsázni kell a kivánt fővárosi számot és már jelentkezik is.

SPORT

A „Debreczen" sporthirszolgálata jelenti:

Debrecenben vasárnap semmi különösebb sportesemény sincs: pihen a labdarugás, a többi sportág is.

A Hajdu-kupa bajnokság során a DMTE Hajdunánáson játszik a HTK-val. Legutóbb 1:0-ra nyert csak, most is nehéz lesz a győzelmet kiharcolni. Balmazujvároson a BSC a Tiszalöki AC-ot fogadja. Erős küzdelem várható. Hajdudorogon a HASE a Tégláskert csapatát fogadja és vív vele szép küzdelmet. Nyilt a mérkőzés.

A Bocskai Hajduböszörményben játszik a Move HTE ellen barátságos mérkőzést. Debrecenből is sokan elkisérik a csapatot, kiváncsiak a Bocskaira, ahol két próbajátékos is szerepel. A Bocskai inkább edző és propagandajellegü mérkőzést tart.

Budapesten a Ferencváros a középeurópai kupamérkőzés elődöntőjében a Juventus olasz csapattal játsza le második mérkőzését. Torinóban 3:2 volt az eredmény a Juventus javára, a magyar csapatnak legalább két gólkülönbséggel kell győzni, hogy a döntőbe juthasson. Korányi, — aki négyheti eltiltást kapott, — nem játszik, helyettes Polgár—Tátrai a hátvédpár. Sárosi III. a középfedezet. Tadásban legalább egyenrangú a Ferencváros, de a honi pálya, a magyar közönség és a lelkesedés, ami a Fradit füti — ebben bizhatunk és ez fogja remélhetőleg a továbbjutást biztositani.

A Genova—Sparta középeurópai kupamérkőzés Prágában hétfőn lesz, a cseh csapatnak a 4:2-es hátrányt kell behozni — ha tudja.

Salgótarjánban a SSE a Tatabányai SC-vel játszik a nemzeti bajnokságba való jutásért. Tatabányán 1:0 volt az eredmény a TSC javára. Vasárnap eldől, a TSC vagy a Salgótarjáni lesz-e elsőosztályú.

KERÜLETI FÉRFI VÁLOGATÓ S NŐI ATLETIKAI VERSENY

Vasárnap délután fél 4 órai kezdettel rendezi meg az egyetemi sporttelepen a MASz keleti kerülete az augusztus 6 és 7-én Kaposvárott megtartandó vidéki bajnoki versenyre válogató versenyét s ennek kertében néhány számból álló női atletikai versenyt. A versenyen minden szám lesz s azon az ifjuságiak és seniorok legjobb tudásukkal küzdenek, hogy érdemessé tegyék magukat a kiküldetésre, mig a női versenyszámokban Nadányi Ágnes országos diszkoszvető bajnoknő s a DEAC-ból Jenei Ilona és Szele Erzsébet a legjobbak. A verseny dijtalanul tekinthető meg.

Felhivás! Felkérem a Nyilastelepi Törekvés játékosait, hogy ma délután 3 órakor a DTE pályán jelenjenek meg. **Sziklássy** intéző.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE

Megcsappant a forgalom a készárupiacon

Ujbúza: tiszavidéki 77 kg-os 19.95—20.10, 78 kg-os 20.15—20.30, 79 kg-os 20.35—20.50, 80 kg-os 20.45—20.60, felsőtiszai 77 kg-os 19.85—20.05, 78 kg-os 20.05—20.25, 79 kg-os 20.25—20.45, 80 kg-os 20.35—20.55, fejérmegyei, dunántúli, duna-tiszaközi 77 kg-os 19.85—20.05, 78 kg-os 20.05—20.25, 79 kg-os 20.25—20.45, 80 kg-os 20.35—20.55. Ujrozs: pestvidéki 15.50—15.70, más származású 15.85—16.00. Takarmányárpa új: középminőségü 15.50—15.75. Zab: elsőrendü 17.80—18.00, középminőségü 17.70—17.80, új 16.50—16.70. Tengeri: tiszántúli 18.50—18.65, egyéb áll. 18.35—18.50.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Búza 19.00—19.50, rozs 14.00—14.20, árpa 15.50—16.00, tengeri 18.00, lucerna 6.40—9.00, széna 6.00—7.00, szalma 1.60—2.00.

Uj temetkezési intézet
Cégtulajdonos
PUSZTAI JÓZSEF
Kálvin-tér 5.
Telefon 33-90
Megbizható és pontos kiszolgálás, szolid árak.
Exhumál, szállit, temet.

Pk. II. 28581/1937. Bir. ü. sz.
1801/1938. Vh. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirott bir. végrehajtó közhirré teszi, hogy a debreceni kir. Járásbíróság 7112—1937. sz. végzésével 800 P és járulékai iránt dr. Fischer Ignác ügyvéd által képviselt Steinberger és Markovics javára elrendelt végrehajtás során bíróilag lefoglalt 3900 P becsértékü ingókra az árverés a még fennálló tartozás behajtása végett a helyszinre: Debrecen Baromvásár: 1938 augusztus 2-án d. e. 10 óra, Zsibvásár: 1938 aug. 3-án d. e. 10 óra, az ingók ki nem szállítása esetén Elep 85. folytatom Elep 86., továbbá a hortobágyi legelön 1938. évi augusztus hó 3. napja délelött 11 órájára kitüzetik, amikor a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is eladatnak a lefoglalt juhok, tengeri és egyéb ingók.

Debrecen, 1938 évi jun. 28.

Ertsey László
kir. bir. végrehajtó.

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. varos köztisztasági hivatala a városháza földszint 12. sz. helyiségéből átköltözött új helyiségébe. (Gambrinuspassage, volt »Honsz« helyiség (Telefonszáma a régi 34—81. A gazdasági ügyosztály fogatigénylési új telefonszáma 2082, a belsőfogattartási telefonszám 32—46 (Dégenfeld-tér 5. sz.) Gazdasági tanácsnok.

Hirdetmény. Az 1938. évi Nagyboldogasszony napi vásár alkalmával az ipari és kereskedelmi kirakodó vásár augusztus hó 14-, 15- és 16-án lesz. A vásári árusításban érdekelt helybeli iparosok és kereskedők az árusítási helyük kijelölése végett iparjogosítványukkal és az előző vásár helyfoglalási engedélyükkel az alulirott hatóságnál (Kossuth u. 20. f. sz. 28. számú szoba) 1938 augusztus 8-, 9- és 10-én jelentkezzenek d. u. 3—7 óráig, annál is inkább, mert későbbi jelentkezés esetén részükre hely nem biztosítható. Vidéki iparosok és kereskedők pedig augusztus hó 11- és 12-én jelentkezzenek ugyanott a fenti időben. Az országos vásár új területi beosztása 48.348—1936. VI. számú polgármesteri határozat rendelkezései figyelembevételével eszközlik. A vásári rend fenntartása érdekében a fent irt napon kezdődő kirakodó vásár alkalmával a helyfoglalás és sátorverés kezdő időpontja augusztus hó 13-án déli 12 órában állapittatott meg. A jelzett időpont előtt árusító helyet elfoglalni és sátort verni nem szabad. Elsőfokú közigazgatási hatóság.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.
34.857—4—1938. C. szám.

Hirdetmény.

A városi elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelt lakosságát, hogy az Országos Földbirtokrendező Bíróság által megvállás alá vont ingatlanok közül az alant felsorolt parcellák megüresedtek: 1. Bleyer Mór Bellegelő 13. sz. alatt fekvő ingatlanából megváltott 14.458—8. hrsz. 1 kat. hold területü, Szakács Jánosné részére juttatott, 2. Friedländer Márton Ebes 8. sz. a. fekvő gazdaságából megváltott 28.090—7. hrszámú 1 kat. hold 200 négyszögöl területü özv. Szekeres Istvánné részére jutatott, 3. Richter Gedeon Ebes 15—26. sz. a. ingatlanából megváltott 28.239/6—7, 28.040/20 hrszámú 1 kat. hold 428 négyszögöl területü, eredetileg Koroknai Károlyné részére juttatott, 4. Ugyanebből az ingatlanból megváltott 28.240/12—13 hrszámú 1 kat. hold 243 négyszögöl területü, Balla Mihályné részére juttatott, 5. Ugyanebből az ingatlanból megváltott 28.200/7 hrszámú 2 kat. hold 200 négyszögöl területü, Bernáth Lajos részére juttatott, 6. A város szikigyakori ingatlanából megváltott 20.910-2. hrsz. 2 kat. hold 931 négyszögöl területü, Antal József részére jutatott, 7. A város ohati ingatlanából megváltott 35.654-67 hrszámú 1 kat. hold 100 négyszögöl területü, Varga Ferenc részére juttatott és 8. Ugyanebből az ingatlanból megváltott 35.805-1 hrszámú 1 kat. hold 100 négyszögöl területü, Arany János egyeki lakos részére juttatott mezőgazdasági mivelés céljaira szolgáló ingatlan. A felsorolt ingatlanokra igényeiket a városi elsőfokú közigazgatási hatóság, földszint 40. sz. hivatalos helyiségében naponként a hivatalos órák alatt augusztus hó 15-ig terjedő időben mindazok bejelenthetik, akik az 1920:XXXVI. t.-c. 2. §-a szerint földhöz juttathatók. Az igénylők ezeken a feltételeken kívül kötelesek jelentkezésük alkalmával hitelt érdemlően igazolni, azt, hogy a terhükön 2 évnél régebben esedékessé vált köztartozás nyilvántartva nincsen és hogy az általuk igényelt ingatlan megállapított vételárának 20 százalékát a részükre való juttalás esetén egy összegben és készpénzben ki tudják fizetni. *Elsőfokú közigazgatási hatóság.*

Hirdetmény. A m. kir. Iparügyi Miniszter Ur a Kereskedelmi és Iparkamara területén lévő ipartelepeken hosszabb idő óta megszakítás nélkül alkalmazásban álló és minden tekintetben érdemes, idősebb ipari munkások részére az 1938. évben 7 (hét) egyenként 100 (egyszáz) pengőnyi jutalmat szándékozik adományozni. Az elsőfokú közigazgatási hatóság felhívja azokat az ipari alkalmazottakat, akik 50-ik életévüket betöltötték és jelenlegi, vagy volt munkaadójuknál megszakítás nélkül legalább is 25 év óta vannak alkalmazásban, hogy a pontos és részletes pályázati feltételek megtudakolása végett forduljanak a Kereskedelmi és Iparkamarához (Werbőczy u. 2. szám). A pályázati határidő f. évi szeptember hó 20-án lejár. Elsőfokú közigazgatási hatóság.

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint elsőfokú iparhatóság közhírré teszi, hogy lemondás folytán a hordóiparban egy engedély megüresedett. Felhívja a hatóság azokat az érdekelteket, akik hordár ipart kívánnak folytatni, hogy az iparengedély elnyerése iránt kérvényüket az elsőfokú iparhatóságnál (Kossuth u. 20., fsz., 38. szoba) f. évi szeptember hó 1., déli 12 óráig terjesszék elő. A kérvényhez mellékelendő hatósági erkölcsi bizonyítvány, kérelmező egészségi állapotát igazoló m. kir. tiszti orvosi bizonyítvány, továbbá iskolai bizonyítvány. Ipardíj fejében 13.92 P fizetendő Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város törv. kat. bizottságának gazdasági bizottsága folyó évi aug. 1-én, fél 12 órakor a városháza tanácstermében ülést tart. Tekintettel a tárgysorozatban felvett ügyek fontosságára, a tagok minél nagyobb számban való megjelenése kívánatos. Gazdasági Bizottság Elnöke dr. Veress Géza sk. tb. főjegyző.

HIRDETMÉNY. Értesítem az érdekelteket, hogy a Belső Guthon a guthi Fehér-Bészler-Hornyák kaszáló elnevezésü ingatlanok 1 drb. cselédlakás, 1 nagy istálló, 1 kis istálló és 1 akol (kerítéssel) épületekre f. évi augusztus hó 10-én d. e. 9 órakor a helyszinen nyilvános árverést tartok. A vételár az árverés megtörténte után az árverelő bizottság kezéhez azonnal készpénzben kifizetendő. A vevő a megvásárolt épületeket az árverés megtörténte után 8 nap alatt lebontani, az anyagát elszállitani és az épületek helyét elegyengetni tartozik. Az épületekre vonatkozólag közelebbi felvilágositás a guthi m. kir. erdőhivatalban kapható. Polgármester.

33.320/1938. C. sz. **HIRDETMÉNY.** Cséplőgéptulajdonosok figyelmébe. Értesitem a város érdekelt lakosságát, hogy a cséplési eredményeket az 1929:XIX. t.-c. értelmében a folyó évben is be kell jelenteni. Felhivom azért a cséplőgéptulajdonosokat (bérlőket), hogy ezen bejelentés céljára szolgáló statisztikai bejelentő lapokat az elsőfokú közigazgatási hatóság fsz. hivatali helyiségében igényeljék és azokat minden heti cséplésről különkülön a következő hét első napján ugyanoda szolgáltassák vissza. A bevallás módjára nézve a fenti hivatali helyiségben részletes felvilágositás nyerhető. Debrecen, 1938 julius hó 21-én. Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága.

APRÓHIRDETÉSEK

Házasság

46 éves
korrekt, intelligens, ny. áll. tisztviselő hozzáillő kifogástalan urinő ismertségét keresi. Nem pénz re vadászom, de a közös boldogság kedvéért nyugdijas, állásban levők, vagy hozománnyal birók előnyben. „Megbecsülöm" jeligére lehetőleg fényképes leveleket kiadóba kérek. 1256

Alkalmazást nyer férfi

Kocsis
nőtlen, bentkosztos, idősebb, kocsilovakhoz tanyára felvételtik, aki már hasonló minőségben hosszabb ideig alkalmazásban volt. Jelentkezni a kiadóihvatalban. 1001

Alkalmazunk
népágazatunk részére agilis egyéneket megfelelő járandóságokkal. Magyar-Hollandi Biztositó, Piac 44 1158

Alkalmazunk
újonnan bevezetett biztositási ágazatunk részére agilis egyéneket. Magyar-Hollandi, Piac ucca 44. 1157

Kifutónak
erősebb fiut keresek. — Füszeres tanulót felveszek. Vitéz Nagy Péterfia 61. 1227

Kifutófiut
kerékpározni tudót felveszek. Árpádtér 26. sz. Füszerüzlet. 1206

Fodrásztanulónak
ügyes fiut felveszek. Vasuti fodrász pályaudvar. 1243

Asztalostanuló
fizetéssel felvételtik. Gebauer-gyár, Hid u. 10. 1068

Azonnali
belépésre állandó munkára molnársegédet felveszek. Friedmann, Pocsaj. 1102

Kifutófiu
és munkásnőket felveszek azonnalra. Széhenyi u. 30. Klein. 1164

Hónapos
kocsist augusztus elsejére jó bizonyítvánnyal felveszek. — Harsányi Deák Ferenc utca 9. 1177

Gyakorlott
biztositási üzletszerzők igen szépen kereshetnek ujrendszerü üzletágazat bevezetésével. — Előnyben részesülnek, akik a népbiztositásban jártasak. Jelentkezés a Debreceni Első Takarékpénztár biztositási osztályánál, délelött 11 és 12 óra között. 1174

Kocsis
szikvizüzembe koszt nélkül felvételtik. Jelentkezés 3 órától Apafi 155. sz. 1288

Szikvizgyárba
töltőfiu felvételtik, Homok utca 140. 1302

Kifutó fiu
felvételtik — Kaposvári János, Miklós utca 22. szám. 1259

Kifutót,
4 középiskolát végzett fiúkat felvesz Simon laboratórium, Miklós 27. 1264

Kifutófiú
azonnal felvételtik. Szepességi u. 20. Kefeüzem. 1287

Hetest,
nőtlent, fiatalt, fejni tudót, benkosztost 30 pengőért felveszek. Jelentkezés délelött Szikgál tanyán. 1289

Kifutófiút
vagy leányt felveszek. Ollrichtovics úriszabóság, Svetits palota, az udvarban. 1342

Kifutó
azonnalra felvételtik. — Lukács, Piac 41. 1340

Kifutófiú
felvételtik. Csemete u. 20. 1415

Kerékpározni
tudó kifutófiút pékségbe felveszek. Nyil u. 79. 1832

Erős
kifutófiú felvételtik. — Jéggyár, Barna u. 16. 1379

Házmestert
keresek, aki a központi fütéshez is ért. Jelentkezés délután 2—3 óra között Simonffy u. 7. 1371

Megbizható
kifutót azonnal felveszek. Színházi átjáró, vajüzlet, Lipták. 1416

Komenciós
kocsis, családos felesége felvételtik. Rothermere 25. 1313

Majorost,
ki fejni tud, komencióst és egy kocsist felveszek. Monti ezredes u. 3. 1346

Tanuló
felvételtik. Grosz Jenő, Piac u. 51. 1431

Taxisoffőr
felvételtik. Szepességi u. 28. szám. 1321

Házmestert
keresek. Simonyi út 5. 1319

Fejős
gulyást tanyára felveszek. Ötmalom u. 2b. 1322

Cipésztanulót
fizetéssel felveszek. — Klapka u. 29. sz. Csapókert. 1333

Motorozni
tudó ügynököt keresek, motort adok. Király kerékpárüzlet, Royal épület. 1423

Házmester
fizetéssel felvételtik. — Szappanos ucca 11. sz. 1418

Alkalmazást nyer nő

Németül
tudó perfekt gép- és gyorsirónő felvételtik. Kontsek Géza Krt. 30. 1130

Manecken
próbakisasszony, ki kiszolgálásban jártas, — azonnalra felvételtik. — Cim a kiadóhivatalban. 1179

Segéd-
és kézi leányt felvesz Hegedüs Kata kalapszalon, Bika-bérház, félemelet. 1212

Egy
varrónő női vásári munkára azonnal felvételtik. Jánosi u. 4. 1216

Cipőszakmabeli
jómegjelenésü elsőrendü elárusitónőket és elárusitókat keresünk. Életkor, fizetési igény és gyakorlat megjelölésével „Szorgalmas" jeligére. 1083

Jóirásu
irodakisasszonyt és eladásban jártas elárusitónőt keresek. Fizetési igény megjelölése mellett „Megbizható" jeligére. 1084

Papirragasztó
asszonyok leányok és irodakisasszony felvételtik Grünfeldnél Hatvan u. 21. 1219

Kifutóleányt,
nem iskolakötelest azonnali belépésre felvesz Komáromy füzőszalonja, Kossuth utca 11. 1235

Aprohirdetések folytatása 30, 31, 32 old.

KÉPES VASÁRNAPJA

Ford az autókirály és fia egy ünnepély alkalmával ilyen régimódi lovaskocsin ment az ünnepségre.

Carrigan és a „légi gebe". Ezen a gépen tette meg Carrigan sikeres útját az óceán felett.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

két éves

a spanyol háború, melynek nyomában ezer és ezer szenvedéssel teli nyomorúság lép minden nap. Mintha tegnap történt volna, hogy az ibériai félsziget testvérharcban fellángolt és azóta szakadatlanul dörögnek az ágyúk, lobognak a felgyújtott városok, véreznek az emberek, éheznek a gyermekek és gonosz módon nyomorognak az aggok, nők. Őrült vágtában száguldott a két esztendő keserűséggel és tenger bánattal. Jóvátehetetlen gazságok és embertelen pusztítások jelzik a két szörnyű esztendő útját. Egyik fekete foltja és örök szégyene lesz ez a két esztendő a huszadik századnak. Borzongva gondolunk a repülőbombák robajára és eláll a lélegzetünk a száz, meg százezer embernek kivégzését hírülhozó jelentésre, melyet az egyik párt vezére éppen a napokban tett közé. Ember, de hitvány a sorod, s beh' borzasztó értelmes ésszel és érző lélekkel élned ma, amikor olyan, de olyan fejlett technikát teremtettek éppen napjainkban magadnak a pusztulásra . . .

arról, hogy

a kolera

nagy veszedelem és szörnyű betegség, mely nem nagyon válogatja áldozatait, ha egyszer elindul hadviselő útjára. Igen, ne tessék megdöbbeni, a kolerának is van hadviselő útja, ugyanúgy, mint egy japán-kínai, vagy egy spanyol nemzeti és köztársasági háborúnak. Harcot hirdet a kolera minden ellen, ami él, elsősorban azonban az ember ellen tánad. Javára kell azonban írni, hogy ez a rettenetes betegség legtöbb esetben csak akkor lép fel, ha már az ember megelőzte a pusztításban. Így történt ez most is a kínai-japán háborúval kapcsolatosan. Addig gyilkolták, ölték egymást a hadviselő felek, míg a trópusi meleg, a büzhödt levegő, a megfertőzött folyók egyszerre mint hűséges vazalusok, megkezdték az új hatalom, a kolera harcát japán és kínai ellen egyszerre. Eddig rendben is volna a dolog, hiszen azt kapták meg, amit kerestek maguknak. De nem eddig van ám, mert Japán külügyminisztere felhívással fordul a világhoz, a művelt és jószívű világhoz, hogy sürgősen küldjenek kolera elleni szérumot, orvosokat és általában segítséget a baj és szörnyű veszedelem leküzdésére. Szépen, könyörgő szóval kéri a japán külügyminiszter ezeket az orvosságokat, orvosokat, mintha csak azt is mondani akarná: segítsetek emberek, mert addig nem tudunk harcolni, míg a kolera terjedését meg nem akadályozzátok. Milyen egyszerű volna pedig abbahagyni minden gonoszságnak és rosszaságnak szerzőjét és szülőanyját: a háborút. De ez túlságosan egyszerű lenne. Mi azonban a' nélkül, hogy kegyetlenek volnánk, éppen Japán viselkedésére nyugodt lelkiismerettel mondjuk, hogy tökéletesen mindegy, hogy az a kínai a kolerától pusztul el, vagy a japán repülőbombák, ágyúgolyók, vagy géppuskák rémítik először halálra, aztán oltják ki az életét . . .

arról, hogy

hét kastély

ura hirdeti fennen, mióta nincs hazája, hogy becsületes munkával fogja megkeresni a kenyerét. Annak idején Stahrenberg herceg nevétől visszhangzott Európa politikai élete, ma szerény napi-hírben olvassuk, hogy munkát vállalt valamelyik kereskedelmi vállalatnál, mert elvesztette mind a hét kastélyát és uradalmát. Őszintén vagyunk, nem tudjuk a herceget hajnálni. Elvégre munkát két kézzel van olyan érdem kenyeret szerezni, mint beleszületni hét kastélyhoz tartozó uradalomba. Nem tudjuk szánni azért, mert most két keze munkájával fog kenyeret keresni. Még mindig több szerencsével indulhat a világi nagy élet-piacra munkát keresni, mint egy magyar földről elszánódokolt kitünő felkészültségü magyar fiatalember. És higyje el a herceg, hogy a kezemunkájával szerzett kenyér talán több ízt, több erőt és szebb nyugalmat is fog szerezni számára . . .

arról, hogy

tolmács

segítségével tárgyalt Anglia külügyminisztere a francia diplomáciai élet kitünőségeivel, mert az egyetlen angol nyelvet kivéve, más nyelven nem beszél. Gyönyörű dolog ez, kérem, ha arra gondolunk, hogy minálunk ha három-négy nyelvet tökéletesen megtanul valaki, még alig jelent valami előnyt számára ez a nagy és sok munkát igénylő érték. Sokszor hallja az ember, hogy félműveltek, s azok, akik annyira szeretik fitogtatni azt, ami nincs, tehát a kultúráltságot, követ dobnak a mi magyar életünkre. Mindent fitymálnak, mindent lekicsinyelnek, ezzel szemben nálunk külügyminiszteri segédfogalmazó se lehetne az, aki legalább három nyelven nem beszél. Pedig a magyar se tanulja meg könyebben az idegen nyelveket, mint az angol. Sőt. Erről sokat lehetne beszélni, hogy a mi turáni nyelvünk milyen akadály más nyelvek tanulásában. És mégis, mégis tudunk. Nemcsak nyelveket, de általában mindent úgy, ha nem jobban, mint más. Ha pl. annak idején, húsz év előtt Magyarország miniszterei tárgyaltak volna zöldasztal mellett, Angliáról, Franciaországról egészen bizonyos, hogy tudtak volna annyit erről a két országról, mint amennyit akkor a két ország minden delegátusa se tudott összevissza Magyarországról. Mutatja az az országhatár, mely a földrajzi ismeretek teljes hiányát orditja húsz esztendő óta világgá azokról, akik Trianonban ennek a szegény országnak éppen elvakult és tanulatlan voltukban szabtak átkozott határt, egész Európa állandó sebéül . . .

jegyzi: sz. r. i.

Nem szabad gyermek-fegyenceket csinálni kis bűnösökből

Uj irányzat a gyermekbűnözőkkel szemben. — „Jobban kell szeretni a gyermeket ,a fiatalkorut és kevesebb lesz a bűnöző" — mondja dr. Jankovich Jenő tanácselnök.

A debreceni törvényszéken a fiatalkoruak bírája már évek óta dr. Jankovich Jenő törvényszéki tanácselnök, aki előtt százával állanak minden évben azok a gyermekek, fiatalkoruak, akik a törvény szigorával találták szembe magukat. Nagy tapasztalata van dr. Jankovich Jenőnek a fiatalkorú bűnözők körül és éppen, mert nagy tapasztalata van, hirheti, hogy

nem lehet az embereket megjavítani szeretet nélkül.

— Jobban kell szeretni a gyermeket, a fiatalkorut és kevesebb lesz a bűnöző — mondja a tanácselnök, aki előtt sirnak a kis bűnösök, mert úgy beszél velük, mint az apa, kinek nagyon fáj a gyermeke csinytevése.

A jóságos bíró igyekszik a lélekre hatni és lépten-nyomon tapasztalja, hogy azoknak a gyermekeknek és fiatalkoruaknak, kik eléje kerültek az a bajuk, hogy nincs aki szeretettel vegye őket körül, aki védje, tanítsa őket.

A környezet alakitja ki őket és bizony nem a fiatalkorun kellene kezdeni a büntetést, hanem azokon, akiknek a kezére van adva.

Élesen rávilágit erre a következő eset.

Csinos arcú 14 éves fiú került a bíró elé. Azzal vádolták többek feljelentése alapján, hogy lopásokat követett el a gyümölcsöskertekben és átmászott a kerítéseken.

— Beismered, hogy a más kertjébe másztál és gyümölcsöt loptál? — kérdezte a bíró.

— Beismerem nagyságos úr — mondja szepegve a gyermek.

— Tudod, hogy nem szabad elvinni a másét? Erre tanitottak az iskolában?

— Én nem is akartam — böki ki a gyermek hirtelen, de azután elhallgat.

— Ki biztatott? No mondd meg, nem lesz semmi bajod ha megmondod az igazat.

— Hát úgy volt nagyságos úr, hogy kevés volt az ebéd és enni kértem. Az anyám mérges lett, s azt mondotta, hogy nem hozhatja le a csillagot a bendőmbe, de ha meg éhes vagyok, hát van a más kertjében gyümölcs, jut is, marad is, csak menjek. Igy mentem el, egyik nap is, meg a másik nap is.

A kisfiú dorgálást kapott a bírótól, de kijutott az anyának is, aki megszeppenve hajtotta le a fejét a bíró előtt, amikor ráolvasta, hogy

elhamarkodott szavával a bűn útjára taszitja gyermekét.

A bűn útjára került gyermekek egy másik csoportjánál az indítóok nem a szegénységben keresendő, hanem abban, hogy a környezetben nem kapja meg a gyermek a szeretetet. Ridég és

áres lesz a gyermek lelke, gonoszkodó, ő is rossz akar lenni másokhoz, mint ahogy rosszak ölnözzá, akik körülveszik.

Félelmetes elhajlásokon megy keresztül a fiatal lélek és ha nem áll valaki útjába szívében a szeretettel, elvész a rendes emberi társadalom számára.

Elhiszi, hogy ő már „rossz ember„ és nem javul meg. Pedig sok példa van rá, hogy elég egy jóságos leány, akibe beleszeret, elég egy jó család, mely magához fogadja és kiderül, hogy ő tulajdonképpen „jóságos ember" és soha nem kerül összeütközésbe többé a törvénnyel.

Az egész világon napirenden tartják a fiatalkorú bűnözők kérdését és igyekeznek megfelelő megoldást találni, Amerikától Oroszországig, az angoloktól az olaszokig keresik a megfelelő módot arra, hogy megelőzzék a lejtőre való jutást és

úgy akadályozzák meg a gyermekek, fiatalkoruak bűnözését, hogy a megakadályozásnak ne legyen megbélyegző ereje.

Dr. Jankovich Jenő tanácselnök mondja: „Nagyon szomorú az, hogy az a gyermek, aki először kerül a bíró elé és dorgálással távozik, megfogadva, hogy többé nem követ el bűnt embertársaival szemben —

ugyanoda kerül vissza, ahol nem a szeretet, nem az erkölcs várja.

Az volna az ideális, ha a gyermekeket kivennék a nem megfelelő környezetből, ha elérhetnénk azt, hogy a gyermekekre vigyázni lehetne egészen odáig, hogy a családja gondot visel-é a gyermekre, tud-e hasznos polgárt nevelni a hazának, vagy pedig haszontalant. A megelőzést itt kellene kezdeni és a fiatalkoruak bűnözési statisztikája rohamosan csökkenne."

Amerika, ahol imádják a gyermeket, már új utakra tért, mert betáták, hogy

nem lehet elintézni a gyermekek sorsát rideg paragrafusok és szuronyos őrök alkalmazásával.

Amerikában ma már az a helyzet, hogy a megtévedt gyermekek sorsa pedagógusok, pszichiáterek kezébe van letéve. Ők a gyermekbírók. Van egy ötös bizottság, melynek tagja lelkész, orvos, pedagógus, pszichiáter, képességvizsgáló. Ők foglalkoznak a gyermekekkel és igyekeznek megtalálni azt a rugót, mely a lejtőre lökte a gyermeket.

Intézetben tartják a gyermeket, ahol szeretet veszi őket körül, ahol érzik és tapasztalják, hogy szeretik őket, mert a gyermek a jövő, az élet egyetlen drága kincse. Az ilyen szellemű intézetben átformálódik minden kényszer nélkül a gyermek lelke.

Az, akit eddig zavartak, üztek az utcákon, akit csavargónak tituláltak, most rájön arra, hogy komoly értéket jelent nemzete számára.

Tudja, hogy magbecsülik, tehát ő is megbecsüli önmagát, megnő az önérzete és nem lesz többé sunyi, mindenre kapható társadalmon kívüli egyén.

Az amerikai rendszernek igaza van és bebizonyították, hogy néhány évi munka után már

az új rendszer segítségével felére csökkentették a fiatalkoru bűnözők számát.

Ezt elérték lelki hatásokkal, szeretettel, családias, nyugalmas környezet biztosításával. A nevelőből kikerült gyermek már nem tér újra vissza a lejtőre.

Sokkal jobban becsüli önmagát, semhogy tolvajjá, alkalmi betörővé legyen.

A lényege tehát az új rendszernek, hogy

nem büntetést igyekszik adni, hanem nevelést, mert annak hiánya volt a bűn oka.

A debreceni törvényszéken több mint egy évtizeden át volt alkalmam tapasztalni, hogy

a büntetés még nem javítja meg az embereket, még kevésbé a gyermekeket.

A büntetés nem riasztja vissza a nagy tömeget a bűntől, ha nem érzi lelkében, hogy rosszat tett. Tapasztaltam, hogy inkább helyesnek tartja cselekedetét, egyéni akciónak a vélt társadalmi igazságtalansággal szemben, hogy néki semmije sincs, másoknak pedig van.

Az elmult héten négy esetben is olyan betörő, tolvaj került a debreceni bíróság elé, akikről megállapították, hogy fiatal korukban már többször voltak büntetve, javító intézetben tartva — ime, mégsem javultak meg.

Uj rendszert kell tehát alkalmazni ezen a téren, hogy minél több hasznos tagja legyen a nemzetnek és minél nagyobb legyen a társadalom biztonsága.

Benecze Mihály.

A zeleméri templom romalapjait kiásták a böszörményi diákok

Megvallatták a mondák helyét. — Kiásott templom-alap. — Kincsnek semmi nyoma. — Csontok, koponyák és kedv a munkatáborban.

Zelemér, 1938. július vége. — Ma sokat írnak, beszélnek a munkatáborokról. Debrecen közelében is van egy munkatábor. Böszörményi diákokból verbuválta dr Szalkay polgármester segítségével Csiha Antal tanár.

Nagy földbe vágták a fiuk az ásójukat. A híres és sokat emlegetett zeleméri romok feltárására vállalkoztak önkéntes munka alakjában.

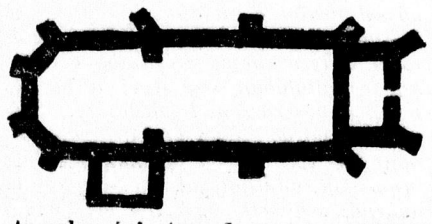
Kimentünk, hogy megnézzük ezt a vármegyében első ilyen irányú vállalkozást.

Egy hónappal ezelőtt a böszörményi gimnázium cserkész csapata kezdte el a munkát, melyet aztán, amint megtudom, Csiha Antal tanártól, most önkéntes munkát vállaló más diákok folytatnak nagy kedvvel. Ásóval, lapáttal, targoncával kubikos munkát végeznek ezek a fiúk, akik között nem egy van, aki eddig életében ásót is alig látott.

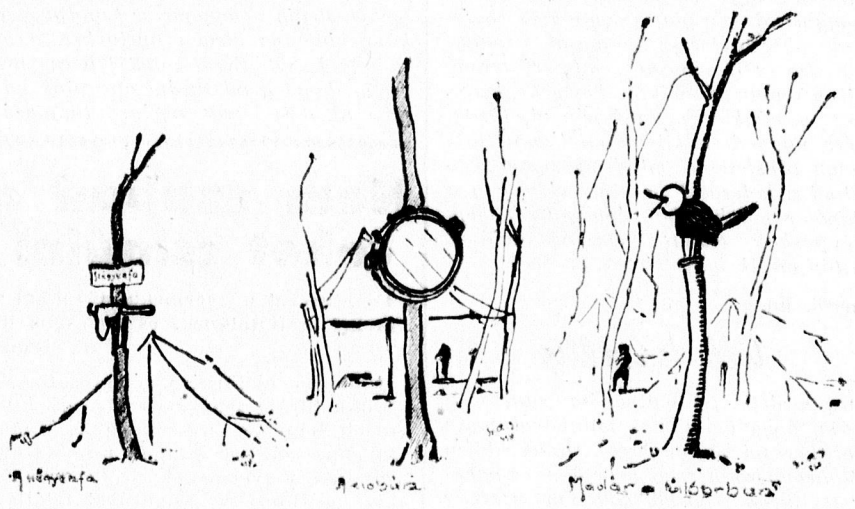
— Arra gondoltunk, hogy megmentjük az enyészettől és pusztulástól ezt az egykori, Árpádkori emléket, — mondja Csiha tanár úr. Egyedül áll az egész Hajdúságban ebből a korból ilyen emlék. Szálkay Antal dr polgármesterünk nagy szeretettel karolta fel a gondolatot és az, amit eddig elértünk, már szép eredmény ...

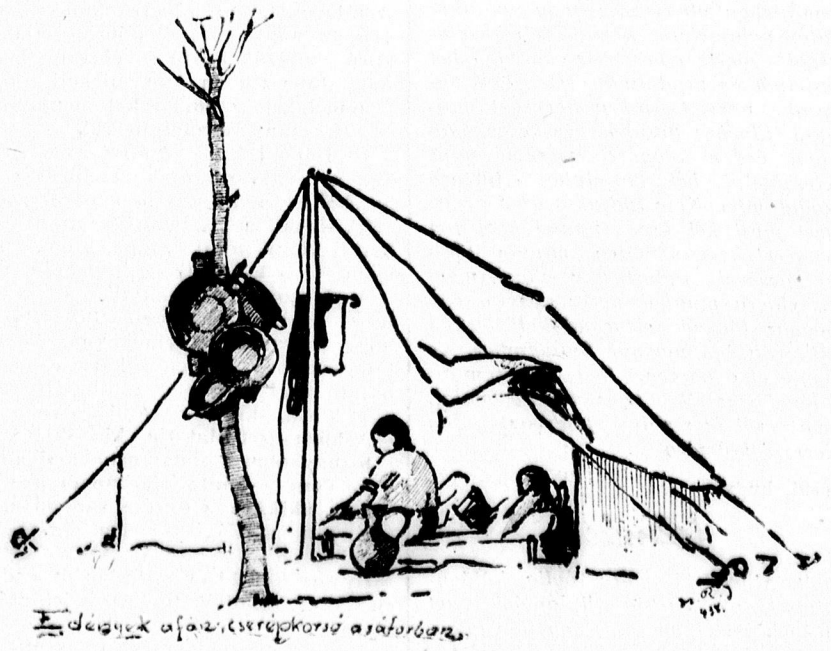
Valóban az.

Ma már teljesen kiásottan látjuk az egykori román stilben, később gótstílussal kevert templom alapját. Ezt az ásatást további kutató földvallatásokkal, kereső feltárással akarják folytatni. Csiha Antal, Horváth Albert tanárok, Vargha Béla és Karap István cserkésztisztek vezetésével történik az ásatás és emlékfeltárás a legfelsőbb engedélyek alapján ... Az útbaigazítást dr Sőregi János a Déri-múzeum igazgatója adta meg.

A zeleméri templom-rom kiásott alapja.

Édesanyjuk apáink korabeli aszályban.

Az alap kiásásánál történt, hogy az egyik pillér tövében igen sok emberi csontot és koponyát találtak.

Természetesen a környék népe valóságos búcsújárást rendez az ásás színhelyéhez. A mesés hírű rom, az évszázados mesék a kincsekről újra elevenednek.

Az egyik pillér alapjánál gyermek csontvázat találtak. Ott állott egyik környékbeli magyar, aki felsóhajtott:

— Beh kár, hogy az urak csak most ásnak, a múlt hetekben szükségem lett volna egy koponyára ...

— Aztán miért? ...

— A feleségem nyavalyatörésben szenvedett, aztán azt kommendálták, hogy emberi koponyát mutassak ilyenkor neki. Sehol se tudtam kapni, pedig a debreceni temető csőszöknél is kerestem ... De már nem kell a koponya, mert az asszony elállott tőlem ...

A környék népe várja, hogy mikor bukkannak a híres és legendás alagútra. Az ásás azonban megmutatta, hogy se híre, se hamva alagútnak. Az egykori templom elhordott falából valamelyik régi tulajdonos egy pincét épített. Ezt hitték hosszú, hosszú évszázadokon át alagútnak, mely a böszörményi várba vezetett volna ...

A kiásott templom alaprajza hatalmas méretű. Több, mint negyven méter kerületű a hosszúsága.

Valamikor a magyar középkorban nagy település lehetett itt, mert különben miért építették volna ezt az óriás templomot. A kiásott teljes alapot elég magasan találták meg. Az alap mélysége ma nem több, mint nyolcvan centiméter.

Az alapból megállapítható, hogy a templom nem egy időben épült. A szentélyt pl. jóval később építették hozzá. Az északi oldalon egy darabon igen keskeny a fal, míg mellette mindjárt méter szélességet ér el. Érdekessége az alapnak az is, hogy a szentély alapja nem félkör, hanem szögletes. Különben csupa erő, vaskosság jellemzi az alapot, nyílván vártemplomszerű építmény volt.

Óriási tömegű csonthalmaz arra vall, hogy vagy temető is volt a templom környékén, mint minden középkori templom mellett és később a csontokat kiásták és egy tömegbe temették el.

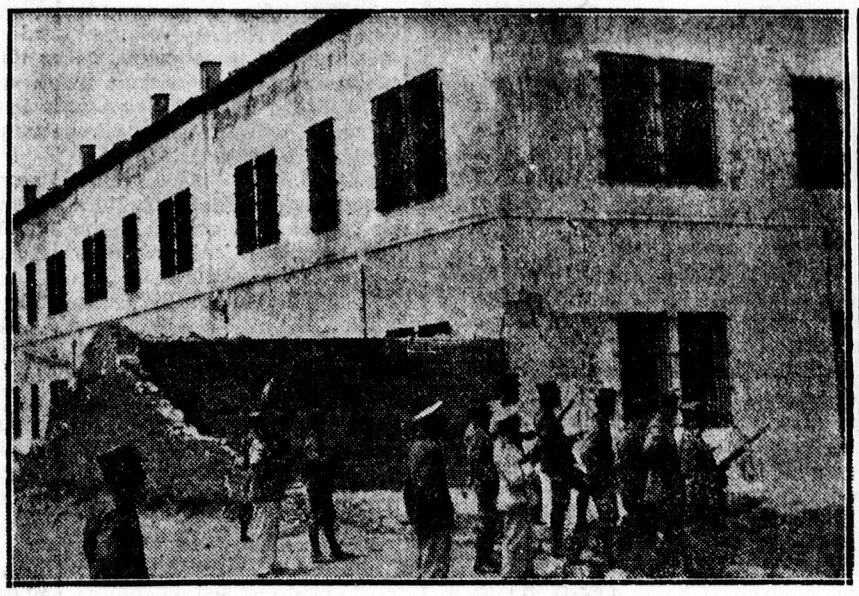
Ép csontváz a már említett gyermekcsontváz csupán. Hatalmas méretű, alacsonyhomlokú, mongolos koponya a legtöbb. Egyik koponyán két óriás sebnek a helye. Csákánnyal ütött lyuk. Mind a fal mellett, az északi oldalon vannak ezek a csontok. Van két teljesn egyforma koponya is. Nyilván testvérek, esetleg ikrek lehettek. Lehet, hogy egykori tömegmészárlás emlékei ezek a vegyesen összeszórt csontok, mintha tömegsírból kerültek volna elő, ahol nők, gyermekek és hatalmas, szál férfiak csontja hever.

Az értékes munkatábor eddig ezzel az eredménnyel járt. A harminc főből álló táborban kedv, hangúlat munkaszeretet az uralkodó.

Felüggelők és fiák hangos kedvétől víg a közeli kis akácos kis erdő, ahova a böszörményi szülők maguk is kirándulnak élelmet vinni, csodát látni és legendákat újra teremteni

Kár, hogy ezt a szép és mentő munkát nem ötven-hatvan esztendővel ezelőtt kezdte el valaki. Ma is érték azonban, amit itt megmenthetnek a jövendő számára az első hajdúsági munkatábor önkéntes, nótáskedvű kis munkásai.

Sz. Rácz István.

Az athéni földrengés után fegyveres katonaság tartja vissza a lakosságot az összerepedezett házakba, lakásokba való visszatéréstől.

Borzalmas erővel és tömegben zudul az újabb kínai árvíz Peking külvárosának utcáira.

A „Debreczen" társadalom-egyeteme

A diadalmas film története

A filmről, mely pedig a kor leghatásosabb és legnagyobb közönségréteget érdeklő művészete, éppen a közönség alig tud valamit. Ez a páratlan lehetőségeket hordozó művészet, mely lüktetőtempójával olyan jól találkozik a mai ember ideges, száguldást, mozgást, nyugtalanságot vibráló pszichéjével, a maga térbeli és időbeli korlátlanságával rengeteg még ki nem használt hatást rejt magában. A film, melynek nyelve a mozgás, a kép: a jövő nagy művészete, mely ezután tárja fel legnagyobb eredményeit, még akkor is, ha már jelenje is imponáló és diadalmas.

A film keletkezése

A film története messze visszanyulik a múltba, egészen Ptolameusig az egyiptomi tudósig, akinek a »csodakoronggal« Kr. u. 130-ban végzett kísérletei voltak az alapmotivumok az 1800 évvel később feltalált mozikészülékhez, mely pontosan 1895-ik évben került ki a Lumiére testvérek lyoni laboratoriumából. Eddig azonban már többirányban folytak kísérletek Németországbano és Amerikában s mikor Edison a perforált filmet felfedezte, vált lehetővé a mozikészülék gyakorlati alkalmazása. A Lumiére testvérek több kísérlet eredményét fogták ügyesen egybe. A mozi hazája a 90-es években Franciaország, a Pathé cég, mely Lumiére találmányát megvette, majd Leon Gaumont az első filmgyártók. A századforduló után aztán kialakult az amerikai film, mely a darabok cselekményeinek a szabadtérbe helyezésével nyujt újat, az olasz film, mely a történelmi drámában jelent fejlődést, a dán filmgyártásban születik meg az első társadalmi dráma, már Anglia, Ausztria, Oroszország és Magyarország is fejlett filmipart produkál, amikor Németország megkezdi komoly értelemben vett filmgyártását 1910 körül.

Ennyit bevezetőül a film indulásáról. A néma film korszakával külön fejezetben foglalkozunk s most átugorva ezeket, rámutatunk azokra az esztétikai és művészettörténeti szempontokra, melyek a filmművészetnek kibontakozását késleltetik.

Külön szólunk a filmek témájának egyhangúságáról, ami szinte szabadalmazott és jóváhagyott meséket visz vászonra, olyanokat, melyet a filmtőzsdén lehetőleg a közönségsiker jelzővel jegyeznek. Foglalkozni fogunk az »egykaptafa« rendszerrel, a boszszantóan szívdöglesztő, olcsó, krajcáros regény-romantikájú címekkel és tartalmatlan üres, buta, semmitmondó és magyartalan feliratokkal. Előbb azonban egy fontosabb jelenségre akarok rámutatni.

Neveztesen arra, hogy a talkie, hogyan hozta egészen közel a filmet a színpadhoz.

Mert az kétségtelen, hogy a filmek 85 százaléka a filmszerűség törvényei ellenére a filmen is színpadot ad s nem tesz mást, mint egy lsőrangú vígszínházi, vagy nemzetiszínházi előadást, melybe néhány helyszíni felvételt közbeiktattak, bádogdobozban elküld a vidék legkisebb falujába is. Ez magában véve is fontos kultúrjelentőségű, azonban a film művészi szempontjai és műfaji törvényei figyelembe vétele nélkül készültek az ilyen darabok.

A hangosfilm, főleg technikai részénél, felvételi eljárásainál fogva, szoros közelségbe került a színpaddal. — Jóval közelebb, mint a némafilm volt. Műfajokat hódított el tőle. Például az operett, mely színpadon teljesen lehanyatlóban van, míg filmen olyan pompás példányait láttuk felvirágozni, mint a német »Mese a benzínkútról«, »Viktor és Viktória«, vagy amerikai nem ugy vam máb rose mária , pajko »Rose Marie«, »Pajkos hercegnő« és »Tarantella«. Az operett elvándorolt az utóbbi években a színpadról és a film helyet adott neki, úgy zenés vígjáték, mint a nagy romantikus operett formájában. Az amerikai filmgyártás az utóbbi kedvéért mindinkább elfordul a nagy revűoperettől, mely énekes-táncos csapátaival, gazdag, zsúfoltságával is csak »pazar egyhangúság«, tartalmatlan csillogás, elsikkadt meséjű fárasztóan nagyszerű látványosság volt. Ma már ritkulnak az ilyen görl-felvonulásos darabok, helyet adnak a színes, romantikus meséjű operetteknek s e műfaj átfilmesítése körül az amerikai Lubitschnak, S. van Dykenek és a magyar Bolváry Gézának vannak óriási érdemei. Tény az, hogy ezek a filmoperettek káprázatos kiállításúak, pazar látványosságuk, revűszerű jeleneteik mellett mesében sem maradnak el a színpad régi, nagy operettsikerei mögött.

De nemcsak az operettfroútján zárkózott fel egymás mellé film és színpad. A beszéd lassubbá tette a fim menetét s ezzel intimebb műfajjá, színpadszerűbbé az alkotásokat. A mozgásnak, lüktetésnek korlátlan szabadságára béklyót rakott : dialogus. — Nem csak a magyar filmgyártásnál teng túl a színpadszerűség, ahol ezt anyagi okokkal jórészt meg lehet magyarázni, hanem az egész világ filmgyártása ennek hatása alatt áll. Még az amerikai film is, melyen azért nem érzik annyira, mert a színpadszerű konstrukcióba, dialógusra épülő, teljesen színpadias jelenetek közé ügyesen beiktat olyan, csak filmen megvalósítható technikai bravurt, lenyűgöző és monumentális jelnetet, mint a »San Francisco« földregése, az »Édes anyaföld« száskajárása vagy a »Hurricane« áradása. Ezzel a filmet kiemeli színpadszerűségéből negyedórára a színpadi jelenetek tömegéből.

De lehet a színpadilag felépített film is tökéletesen filmszerű. A dialógusokat is viszadhatják képek, a beszéd itt átalakulhat mozgássá. Néhány darab már jövőt mutatóan jelzi ezt az irányt. Ilyen az »Álmok kertje« Gary Cooper film és a Deval »Tovaris«-ának filmváltozata.

A film szerkezete

A filmnek külön szerkezete, külön és sajátos törvénye van. A jó film a legváltozatosabb módon, szinte az élet lüktető, megrészegült hullámzását követve viszi előre a mesét. Egy nagy áradáshoz hasonlítható a film szerkezete, mely viszi rohanva, vad tempóban sodorja előre a mese-csónakot, de útközben gyönyörű tájak, borzalmas és megrendítő humoros és finom jelenetek váltakoznak. Az amerikai film érzi ennek a szerkezeti hullámzásnak törvényét, de elgépesíti, mereven grafikonszerűvé teszi azt. — Mesterségesen szabályzott összevisszaságot ad, de túlzottan alá van húzva a filmeken a mesterségesség és nagyon gyakran mesterkéltséggé válik.

Mert a filmben fratlan törvény az, hogy mozgalmasnak, változatosnak kell lenie. Mindennek túltevése, még a szépség, vagy nagyvonalúság egyhangúsága is megöli a hatást. A feszült drámai jelenetnek egy kedves, humoro epibzódban kell feloldódnia, egy mellékalak, egy hirtelen betoppanó által hozott derűs vilanásnak, ami keltévágja ugyan a drámai hatást, de emberi közelségbe hozza az egész jelenetet s a drámai izzásban az élet friss levegőjét viszi. A rendezőnek azt kell elsősorban megtanulnia, hogy a széség és drámaiság is ránehezedik a filmre s amiből néhány jelenet felejthetetlen, a sok már unalmas. Ugyanez áll a túlhajszolt humorra is.

A film szerkezete a legváltozatosabb. tájkép kell, hogy váltakozzon drámai feszültségű jelenetekkel. majd ez átmegy zenei hatásba . . . a humor felvilalnása után a hullámvonal könynyekig megható jelnethez visz. Mindez mechanizmus bizonyos tekintetben, de az élet mechanizmusa, melynek soha nem szabad elgépiesednie, sem mozaikokra hullania. Az egész műnek egyetlen fonálból kell szövődnie, mely csupán színeiben különbözhet. Magával sodró mozgalmasság, életszerű változatosság: ez a főtörvénye a film szerkezeti felépítésének. Ezt a szerkezetet az amerikai film lenese-naturalizmusában éppenúgy meg leht valósítani, mint az európai filmek stilizált művészieségében. A filmnél, ellentétben a szíppaddal, nagy súly hárul az epizód-szereplőkre, ezek ügyes mozgatásával lehet megooldani a művészien biztos és természetes átmeneteket, ezzel lehet elkerülni, hogy a film fárasztóvá ne váljon s a szerkezet egyensulya fel ne boruljon.

Érzi ezt az egész világ filmgyártása, mely most keres formát s most készül utat törni, hangot váltani. Az amerikai film technikai realizmusa, a stilusegységre törekvő, átalakulásban levő német, a frissen feltörő, műszaki hatást kereső, merészen, újszerűen fotografáló és főleg a színészi teljesítmény kerekén gördülő, szépen feltörő francia, a propaganda ingoványában merült, de néhány érdekes kísérletet nyujtó orosz, a természetet főszereplőül megtett japán, a feltörő és Scipiojában biztatót alkotó olasz és az eltorzult, színtelen zenés-vígjátékok útvesztőjéből pár érdekes kísérletben irányt magyar filmgyártás egyaránt ebben az irányban halad. Egyelőre még inkább zseniálisan szép, művészi villanások jelzik csak ezt az utat, még a jól indult alkotás pár jelenet után olcsó hatású tömegeikké lesz legtöbb darabban, a pompás, jellegzetes figurákból kihull az élet, bábokká esnek össze, elszíntelenednek. De ezek a villanások már pillanatra mutatják az utat, melyre a diadalmas filmnek, a kor legnépszerűbb művészeteink, rá kell találnia.

(parvus)

Az őserdő eszperantója

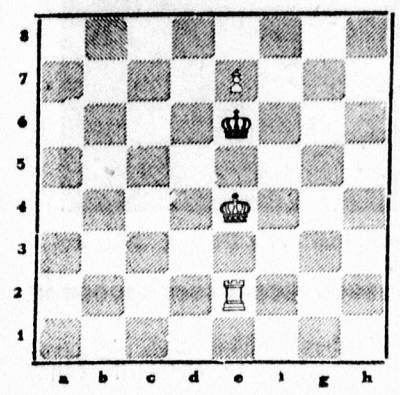
Az európai fül számára a néger falvak tam-tamjának hangja egyhangú és szinte egyforma zörejként hangzik. Az afrikai benszülöttek füle azonban nagyszerűen meg tudja különböztetni a tam-tam hangjának különböző skáláját, amely a Morse-jelekhez hasonlóan, minden üzenetet tökéletesen ki tud fejezni, sőt nem is úgy, mint a Morse, amely egyes betűkre ad jelet, a tam-tam tökéletesebben, sokszor egy-egy ütésével egész szavakat, sőt mondatokat jelez. Nagyon érdekes, hogy a négerek, akik a legkülönwbözőbb dialektust beszélik és legtöbb esetben tolmács nélkül nem értik meg egymást, a tam-tam hangját valamennyien megértik. A tam-tamot eszerint az őserdők eszperantójának kell tekinteni.

SAKK

14. SZ. SAKKFELADVÁNY.

(Charusek Rezső, a legnagyobb magyar sakkzseni, nem szerette a sakkfeladványokat! Egyidőben a Budapesti Sakk Körben nagymértékben elterjedt a „probléma-láz". Mindenki komponált és fejtett. Charusek a problemistákat megtréfálandó, az alábbi sakkrejtvényt adta fel azzal, hogy a megfejtőnek 100 aranyat ad! — Megfejtése senkinek sem sikerült!)

Sötét: Ke6 (1).

Világos: Ke4, Be2, gy: e7 (3).

Matt három lépésben.

61. SZ. JÁTSZMA.

Sziciliai védelem.

Világos: Réti R. Sötét: Walter A. Pozsony: 1925.

1. c4, c5. 2. Hf3, Hc6. 3. Hc3, Hf6. 4. d4, cxd4. 5. Hxd4, g6? 6. e4! (Lépéscserékkel a sziciliai védelemnek, egy a sötétre előnytelen változata jött létre. A c4 gyalog, a sziciliai védelemben legtöbbször kiegyenlítő d7—d5-öt akadályozza és sötét állása tartósan nyomasztó marad.) 6.... d6. 7. Fg2, Fg7. 8. Hdc2 (Számításba jött: Hdc3! is.) 8.... Hfd7? (0—0!). 9. Fe3, Fxc3? (Teljesen elhibázott manőver. A kettős „c" gyalog nem kárpótlás a sáncállás végzetes gyöngültségéért.) 10. bxc3, Hdc5. 11. f3, b6. 12. 0—0, Hca5. 13. Fh6! Fa6. 14. Hce3, Bac8. 15. f4! Bhg8. (15.... Hc6xe4 nem lett volna jó! 16. Vd4! Hef6. 17. Fg7, Bg8. 18. Fxf6, exf6. 19. Hed5!! miatt.) 16. Vc2, f6. 17. e5, dxe5. 18. fxe5, f5? (Megszépíti a befejzést, de a játszma más lépésekre is tarthatatlan.) 19. Hxf5! Hce6. (19.... gxf5?-re 10. Fh5† kapcsolatban 11. Bad1†-kal vezért nyer.) 20. Hfe3, Fxc4. 21. Hexc4, Haxc4. 22 Bad1, Vc7. 23. Va4†, Vc6. 24. Fxc4!!

Remek és korrekt vezéráldozat, melyre sötét kapitulált. 24.... Vxa4-re ugyanis 25. Fxe6 következne, ami fölényes állás mellett anyagi túlsúlyt is jelentene.

Ambrus Sándor.

Sakkhirek

A Debreceni Sakk-Kör vegyes mesterversenye kezdetének végleges időpontja: 1938 augusztus 20.

Az 52. számú sakkfeladvány, — amely július 17-iki számunkban jelent meg, — helyes kulcslépése: Bc4xc3! volt. — E héten **Kuntsmann Ibolya, Gólya u. 3.** nyert 1 kötet könyvet, melyet hétfő délután 3 órától csütörtök este 6 óráig bármikor átvehet lapunk kiadóhivatalában.

Tudnivalók: A megfejtés igazolására elegendő világos első lépésének, az u. n. **„kulcslépés"**-nek beküldése. A borítékra feltűnő betűkkel ráírandó: **Sakk.** Beadási határidő: **péntek este 6 óra.** Szelvényt mellékelni kötelező!

Ileti jutalom: 1 kötet könyv!

51. SZ. SAKKSZELVÉNY.

Név:

Pontos cím:

Kulcslépés:

Az emberiség származása: Rokonaink-e a majmok

Mit tanít a mult század származástan elmélete? — Darwin és a követőinek tanrendszere. — Az állat és az ember közötti hasonlatosság még nem jelenthet zonosságot. — Az elfogulatlan bölcselet álláspontja: az ember is, az állat is Isten teremtménye.

Irta: *Nándassy László.*

Meg vagyok arról győződve, hogy minden művelt embert érdekelnie kell azon fontos kérdésnek, hogy az emberiség Isten teremtménye-e, vagy pedig a magasabbrendű emlős állatok, a sokat és sokféleképen emlegetett emberszabású majmok leszármazottjai vagyunk-e?

A minap egy debreceni úritársaságban voltam, ahol a társaság minden tagja diplomás férfi és nagyrészükben főiskolát, egyetemet végzett úrhölgy volt. Az egyik úrhölgy nagyban hangoztatta, hogy ő megvan győződve arról, hogy mi emberek a majmoktól származunk. E cikk írója nagyon tiltakozott a majommal való rokonság ellen s minthogy az úrhölgy erősen tartotta a majommal való közeli rokonságot — elhatároztam, hogy a »Debreczen« nagy nyilvánossága előtt fejtem ki a véleményemet e kérdésről.

Az emberi nem származásáról két homlokegyenest ellenkező nézet áll egymással szemben:

a vallási felfogás határozottan tanítja, hogy az embert Isten teremtette: ezzel teljesen ellentétben van a természettudományos fejlődéstani elmélet, amely azt hirdeti, hogy az emberi nem fokozatos s célszerű fejlődés révén az állatvilágból származik.

A teljes tárgyilagosság kedvéért meg kell állapítanunk, hogy már az ókori bölcselők is felvetették azon lehetőséget, hogy a természetben, különösen az élők világában fokozatos fejlődés van.

A fejlődés gondolatát a mult század elején *Lamarck* francia természettudós vetette fel, de az ő elmélete nem sokáig maradt felszínen, mert *Cuvier* világhírű biologus tudományos fölénnyel védelmezte azt a gondolatot, amit már a nagy természettudós *Linné* is kétségtelenül bizonyított, hogy a természetben annyi faj van, amennyit Isten teremtett.

Darwin Károly föllépéséig úgyszólván senki sem foglalkozott komolyan s tudományosan a fejlődés gondolatával. 1859-ben jelent meg *Darwin* főmunkája »*On the Origin of Species*« (A fajok keletkezéséről), amely könyvében *Darwin* csak azt bizonyítgatta, hogy az összes növények és állatok négy-öt növényi és állati ősléynytől származtak. Az ember fejlődéséről, állati eredetéről ekkor még nem tett említést.

1871-ben jelent meg Darwin második nagy tudományos könyve »The Descent of Man« (Az ember származása), amelyben már nyiltan hirdette azt a meggyőződését, hogy az ember is a leszármazás révén jelent meg az élők világában.

Mindjárt e mű megjelenése után *Huxley* és *Häckel* természettudósok szinte fanatikus rajongói lettek ez új elméletnek. A leszármazási elmélet, vagy mint akkor nevezték — a *darwinizmus* — valósággal divattá lett az akkori tudományos világban.

Természetesen a darwnizmusnak a legkiválóbb tudósok körében is sok heves támadója volt. *Wiesmann, de Vries, Eimer, Kassiwitz, Galton, Reinke, Driesch, Uexküll, Jennings Mornan* természettudósok kimutatták, hogy Darwin álláspontja nem egyéb mint végzetes tudományos tévedés.

Darwin halála után rövidesen elcsendesedtek a leszármazási elmélet tudományos hullámai. 1905-ben *Denert* német természettudós már ily című munkát írt: »Am Sterbelgaer des Darwinismus — A darwinizmus ravatalánál«.

A sok tudományos fejtegetés, történelmi adatok felsorolása helyett tekintsük át röviden, hogy *mi is a darwinizmus álláspontja?*

Ez elmélet abból indul ki, hogy az egyes növény s állati fajok között alig lehet éles határt vonni. A rendszertan szerint a mai élőlények szerkezet és alak tekintetében oly sorozatokba állíthatók, melyekben az alsóbb és tökéletesebb fajok szinte észrevétlen eltérések útján átmennek a tökéletesebbekbe. E tényből *Häckel* Ernő néhai jénai egyetemi tanár megalkotta az u. n. *biogenetikus törvényt,* amely azt mondja, hogy az egyed fejlődése megismétli a faj fejlődését.

A leszármazás-elmélet a mai állat- és növényvilág kifejlődését három tényező közreműködésének tulajdoníthatja.

1. *Változékonyság* az őslakókon új szerveket s így új tulajdonságokat, hajlamokat fejlesztetett ki, hosszú idők folyamán.

2. *A létért folytatott nehéz küzdelemben* az alkalmas szervek és tulajdonságok kifejlődtek, viszont a kevésbé alkalmasak elsatnyultak, elpusztultak és lassan teljesen visszafejlődtek.

3. A növény- és állatvilág gyengébb a létért folytatott küzdelemben teljesen kipusztultak a az erősebbek s életrevalóbbak tartották fenn a fajt: ez a *fajkiválasztás elmélete.*

Az átöröklés útján szerzett szervek és tulajdonságok nemzedékről-nemzedékre szállnak és így állandósulnak. Igy tehát e változékonyság és fajkiválás egyre új fajokat hoz létre — egy elmélet feltevése szerint.

Ha valaki az elmélet felett elfogulatlanul s logikusan gondolkozik, igen világosan be kell látnia, hogy

a leszármazást teremtő Isten nélkül még csak elképzelni sem lehet: az okság elve megkívánja, hogy a feltételezett ősalak, őstipus is valahonnan származzon.

A feltételezett mechanikai törvényszerűség sem lehet a vak véletlen műve, mert a vak véletlen sohasem alkothat minden apró vonatkozásában s részletében oly fenségesen célszerű remekműveket, aminők a növény- és állatvilág testszervezetének legparányibb sejtjei is.

Darwin Károly leszármazási elméletének *Vogt* Károly genfi egyetemi tanár és *Häckel* Ernő jénai egyetemi tanár lettek lelkes követői és továbbfejlesztői. Ez ismertnevű tudósok azt tanították, hogy az ember az emberszabású majmoktól származott le s így naiv mese azt állítani, hogy az ember Isten teremtménye.

Häckel tételének igazolására semminemű eszközöktől sem riadt vissza: komoly munkáiban elismeri, hogy egyes tételei be nem bizonyított feltevések csupán. A nem szakembereknek szánt népszerű műveiben azonban komolyan s határozottan megállapított igazságnak írta feltevéseit.

A »*Welträtsel*« (Világrelytélyek) — című nagyközönségnek szánt munkájában ezt olvashatjuk:

»Az embermajmok egyik ágából származott a Pliocén korban a még beszélni nem tudó majomember s ettől származott le a beszélő ember.«

A darwinisták és később *Vogt* és *Häckel* s ezek követői azt tanították, hogy

olyan nagy a hasonlóság az ember és az emberszabású majmok között, hogy e feltűnő hasonlóságot csakis a közös eredettel lehet kielégítőleg megmagyarázni.

Bármilyen érdekes volna e kérdést részletesebben is tárgyalni, de ez túlhaladná egy vidéki napilap cikk-kereteit. Röviden csak úgy távíróstílusban szeretnén áttekinteni a darwinizmus tudományos birálatát.

A darwinisták elismerésreméltó szorgalommal igyekeztek kimutatni az ember és az emberszabású majmok közötti bonctani, fejlődéstani s szövettani hasonlóságokat.

Elfogulatlanul el kell ismernünk e valóban nagy hasonlatosságokat, de meg kell azonban állapítanunk, hogy

a hasonlóságot sohasem lehet a ténybeli valósággal azonosítani!

A legtöbb tévedése az volt a darwinista világszemléletnek, hogy teljesen figyelmen kívül hagyta, hogy

az embert nem testszervezete teszi emberré, hanem a szellemi lelke s lelkének szellemi tevékenységei.

E szellemi tevékenységek — amint az az »Debreczen«-ben »Van-e az embernek szellemi lelke?« — című nagy érdeklődést keltett cikksorozatomban megállapítottam — a gondolkodás, az érzelmek és a bámulatos akarati tevékenység.

Teljesen lényegtelen mellékkérdés, hogy az emberi szervezet mennyire hasonlít az emberszabású majmok testéhez. Hiszen úgy az állati, mint az emberi test szerkezete és élettani működése teljesen hasonló elvek szerint van berendezve.

A bonctani s élettani hasonlóságok és egyezések egyáltalában nem bizonyíthaják az ember állati leszármazását.

Éppen ezért teljesen feleslegesnek tartom annak részletes kimutatását, hogy az ember és az emberszabású majmok testszervezete és élettani működése között minden hasonlóság mellett azért vannak lényeges eltérések is. Az állati és emberi test között már csak azért is kell lényeges különbségeknek lenni, mert teljesen más viszonyokra, körülményekre és célokra van berendezve az ember és az állat.

Éppen ezért

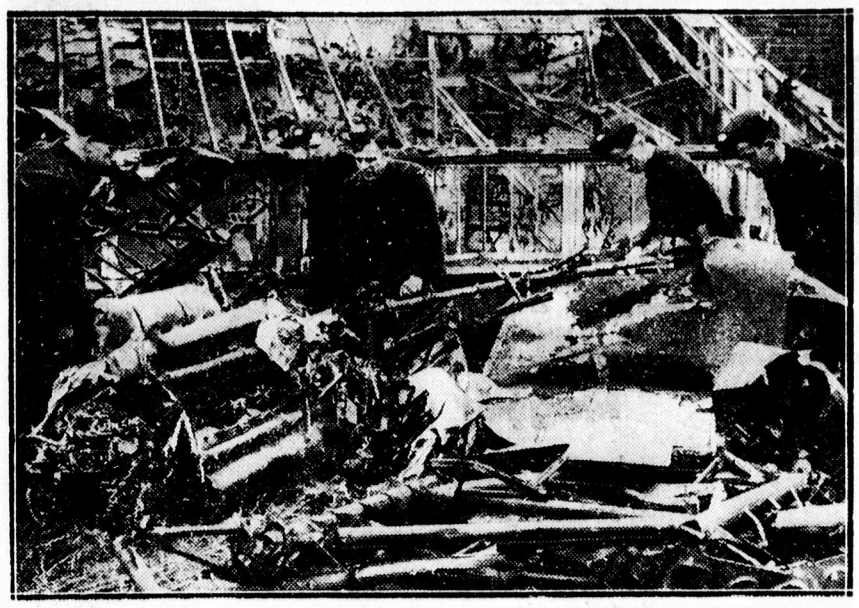
a különféle hasonlóságoknak csak tudományos elméleti értékük van, de ezek nem jelentenek világnézeti bizonyítékokat az ember isteni teremtés útján való származásával szemben.

Az elfogulatlan bölcselet már régen megállapította, hogy amilyen a lényeg, olyan a működés is. Az pedig kétségtelenül megállapítható, hogy az ember lényege az anyagi testszervezettel bensőséges, állagi kapcsolatban levő szellemi lélek. Ez s csakis ez teszi az embert emberré, nem pedig a testszervezete, hiszen a test a szellemi lélek anyagi megnyilvánulási eszköze a földi életben. Az ember a szellemi lelke révén lett a természet urává s így lett a hatalmas méretű anyagi s szellemi kultúra forrása.

Az állatvilág örökös azonosságban él: nincs semmi kimutatható szellemi élete, következőleg nincs az állatvilágnak semmi szellemi kultúrája.

Az ember és az állat lelkivilágának közös pontja csupán az *ösztönben* található fel. Az állati lélek legfőbb elemei: az ösztön és az ennek szolgálatában álló érzéki megismerés és érzéki akarat. Az emberben is van ösztön, amely azonban az értelem, mint fénylő mag körül csak ködös udvart alkot. Az állat ösztöne a földhöz tapadt és földízű: az ember ösztönei között azonban vannak kétségtelenül természetfölöttiek is. Az állat nem ismeri ösztöneit, az ember azonban felismeri ösztönös életét, ráismer képességeire és abba, mint egy bányába öntudatosan emelkedik alá.

Az embernél nem az értelem szolgálja az ösztönt, hanem az ösztön az értelem alárendelt szolgája. Az értelem adja a kutatásnak formáit, a gondolkodás segédeszközeit: az ösztön pedig, mint a lélek kincsesháza kitárja minden titkos

London felett egy harci repülőgép lezuhant egy házra, ott felrobbant és a képen látható pusztítást okozta. A pilóta szörnyethalt.

értékét, hogy azt az értelem felszínre s öntudatra hozza és az emberi élet közkincsévé tegye.

Az ember nem az állatvilág csúcsa, hanem a szellemi élet kezdete, új világrendnek alapja és hordozója. Az ember önmagában hordoz egy világrendet, amelyet nem örökölhetett semmilyen rendű majomtól, mert ennek nyomait hiába keressük az állatok világában. Egyedül az ember lelkében szunnyad, egyedül onnan sarjad ki a szellemi értékek világa. A családi, társadalmi, jogi, politikai élet, a földművelés, ipar, kereskedelem, a vallás, a tudományok s művészetek, a bölcselet, világnézet és a végtelen felé tájékozódás képezik az emberi szellem légkörét, munkaterét, értékeit, boldogságát s örömét. Miközben fejlődik az emberi értelem, kezei alatt a természet is megnemesül és feltárulnak a gondolkozó ember előtt a természetnek gyönyörű, fenséges valóságai.

Az állat lelke olyan mint egy teleírt lap: az állat mindazt, amire állati életében szüksége lehet ösztöneibe beoltva magával hozza a faji életébe.

Az állati ösztön oly bámulatosan működik, hogy szinte nem is meglepő, hogy némely tudós bámulatában értelemnek minősíti a csodálatos célszerűséggel működő állati ösztönt.

Az ember lelke ellentétben az állattal olyan, mint egy üres lap, amelyre az embernek értelmével s fáradtságos szellemi munkájával kell ráírnia mindazt, amire tehetsége s szellemi adottságai alkalmassá teszik.

Az állatoknak nincs tudományuk, művészetük, nincs kultúrájuk, nincs vallásuk: az állatok nem haladnak, hanem álladóan megmaradnak ösztöneik bezárt kereteiben.a A fecske ma is úgy rakja fészkét, a méh ma is úgy készíti a sejteket, mint évezredek előtt. A tudomány, a technika bámulatos lehetőségeiről az állatvilágnak s a sokat emlegetett emberszabású majmoknak halvány sejtelmük sincs.

Azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy ha az ember csakugyan az állatvilágból származott volna, akkor igen sok átmeneti alaknak kellene léteznie. Akkor még most is megtörténhetne, hogy pl. az emberszabású majom, megfelelő körülmények közé juttatva, emberré fejlődhetne. Erre azonban eddig még akadt példa!

Az is értehetetlen, hogy miféle kivételes körülmények lehettek azok, amiért egyes csoportok megmaradtak majmoknak?

Ezeknek talán nem volt kedvük emberré lenni s azért maradtak meg csak majmoknak s így nem kell nekik az emberi mivolt luxusadóját megfizetniök!

Azt is meg kell állapítanunk, hogy sokan elfelejtik, hogy az sem jelentene semmi döntő bizonyítékot az ember isteni származása ellen, ha kétségtelenül megállapítható volna az ember majomi leszármazása. Még így is megoldatlan maradna az a fontos oknyomozó kérdés, hogy *a majom, hogyan és miként származott?* Hiszen sem a növény — sem az állatvilágnak nem lehet önmagában a létoka.

Az ember esetleges állati leszármazása csak egy láncszemmel elodázza az oknyomozó kérdést: ki teremtette az ásvány-, a növény-, az állat- és az embervilágot és az egész fenséges természetet?

A bölcselet szempontjából teljesen mellékes s fölösleges kérdés, hogy a teremtő Isten a már meglevő állati szervezetbe oltotta-e be a halhatatlan szellemi lelket, vagy pedig különleges emberi testszervezetet alkotott az emberi szellemi lélek számára.

A lényeg csak az, hogy a véletlen, vagy a gépies okok önmaguktól nem adhattak létet a természetnek, de legkevésbé a természet urának — az embernek!

Így tehát akiknek ez nagyon érdekük, — egész bátran tartsák s ápolják továbbra is majommal való rokonságot — csak ne dicsekedjenek vele, mert a majom mégis csak majom!

Az őszi szél süvít

Tegnap már dalolt sűrű lombok között,
Ma hallgat az erdő... az ősz beköltözött.
Mi tegnap még zöldült s a nyarat hirdeté,
Ma minden fut, szalad a zord halál felé.

Hervad már a virág, sárgul a falevél
Földre tarka leplet terít az őszi szél.
Oly szomorú ősz van, a földre csend borul
Bús szívemnek semmi sem szolgál vigaszul.

Az őszi szél süvít, porfelleget kavar
Hiába, szép nyarunk elmúlik oly hamar!
Sárguló levelek — oly nagyon fáj nekem —
Lehullnak a fáról, s meghalnak... csendesen.

SEREGI GABRIELLA.

Daki kutya esete a brilliánssal

A selyempincsi lenyelt egy értékes gyémántot

Nem mindennapi kutya-história került a napokban a debreceni rendőrség elé.

Fényes nappal, a kora délutáni órákban egyszerre csak hangos civakodás zaja hallatszott és a következő pillanatban két hölgy törtetett befelé a rendőrség Kossuth utcai bejáratánál. Egyiknek kezében aranyos kis fehérszínű selyempincsi ült, nyugodtan nyalogatva száját és nézve a nagy vihart.

A vihart pedig a szóbanforgó selyempincsi idézte elő.

A két hölgy sírt, zokogott, kiabált, de lehetőleg egyszerre mind a kettő, úgy, hogy egy szavukat sem lehetett megérteni. Csak annyit lehetett később, mikor már valamennyire lehiggadtak kivenni, hogy a kutyát szorongató hölgy folyton azt kiabálta, nem hagyom a Dakimat, nem adom sintérkézre a pincsimet... Másik pedig azt óbégatta, hogy: Vérit veszem az istentelen dögének... Jajj, a drága briliánsom... Jajj, most aztán mit csináljak.

Az ügyeleti szoba ajtaján szinte egyszerre robbant be a két nő. A detektív elé rohantak, orra alá tartották a kis kutyát, sirtak, fenyegetőztek, míg aztán a detektív rá nem unt az esetre.

— Egyszerre csak egyik hölgy legyen szíves beszélni — mondotta erélyesen.

Ez hatott némileg, egy pillanatra csend állt be, de aztán nyomban rákezdte mind a kettő ismét a mondókáját. Mindegyik először akarta elmondani a dolgot.

Végre negyedórai kinlódás után sikerült a zavaros felkiáltásokból, szitkozódásokból, rimánkodásokból kihámozni a tényállást, mely pedig a következő volt:

A két hölgy, mind a kettő derék MÁV alkalmazottak neje, egymással jóviszonyban levő barátnők és az Erzsébet utcán tőszomszédok. Gyakran átjártak egymáshoz és ilyenkor az egyik hölgy, akit a történet kedvéért nevezzünk nevezzünk Bátonyinénak, szeretettel szokott eljátszadozni barátnője, mondjuk Vergényiné apró selyempincsijével...

Így történt ezen a délutánon is.

Bátonyiné szépen felöltözve, kiondolálva és felékszerezve átment Vergényinéhez, hogy pár percre pukkassza legkedvesebb barátnőjét... Látogatóba készültek és csak addig ment át, amíg a férje is felöltözik, aki nem régen jött meg a szolgálatból.

Bátonyinénak ujján volt a brilliáns köves gyűrű is, amire rettenetes büszke volt. A gyűrű valami örökség útján jutott hozzá pár esztendeje és tesivérek között megért ezer pengőt. Csak úgy szikrázott a köve...

A csillogó ékszer Dakinak, a kis Kutyának is tetszett, akit Bátonyiné ölében tartott s a kutya szemmel láthatólag pompásan érezte magát ebben a helyzetben.

Batonyiné, talán, hogy csillogtassa is, beszélgetés közben játszadozni kezdett a gyűrűvel, amelyik zsuppsz, egy óvatlan pillanatban kiesett a kezéből.

Leakart hajolni, hogy felvegye, de a Daki megelőzte. Egy ugrás és lent volt a szőnyegen, a gyűrűt hamarabb elérte, mint Bátonyiné és pillanat alatt bekapta.

— Jesszusom — sikoltot fel Bátonyiné, amint ezt látta. A kutya megette a gyűrűmet.

— Ugyan szivecském — mondotta Vergenyiné — csak a szájában tartja, majd én kiveszem. Tátsa ki száját szépen a kiskutya.

Kanállal nagynehezen szétválasztották az ellenkező és szűkölő Daki száját, de bizony a gyűrű akkor már leszaladhatott a garaton.

— Mit, még te erre a vacak kutyára gondolsz, mikor a hasában van az én ezerpengős gyűrűm, na mondhatom szép kis személy vagy — replikázott Batonyiné...

— Mindig, aki mondja vágott vissza Vergenyiné...

Erre barátnője nekiszaladt az asztalfióknak, kihúzta a konyhakést és olyan szándékot árult el, mintha ki akarná a brilliáns operálni a kutya hasából...

— Gyilkos. Istentelen gyilkos — ordította a leghívebb barátnő. Megölné a kiskutyámat azért a vacak gyűrűért.

Ilyen és hasonló jelenetek után kerültek a rendőrségre a két asszony és a selyempincsi. Bátonyiné szigorúan követelte a gyűrűjét, melyet a kutya bekapott és most a hasában van... Adják sintérnek az állatot, ő megtéríti szívesen az árát, de a gyűrűt ki kell venni a hasából.

Ezzel szemben Vergenyiné hallani sem akart viviszekcióról. Sőt még akkor sem ment bele a dologba, mikor egyszerű műtétről kezdtek beszélni Nem, nem hagyja belét ontani a kis Dakinak. A legtöb, amibe belement, hogy ricinust vesz a kutyának és várják a hatást.

Ez az ötlet pilanatra hatott... A detektív azt ajánlotta, hogy próbálják meg, hátha így békésen el tudják intézni egymás között a dolgot...

A két amazon már szemmellátható lag kimerült a harcban... Már csak nyelvük állta az iramot, de hajlandóknak mutatkoztak a fegyverszünetre...

— Meglátod Klárikám — kezdi megszelídült hangon Vergényiné, meglesz a hashajtónak a hatása...

— Nekem nem a hatás kell, hanem a gyűrűm — magacskodott Bákonyiné, de már ő is lényegesen halkabban fuvolázva...

Meg volt fegyverszünet. Együtt vonultak ki a központi ügyeletről. Vergényiné még mindig szorongatva a kis kutyát. Bátonyiné a küszöbről még visszafordult:

— De ha nem lesz hatás, újra visszajövök és megteszem a feljelentést. Döntsön a hatóság, hogy vegyük ki a gyűrűt.

Azzal kivonultak. Egyenesen a gyógyszertárba. Megvették a ricinusolajat a Dakinak, amely nagy, buta szemeivel ártatlanul bámult a világba és nem töprengett, nem aggodalmaskodott a brilliáns gyűrű miatt, mely pedig ezer pengő értékben nyomta a hasát... (?)

Lilian Harvey, a tetétleni földbirtokosnő Mailandban nyaral.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

A befőzés

gondja valóban gond lett, Asszonyom, olyan gond, melyben nemcsak a befőzni való gyümölcs fő első sorban, hanem a háziasszony feje . . .

Jól mondja, Asszonyom, hogy üres kamarának bolond a gazdaasszonya.

De üres zsebű gazdaasszonynál szánalmasabb aztán aligha van a világon. Igen, itt van a legfőbb ideje a befőzésnek, melynek ezer és száz gondja égetően sürgeti minden jó gazdaasszonynak a lelkét és a legtöbb, sajnos, a legtöbb nem tud ennek a sürgetésnek eleget tenni.

Pedig gyümölcs az van.

Tele a piac és a minőség se éppen a legutolsó.

Tehát minden megvolna arra, hogy téli időre egy kevés jobb és táplálóbb étellel is gazdagítsa a kamaráját, csak éppen a rávaló hiányzik. Hiányzik pedig azért, mert megfizethetetlenül drága minden a piacon.

Első sorban a gyümölcs.

Mondják, hogy a városi piac mindent megterem.

Ez is igaz, csak éppen azt nem termi meg, amiért ezt a sok mindent meg lehet vásárolni, ami pedig a legfontosabb volna.

Arról már nem egyszer írtunk, hogy a drágaság első sorban a háziasszonyokat sujtja. Éppen a mult heti levelünk is ilyen panaszkodó asszonynak szólott, mely panaszkodóval azonban igen, igen sokan éreznek együtt, mert hasonló sorsban élnek.

Tanácstalanul és vergődő gonddal töprengünk, hogy vajjon mit lehetne csinálni az önök megnyugtatására.

Azt nem ondhatjuk, hogy ha drága a befőzni való, akkor ne főzzünk be. Ez lenne a legolcsóbb és legkézenfekvőbb megoldás, de akkor mi lesz téli időben, amikor még megfizethetetlenebb és elérhetetlenebb az életet és erőt adó kincs. Aztán ott van a gyermek, akinek ünnepe van, ha megnyalhatja egyszer, másszor az ujját egy két szem eltett befőtt után. Ő úgy lászi nyalánkság, mi tudjuk, hogy ez az élet és erő.

És mindez álom, elérhetetlen messzeség, megszerezhetetlen reménytelenség. Egyetlen egy szó: a befőtt egész sorát indítja el a gondolatoknak és veri a tépelődő ember lelkét, mint valami júliusi jégeső a kalászba szökkent vetést.

Befőtt, mely nem lesz, melynek hiánya több gondot és keserüséget fog szerezni a háziasszonyok seregének és kevesebb édes ízt a jövő nemzedékének, a magyar gyermeknek.

Strand

Sárgán ízzik a homok, zöldes-kéken csillog a víz. A homokon, a vízben vidáman hancurozó, kacagó tömeg. — Fényesbarna testek, csillogó szemek és fogak. Színek, hangok, szagok . . . Öröm és napfény.

A lépcsőkön, mint egy nagy revű fináléjában, pompás alakú nők lépkednek fel és alá. Testükön parányi trikó feszül Végigsétálnak a fehér-fekete köveken, aztán hirtelen ugrással elmerülnek a kék habokban. Vídám sikoltozásokat túlharsogja a partról a dzsessz.

Divatrevű. Enyi szép nőt és ennyi pikáns, ötletes fürdőruhát, még sohasem látunk együtt. Régi vágású, szolid, sötétszínű trikó ritkaságszámba megy. Megnézni való nő már csak emprimét visel. A strandon a hölgyek trikóin is úgy nyilnak a virágok, mint az estélyi ruhák muszlinján és organzáin. Csupa merész szín, bizarr vonal. Lila, kék és bordó alapon sárga, piros, zöld virágok, mezei bokréták és elomló orchideák. Csak a hosszú lábszárak, finom karok, vállak és hátak sötétlenek egyszínű barnában. Olajos fényüket a fehér és világos színek még inkább kihangsúlyozzák.

A legszebbek és legkarcsubbak emprimé szaten fürdőruhát viselnek. Ez a gumival átszőtt vékony selyem holmi pattanásig megfeszül az idomokon. Parányi nadrág és még parányibb melltartóból áll az összeállítás és ha az öltözéket nem egészítené ki a hat centi magas parafatalpú szandál, valóban kissé szemérmetlennek érezhetnénk a hiányos toalettet.

A színorgiában méltó feltűnést kelt egy barnára sült aranyszőke hölgy, aki lenge alakján sárga, egészen keskeny szatenszalagból összeállított fürdőruhát visel. Szandálja is fényes selyem szalagokból készült, magasan felcsavarva karcsú bokájára.

Az amerikai és angol missek gumival átszőtt rücskösen összehúzódó trikóinak számtalan bámulója akad, velük népszerűségben csak egy édes, fitos orrú kis mademoiselle fehér alapon piros-pipacsos nadrágocskája versenyezhet. Piros bőrtopánkái, amelyek féligmagas, begömbölyitett szélű parafatalpakon imbolyognak, előnyösen megnyujtják törékeny alakját. Egy tizian-vörös kreol szépség, sötétkék trikóját hímzett margaréták díszitik, hullámos haját is fehér margaréta koszorú fogja körül. Egyszerű, angolos trikókat is látni, zseb és zip-zár díszítéssel, feltűzött horgonnyal, vagy övbe húzott vízbiztos cigaretta tárcával. Az ilyesmit főleg fiús alakú lányok favorizálják, akik lapossarkú szandáljaikban a tornaszerek és az óriás labdák körül tolonganak.

Délfelé a terraszon, terített asztalok körül gyülekeznek. A hölgyek ebédhez sortban, sort-ruhában, vagy strandköpenyekben érkeznek. A sortok az idén mintha hosszabbodtak volna, a merészen rövidülő trikókkal szemben, diszkréten, majdnem térdig takarnak. — Anyaguk rendszerint vászon, de az igazán elegánsak fehér, krétaszínű és vajsárga flanelt viselnek. Ezekhez a flanell sortokhoz és pantallókhoz tüneményesn illik a fekete és bordó bluz. A strandköpenyek hossza is változó. Látni bokáig érő, gazdagon libegő, nagyvirágos és látni térdig érő, alig bűvölő, aprópettyes köpenyeket. Némelyik egyszínű, csak a kihajtója virít, mások tarkák és a színeket egy széles öv igyekszik összhangba hozni.

A színes pántokból összeállított magastalpú strandszandálok mellett a napellenzők is külön fejezetet érdemelnek. A hatalmas ellenzők alatt apáca fejkötőkhöz hasonlóan megkötött kendők keretezik be a hölgyek arcát. Sokan a Kékmadár kabaré szellemében tarkóra tolt babos kendőket, mások trópusi sisakokat viselnek. A sok szín között kellemetlen megnyugtat egy-egy óriás karimájú natúrszínű szalmakalap.

A piros ernyők alatt vidáman csengenek a poharak, zörögnek a tányérok, gyöngyözik a nevetés. A hölgyek óvatosan paradicsomot és paprikát esznek és fájdalmasan átkacsintanak a ropogós rántott csirkék felé. De fő a vonal. És a vonal kötelez. Különben hogy bújnak ebéduán ismét a szatentrikóba? A reklám ugyan azt állítja, hogy ezek a trikók minden alakra egyformán jók, de ők tudják, hogy már öt deka töblet is meglátszik ezekben az eszményien nyuló és összehúzódó gumicsodákban. Ők tudják, hogy nekik vigyázni kell, mert ezeknek a gumideszkáknak mégis ők a legkitűnőbb reklámjai.

L. A.

Magyar gondok

Valamikor magyar földön
Élet virult, jövő intett
És az Isten jó kedvében
Vig fejünkre áldást hintett . . .

Valamikor magyar földön
Testvér voltam mindeneknek,
Nem gyülöltek, nem átkoztak,
Álnokság nélkül szerettek . . .

Valamikor magyar földön
Mindig kevés volt a magyar,
Nem vicsorgott véres szájjal
Torkunk felé ezer agyar . . .

Valamikor magyar földön
Áldott, boldog volt az élet
Kenyérgondok bús átkáról
Nem tárgyaltak, nem beszéltek . . .

Valamikor magyar földön
Kenyere volt a parasztnak,
Urnak, s áldás alatt állott
A magyar föld, ha arattak . . .

Szalacsy Rácz Imre.

Heti étlap

Hétfő: Délben: sóskaleves,, bécsiszelet petrezselymes burgonnyával, fejessalátával, márnakrémtorta (1) Meinl-fekte. Este: Meinl-kávé hidegn habbal, vajaskenyér, sütemény délről.

Kedd: Délben: pikáns tejleves (2) burgonyafeltujt gyümölccsel (3) Meinl fekete. Este: omlett zöldborsóval, Meinl-féle vegyes aprósütemény.

Szerda: Délben: húsleves Meinl-féle cérnatésztával, főtt marhahús párolt rizzsel, metélőhagymamártás, Meinl-fekete. Este: kelgöngyölék kirántva, hideg mártás délről, trappistasajt.

Csütörtök: Délben: 1 pohár Meinl-féle fehér ürmös, jegelt bouillon, (tégnapi húslevesből), angolos ürücomb zöldbabbal, meggyesrétes, Meinl-fekete. Este: Meinl-féle Maltin-kakao hadbal, Meinl-féle eperjamos és mézes kenyér.

Péntek: Délben: Szegedi halászlé vajasgaluskával, porhanyós túróslepény, Meinl-fekete. Este: hajábasült burgonya szardellásvajjal, gyümölcs.

Szombat Délben: hideg borleves, tüzdelt borjúmáj spárgasalátával, francia habfelfújt, (4), Meinl-fekete. Este: fecskefészek kapormártással, (5) gyümölcs.

Vasárnap: Délben: almaleves, kacsasült burgonyával és uborkasalátával, Katalin-torta, Meinl-féle rizling, Meinl-fekete. Este: jegelt Meinl-tea, higed sült és sütemény délről.

(1) *Málnakrémtorta.* Meinl-féle bisquittortalapokat egyenkint megtöltünk az alábbi krémmel, egymásrahelyezzük, a tetejét is bevonjuk és az oldalait is körülkenjük vele. Meinl-féle fagylaltostyát apróra zúzunk és ezzel a törmelékkel sürün megszórjuk a torta oldalát. Tetejét cukorgyümölccsel díszítjük. — *Krém.* 3 tojássárgát 3 evőkanál cukorral a tűzön sürűre főzünk, ha tiljesen kihűlt, hozzáadjuk negyedkiló habosra kivert Epocához és Meinl-féle málnajamot adunk hozzá, melyet kevés Epocával áttörünk és egész simára kikenjük.

(2) *Pikáns tejleves.* 1 liter tejben addig főzünk egy fej hagymát, kevés petrezselymét, sőt, egész borsot, szerecsendiót, míg a hagyma egészen megpuhul. Ezután a levest áttörjük szitán, gyenge vajas rántást készítünk, a levessel felereszjtük, együtt felforraljuk, reszelt tésztát főzünk bele és ízlés szerint ecettel savanyítjuk, tálaláskor vagdalt metélőhagymával behintjük.

(3) *Burgonyafelfujt gyümölccsel.* 3 dg. vajat, 2 tojássárgáját, 10 dg. cukorral habosra keverünk hozzáadunk 38 dg átört főtt burgonyát, mazsolát, 3 dg. darát és utoljára a tojások felvert habját. A tészta felét kikent tűzálló tálba tesszük, vegyes friss mosott és lecsurgatott idénygyümölcsöt teszünk rá, lecukrozzuk, a tészta másik felét ráhalmozzuk, a tetejét meghintjük zsemlyemorzsával és vaniliáscukorral, egyenletes tűznél szép pirosra sütjük.

(4) *Francia habfelfujt.* Tűzálló kikent tálba tejberizst öntünk. Tetejére vegyes Meinl-féle befőttet rétegezünk, reá halmot rakunk cukrozott, keményre felvert tojásfehérjéből és a sütőben pirosra sütjük.

(5) *Fecskefészek kapormártással.* — Közönséges tejes zsemlyéket kissé borban áztatunk, kinyomjuk, felvert tojásban, utána morzsában megforgatjuk, forró zsírban kisütjük. Minden fészekbe 1 tükörtojást helyezünk, tejszínes kapormártással tálaláskor leöntjük és melegn asztalhoz adjuk.

MODERN CSALÁD.

— Miért nem mutattál be a mamádnak?

— Hirtelen nem jutott eszembe a neve. Már a harmadik mamám ebben az évben.

BIRÓ ELŐTT.

Bíróság elé került a falusi ember. Sulyos testi sértés a vád ellen. Azt kérdi tőle a bíró:

— Mi joggal ütötte meg a panaszost?

— Nem joggal ütöttem én kérem, — mondja a vádlott — hanem karóval!

Bíró: Mégis honnan vette azt a jogot, hogy megüsse a panaszost?

— Hát kérem kitörtem a kerítésből.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

A magyar ruha

is egyik kérdése annak a nagy és fontos munkának, melyet nyári szünidőre örömmel vállaltatok. Nem közömbös az, hogy egy,egy nemzet mennyire tudta megőrizni külsőségekben is nemzeti voltát. Nem közömbös, hogy a ruházkodásában mennyire tudja méltósággal hordozni nemzeti jellegét . . .

Éppen ezért, jó megismerni, megszeretni és megmenteni a magyar ruházkodás maradványait a falvakon.

Sajnos, ezen a téren sok mulasztást követünk el.

Későn ébredtünk arra a tudatra, hogy ezek a külsőségek mennyire megőrzik sok esetben éppen a nemzeti jelleget.

A legtöbb faluban, községben már a nemzetközi ruházat a divat. Első sorban az asszonyok, leányok voltak azok, akik levetkőzték falusi, népi ruhájukat, mert balgán azt hitték, hogy a városi ruházat majmolásával különbek lesznek. Aztán jöttek a férfiak és ma már csak kivételes szigetek vannak ebben az országban, ahol őrzik a népi nemzeti, magyaros öltözködés emlékeit. Országosan mozgalom indult meg, hogy megmentsük ezt a kicsi töredéket és igyekezzünk ismét megszerettetni népünkkel azt, ami az övé, ami sajátja, ami igazán külsejére is magyarrá teszi.

Csak így érthető meg a törekvés, mely a ti munkátokban is érvényesül.

Egy pár esztendővel ezelőtt ezeknek a soroknak írója eredeti székely ruhákat hozatott az egyik ifjúsági egyesületnek. Mikor aztán egy ünnepi felvonulás alkalmával először viselték a fehér nadrágot, csipkét inget, virágos fekete kalapot a fiúk, fülünk hallatára mondták a Nagytemplom lépcsőjén, hogy: ni, hát ezek a tótok honnan kerültek ide . . .

Ennyire nem ismertük és nem ismerjük népi ruházkodásunkat, öltözködésünket. Ezért kell megismerni, megszeretni, sőt megszerttetni népünkkel is ősi ruháját. És ti, akik vidéken jártok, igyekezzetek összeszedni azokat az emlékeket, a láda fiában szunnyadó egykori ruhákat, ködmönöket, szűröket és bundákat, lobogó ingujjakat. Irjátok le, fényképezzétek, rajzoljátok és dicsérjétek. Minden megmentett magyar ruha darab közelebb visz bennünket a célhoz, az öntudatosabb és nemzeti alapokat megteremtő tisztultabb magyar élethez . . .

Róka Róbert csalafintasága

Mese. Irta: Imre bácsi.

Mindent megpróbált Róka Róbert az utóbbi időben, de semmi se sikerült neki. Törte a fejét, hogy hogyan is lehetne szert tenni holmi kis nyalánkságokra, teszem azt, csibehúsra, vagy rucapecsenyére.

— Jaj, de szörnyen fáj a gyomrocskám, asszonykám, azt hiszem, hogy valami finom kis pecsenye segítene rajtam. Elmehtnél a drága jó szomszéd úrhoz, csak ide a Nagy Nádas ucába, ott bizonyosan ad valami harapnivalót Farkas Ferke, hallottam, hogy valamelyik nap két vadlibát csipett el . . . és míg beszélt Róka Róbert úgy forgatta a szemét és olyan szenvedő farizeus pofát vágott, hogy még a vadász is megsajnálta volna. De nem úgy Rókáné asszony, aki felette jól ismerte az urát, mert mindjárt rá is pirított:

Nem sül ki a szemed, te hazugmiska, tudom én, hogy kutyabajod sincs neked, te jómadár, csak így akarsz holmi jófalatokhoz jutni. De én nem leszek olyan bolond, hogy pont Farkas Ferkéék előtt alázzam meg magam, de nem ám, te vén huncut! . . .

— Aj, de lelketlen vagy, asszony, — sóhajtott nagyot Róka Róbert és nagy dühében köszönés nélkül surrant ki a negyedik számú kijáratán lakásának.

Alig lépett ki azonban a galagonya bokor mögül, látja ám, hogy a közeli tavacskán színes ruhájú récék úszkálnak és felette jókedvűen hancuroznak a tavaszi napsütésben. Egyet villant Róka Róbert szeme és hírteln elkezdett sopánkodni, jajgatni:

— Jaj, jaj, ajajaj, de nagyon fáj . . . Jaj, nekem, szegény fejemnek, s nyomban elfeküdt a tó partján, mintha valóban kínozná valami nagy belső nyavalya a gyomrát, holott hát récepecsenyére fájt a foga, semmi ásra.

A récék felfigyeltek a panaszos jajgatásra, nyögésre és a keserves hangok felé úsztak. Elől persze Gácsér Gábor lapátolta a vizet, mint vezérréce, Meghatotta őket a panaszos hang, s igyekeztek könyörületes cselekedettel segítségül sietni. De meddig, hát persze, hogy csak addig, míg meg nem látták Róka Róbert veres bundáját a parton s észre nem vették, hogy a nyögdécselő hangok mögül villogó szemmel figyeli az ő közeledésüket a híres zsivány. Nosza, mindjárt elhápogta magát Gácsér Gábor:

— Hej, hát te vagy itt, te gyalázatos! No, csak ne mórikáld magad, kár a fáradságért, úgy is tudjuk, hogy ravaszkodsz csupán. Hord el magad, míg szépenvagy, mert nyomban értesítjük a Nagy Vadászt, te véres lábú hitvány! . . .

— Segítsetek szegény nyomorulton, segítsetek szerncsétlen beteg Rókán, ha Istent ismertek! — csalafintáskodott még egy kevest a híres zsivány, de már ő is látván látta, hogy itt se sikerül a régi fogással elcsipni valamelyik iffjú Réce tunikáját.

— Eregyj, míg szépen vagy, te veres zsivány. Ismerjük ezt a trükköt még tavalyról! . . .

Róka Róbert erre felugrott, mint egy gumilabda és nagy vicsoroga rárípakodott a szegény récékre:

— Ne locsogjatok itt ostoba Rucák! Takarodjatok a szemem elől, ti buta hápogók! — és úgy berzenkedett a haszontalan, mintha valóban hatalma lett volna a nagy vihogva tova úszó Récék felett, akik vissza hápogtak nagy jó kedvükben a felsült fickónak.

— Jó lett volna a récepecsenye, ravasz, mi, d attól orrod foghagymás, háháhá, felsült a régi trükkel a fickó, a veres pofájú fickó, háháháhá! . . .

Erre már Róka Róbert se maradt tétlen, hanem nagy mérgében azonnal belevetette magát a tóba és nagy sebbel, lobbal úszni kezdett balgán a Récék felé, akik hangos hápogással kacagtak a máskor sunyin ravaszkodó Róka koma esztelenségén. Megvárták, míg egészen közelükbe úszott a híres zsivány, s akkor egy adott jelre mind felröppent a lihegő, bosszúért áhítozó Róka Róbert orra elől a levegőbe:

— Háháháh! — hát így jár a balga betyár! — kacagott nagyot Gácsér Gábor és hirtelen lecsapott Róka Róbert hátára és egy akkorát koppantott a híres zsivány fején, hogy az keservesen feljajdult kínjában:

— No, megálljatok hitvány rucák, mert ezért heted1zigien kipusztítom a fajtátokat ! . . . — a Récék azonban ekkor már gyors szárnyverdeséssel messzeszállottak és nem hallották meg Róka Róbert káromkodását, átkozódását.

Lassan kiténfergett gyalázata színteréről Róka Róbert, s hirtelen új ötlet buggyant ki ravasz fejéből. S nyomban hozzá is látott terve keresztül viteléhez. Leszakított egy széles keserülaput, aztán keresett egy szép útilaput és nagy mesterkedéssel bekötötte a jobb első lábát. Mikor készen volt a kötés, elindult Dombaljára és az egyik magas jegenyefa tövében megállott. Lesunyította a szemét és bekötött mancsát előretartotta és kéregetni kezdett:

— Szegény nyomorult Rókának adjanak, adjanak, amit az Isten adott . . .

Innen is, onnan is csurrant, cseppent ravaszdi felé egy, egy falat, mert mindenki szánta a tökéletlent. Már úgy belejött a kéregetésbe, hogy fel se nézett, csak tartotta útilapuval bekötözött mancsát és mondogatta:

— Adjatok szegény Rókának, amit az Isten adott! — míg így könyörgött, befelé röhögött a többi állatok hiszékenységén. De persze nem sokáig, mert amint álldogált és kéregetett lesunyított fejjel, egyszer csak megcsapja valami az orrát. Meg ám, de olyan szag, amitől nyomban elfehéredett a bundája. Akár hiszi valaki, akár nem, puskapor szagot érzett. Dermedten felpislantott, hát Uramfia, alig pár lépésnyire tőle valóban a Nagy Vadászt látta meg. Uccu, neki vesd el magad, kötött lábával rohant, mint a vesztes Róka Róbert, de ekkor már odadurrantotta a Nagy Vadász a sódarába a temérdek serétet. Ugy égett aztán Róka Róber sódara, hogy most már aztán valóban borogatni kellett útilapuval és sántított is ezután mindig, de már senki se hitte el a sántítását, különösen nem hitték azok, akik látták, hogy milyen sebesen futott, mikor meglátta a Nagy Vadászt.

Alszik a tó

Bús szemednek,
Kékjén . . .
Alszik a tó.

Fejem fölé hajlik,
Fenyőnek illatos ága,
Zajlik halkan anyám,
A mának dalán
S a nyár bús estjén,
Virágok nyílnak földjén.

Bús lelkednek,
Mélyén . . .
Alszik a tó.

Dudás Irénke.

Dal a pacsirtáról

Itt van nyár, itt van újra,
S hallik a pacsirta dala.
Szárnya szeli a levegőt,
S vigasztalja a kesergőt
Ugy elnézem, elhallgatom,
Örül az én szivem nagyon.
Dalolj, dalolj kis pacsirtám,
Vigasztald meg
Az én anyám.

Oláh Rozália
Tégláskerti iskola III. o. t.

A rab oroszlán

Rácsos ketrecben vonítva, nyusztva
Erős lakattal jól megerősítve
Pihen egy oroszlán, fogságba ejtve,
Szabadságtól így elkülönítve.
Elszánva bár — de bele nem nyugodva
Piheg fáradtan az állatok királya.

Most felugrik; — szeme villámokat szór
A rácsos ketrecnek jól neki lódul,
Meg se mozdul az-az erős nyomástól
S az oroszlán piheg a fáradságtól.
Hiába minden! — nem használ semmi sem,
S a raboroszlán vonít keservesen.

Nem bír aludni, mindég honát látja
Feltűnik előtte a vad dzsungel tája,
Állatokkal népes kedves szép hazája
Oh! hogy ő ezeket többet soh, se látja.
Mert elveszett számára a legdrágább
S most láncra fűzve siratja szabadságát.

Vonít az oroszlán keserves álmában
Éhséget sem érez szomorúságában
Csak rázza a ketrec erős vasrácsait
Beleakasztja nagy hosszú körmeit.
Mikor látja, hogy ez nem használ semmit sem
A szegény oroszlán felordít rémesen.

Hiába minden; csak nem jön segítség
A szegény oroszlánt megtöri az éhség
Fáradtan dől le ketrece aljába
Elveszett számára élte, boldogsága.
Nagy bánatában szemeit lehunyta
Meghalt az oroszlán; — elmult minden baja.

Nagy Erzsébet

Gyuszi

Irta: Csernus Mária

A kis Gyuszi derék gyerek,
Mindig vidám, mindig nevet.
Szereti a cukrot, tejet,
Hallgatja a szép meséket.

Az állatok jó barátja
Kutyát, cicát sosem bántja.
A méhecske vállára szál
Neki dalol minden madár.

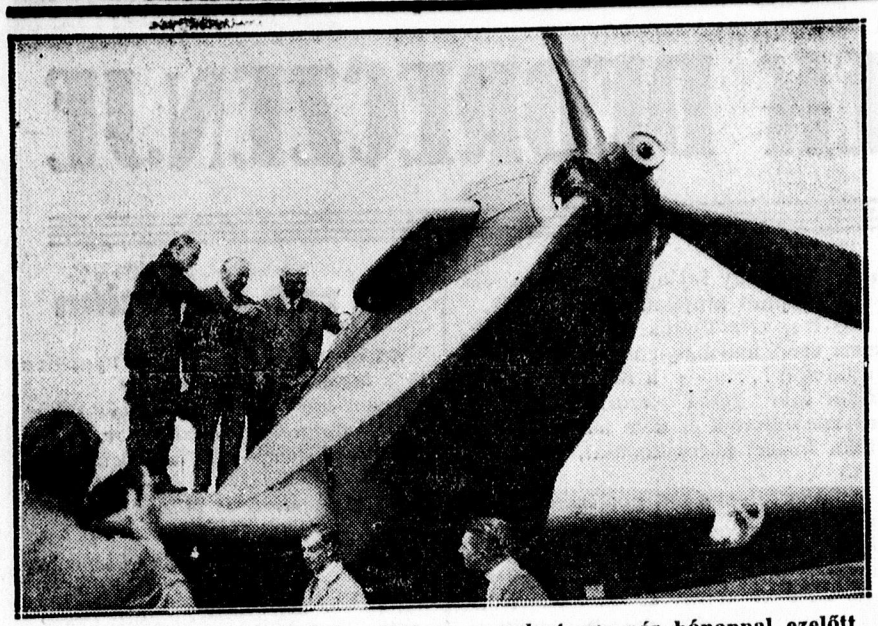
Meseország

Van egy ország,
Meseország,
Túl a széles
Tengereken.

Ez az ország,
Meseország,
Az én hazám,
Oh Istenem.

Folyók hömpölygnek
Rajta.
S Kárpátoknak
Büszke népe,
Többi ország mintaképe.

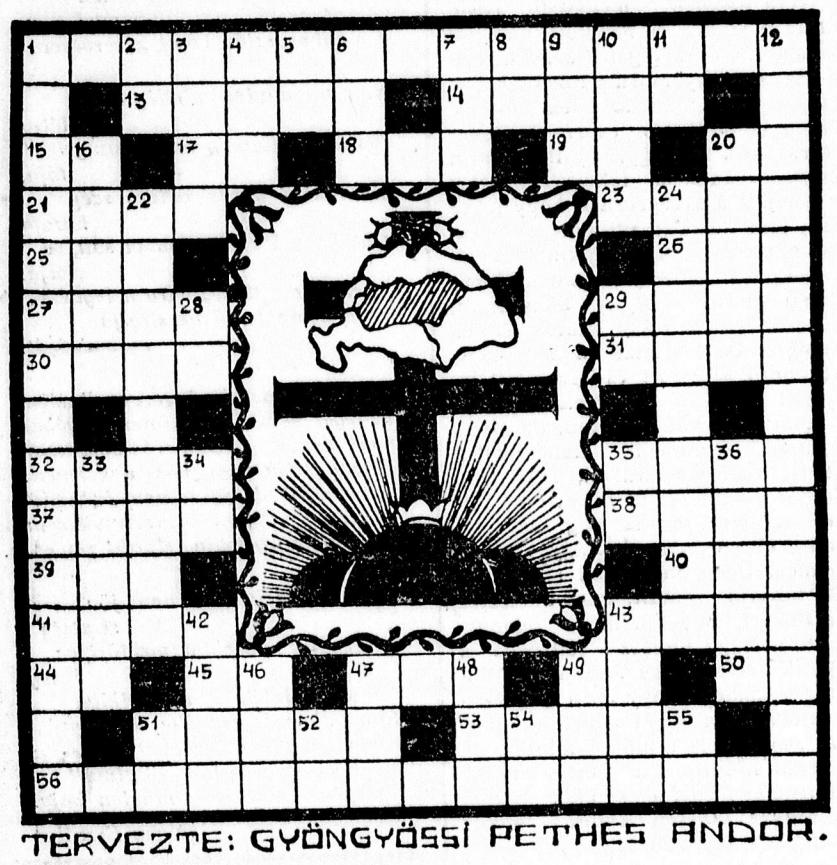
Ballabás Ilona V. o. t.

Anglia új hatalmas repülőgépgyárában, amelyet egy pár hónappal ezelőtt állítottak üzembe, ilyen repülőgépet készítenek

Ritka eset. Amerikában egy lóversenyen két ló hajszálpontosan egyszerre futott be elsőnek a célba. Mindkettő első díjat kapott.

TERVEZTE: GYÖNGYÖSSI PETHES ANDOR.

A keresztrejtvény megfejtéseiből beküldendő a vízszintes 1., 56. és a függőleges 1., 12.

MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok: 1. Gregus Imre festménye. — 13. Szövőiparáról híres város Belgiumban. — 14. Csoportkép. 15. Udvarhelyi László. — 17. Kérdő névmás. — 18. Menyasszony. — 19. Római számok: 50 és 100. — 20. »Mura« másalhangzói. — 21. Becézett szülő. — 23. Bizonyíték. — 25. Rádiómárka. — 26. Az értelem székhelye. — 27. Ostoba« németül. — 29. Gyümölcs. (Az utolsó betün feleslegs ékezet van.) — 30. Azonos mássalhangzók. — 31. Vissza: ókori város. Itt győzte le Publius Cornelius Scipio Hannibált. — 32. »A« főzelék. — 35. Az áldás ellentéte. — 37. Lepuffant. — 38. Japán őslakossága. — 39. Országos Társadalmi Intézet. — 40. Éra. — 41. A magyar preciziós mechanika megalapítója és fejlesztője. — 43. Oroszországi város. — 44. Azonos mássalhangzók. — 45. Orosz Irma névbetűi. — 47. Ilyen só is van. — 49. Bánat. — 50. A Actinium vegyjele. — 51. Törékeny kristályos test. Vegyületei nagyon mérgesek. — 53. Ilyen csapás is van. — 56. Magyar zeneszerző. (1787—1848.)

Függőleges sorok: 1. Német drámafró (1852—1917). — 2. »Igen« németül. — 3. Súly. — 4. Női becenév. — 8. A tantal vegyjele. — 9. Magyar építész. — 10. Lárva. — 11. Dorgál. — 12. Gregus Imre festménye. — 16. Zár. — 20. A Föld belsejéből felnyomuló izzó tömeg. — 22. Római költő. Kr. u. 40—103). — 24. Egyházi ruha. — 28. Részvénytársaság. — 29. Azonos betűk. — 33. Irásjelek. — 34. Tág. — 35. »Pálma« magánhangzói. — 36. A »nem árja« nagyapa öröme. — 42. Ilyen jegy is van. — 43. Híres német orvos. — 46. Magyar folyó. — 47. Visszaönt (!) — 48. Kötőszó. — 49. Német prepozició. — 51. Nevelő. — 52. Esztendő. — 54. Kettős mássalhangzó. — 55. Szamár mondja.

Tervezte: *Gyöngyössi Pethes Andor.*

Az én virágom

Az én virágom,
Anyám virága,
Magyar rónán termett,
Piros szekfü, mályva.

Nekem nyilladozik,
Nekem illatozik.
Magyar leányt szemelt,
Hü párjának.

Dudás Irénke.

—=—

Imre bácsi postájából

Kedves Imre bácsi!

Mivel, hogy már régen nem írtam A gyermekek »Debreczen«-jében, szeretném, ha egy kérésemet tetszene teljesíteni. Kedves Imre bácsi. Irtam egy köszöntő verset nagymama nevenapjára. Címe: Köszöntő nagymama nevenapjára. Ha jónak tetszik találni, tessék szíves lenni közölni, ha csak lehet most vasárnap. Előre is köszönöm Imre bácsi jóságát. Üdvözlettel hü munkatársa:

Csernus Mária.

Kedves Imre bácsi!

Most is küldök egy kis verset »Petőfi emlékére« a címe, nagyon kérem kedves Imre bácsit, tessék szíves lenni versemet kitenni, ha jó, a Petőfi évfordulójára. Hálás köszönetemet kifejezve maradok továbbra is hü munkatársa: *Barna Tibor.*

Kedves Imre bácsi!

Láttam a tegnapelőtti és a többi vasárnapi számokban, hogy vannak nyári munkatársak is és én is szeretnék lenni. Ezért küldöm ezt a verset, ha közlésre alkalmas *tessék szíves lenni közölni.* Maradok tisztelettel:

Markovits Mihály VI. o. t.

Kedves Imre bácsi!

Tessék olyan jó lenni: az itt mellékelt munkácskámat lapjában leközölni. Jóságát és szívességét előre is köszönöm. Maradok továbbra is hü olvasója, szerény, de igyekvő munkatársa:

Halovács Emil.

Kedves Imre bácsi!

Nagyon elszomorodtam a versem miatt. Amiért nem tetszett közölni a »Debreczen« gyermekrovatában. Talán a papírkosárba került a versem. Most itt küldök egy verset, ha jónak tetszik találni, tessék szíves lenni közölni. Maradok továbbra is munkatársa Imre bácsinak. Tisztelettel: *Sólyom Júlia* V. o. t.

Kedves Imre bácsi!

Ismét itt küldök két verset, ha jó, tessék közölni. Nagyon szépen megköszönöm, miért kitetszett tenni a versemet. Kedves Imre bácsi, tessék szíves lenni levelemre válaszolni. Kellemes nyaralást kívánok és jó egészséget Imre bácsinak, hogy még sok éven át tessék verseonket javítgatni. Szeretettel: *Oláh Erzsébet,* Téglaskerti iskola V. o. t.

Üzenet: Köszönettel neked is sok, sok jót kívánok.

Kedves Imre bácsi!

Nagyon örülök, hogy versemet olvashattam a »Gyermekek Debrecenjében«. Most megint küldök két verset. És nagyon szépen kérem Imre bácsit, hogy tessék szíves lenni közölni a »Gyermekek Debrecenjében«, ha megfelel. Maradok továbbra is Imre bácsinak hü munkatársa. *Varga Annamária,* V. o. t.

Üzenet: Sajnos, igazad van, ezek a versek nem alkalmasak a közlésre. Ritmust, több gondot a versírásra, aztán ismét fogsz olyan verseket is írni, melyeket közölhetek.

Üzenet: Irásod sorra kerül, bár túl hosszú a mi lapunk terjedelméhez. És még egyet, ezután a papírosnak csak egyik oldalára írj.

Üzenet: Ez a vers bizony nem sikerült, de azért örömmel fogadom jelentkezésed. Máskor is keress fel leveleddel, hátha sikerül olyant is küldeni, melyet már közölni tudok. Az se baj azonban, ha nem közleudő az írásod, mert én az olvasótáborunkat is egyforma szeretettel fogadom.

—=—

E heti könyvjutalmat Ballabás Irén, Markovits Mihály, Barabás Béla kapták. Könyjutalmat átvehetik lapunk kiadóhivatalában, szerdán délután 5—6 óra között.

Köszöntő nagymama nevenapjára

Szeretnék ma gazdag
Nagyon gazdag lenni,
És minden kincsemet
Ide eléd tenni.
De szivemen kivül
Egyéb kincsem nincsen,
Egy az óhajtásom
Áldjon meg az Isten.

Csernus Mária.

Bubi kutya bánata

Kesereg a szivem,
Bánattal van tele,
Az én kedves kis gazdámnak
Bánatos a szive.

Nem mosolyog,
Bánatosan néz én rám,
Vigasztalódj, vigasztalódj,
Kicsike kis gazdám.

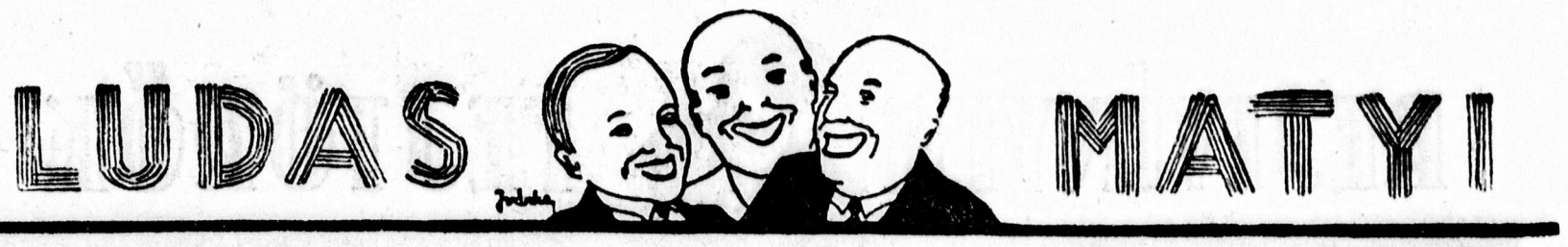
Megértem a bánatodat,
Mosolyogj már reám,
Ne légy olyan bánatos már
Kicsike kis gazdám.

Nem szabad úgy szomorkodni;
Mosolyogj már reám,
Nevess már, nevess már
Kicsike kis gazdám.

Egy hűséges kis kutyának, mely most is él, emlékére írta:

Barabás Béla III. o. t.

—=—

Onagysága fürdőre utazik

— Megtörtént eset. —

X-éknél történt. A boldog férjet április óta nógatta az ifjú feleség, hogy az idén is külföldi fürdőre menjenek. Szóba jött Abázia, a Riviera, Lidó. A boldog férj hiába magyarázta a gazdasági válságot, a valutazárlatot, Onagysága ragaszkodott elhatározásához, toporzékolt és válással fenyegetőzött.

Elérkezett a férj szabadságának ideje. Onagysága vésztjóslóan kérdezte:

— Nos, hova megyünk.

A férj szelíden válaszolt:

— Édesem, nagyszerű új fürdőhelyről hallottam. Szebb, mint a Lidó, a víz jobb, mint a Riviérán és sokkal olcsóbb.

Onagysága gyanutlanul kérdezte:

— Melyik az?

— Azt nem mondom meg, meglepetésnek szántam, hangzott a válasz.

— Na és mikor indulunk?

— Már holnapután.

Két napig lázas pakolás, Onagysága benaftalinoztatja a bútorokat, a szőnyegeket, a cselédet elengedi, szóval minden előkészület megtörtént az elutazáshoz.

Harmadnap reggel autó áll a ház elé. Felpakolják a koffereket, a nagyszámú kalapskatulyákat. Onagysága boldog mosollyal, a férj sunyi ábrázattal száll be az autóba és súgva mondja az útirányt a soffőrnek.

Az autó elindul, rohan, rohan és megáll a nagyerdei strandfürdő bejáratánál. Onagysága megütközve szól:

— Mi az kérlek, mit akarsz most itt, még lekéssük a vonatot.

— Dehogy késsük, hisz már itt vagyunk. Pompás fürdő. Szebb, mint a Lidó, jobb, mint a Riviera és sokkal olcsóbb.

További fejleményekről lapunk zártáig tudósítás nem érkezett.

Arisztokrata-viccek

Tasziló gróf indignálódva mondja a klubban Arisztid grófnak:

— Abszuchdum, kéchlek! Elutünt a sétabotom.

— Ugyan kéchlek, biztosan itt kell lenni. Innen senki el nem vihette s magától nem mehtett el, kéchlek.

— Miéht ne, kéchlek? Hiszen sétabot volt!

*

Rudibó reggelizik kastélya terraszán egyszerre csak beszalad a kertből egy csirke és elkezd hangosan csipogni. Rudibó tűri egyideig a dolgot, de végül elveszti tőrelmét és idegesen becsengeti az inast.

— Parancsol a méltóságos úr? — kérdezi az inas.

Rubidó erre megszólal:

— Jean, mondja annak a madárnak, hogy: hess!

*

Archibald azt mondja a klubban Edömérnek:

— Mi töchtént veled Edömech? Chémesen nézel ki!

— Sulyos gyomorchontásom volt, kéchlek.

— Mitől kaptad, kéchlek.

— A multkor Viki gróféknál voltam bchidzselni s lenyeltem a pikkászt.

— De mécht nyelted le, kéchlek?

— Mecht fochdítva tachtottam a kezemben és azt hittem, kéchlek, hogy ászpik.

Egy arisztokrata leszáll a vonatról, hogy az étteremben valamit egyék. — Hogy visszataláljon a kupéba, megnézi a számot: 1492.

— Na — mondja magában, — ezt nem felejtem el, akkoch fedezték fel Amechikát.

Néhány perc mulva visszajön, a számot természetesen elfelejttte. — Odamegy a kalauzhoz s azt mondja:

— Kéchem, kalauz uch nem tudja, mikoch fedezték fel Amechikát?

Muszáj nevetni

Egy vidéki kisebb szálloda falán különféle gyenge reprodukciók lógtak a falon. Az egyik kép komoly bírósági jelenetet ábrázolt, amely alatt a következő felirat állott: »Öltél?!«

Egy kereskedelmi utazó ökölnyi betűkkel írta a »festmény« alá:

— Naná, majd bolond leszek és hagyom, hogy egész éjjel szívják a véremet!...

*

A pincériskolában vizsgáznak a növendékek. A többi közt azt kérdik egyik növendéktől, hogy hányféle repülőgép van?

— Monoplán, biplán és triplán?

— Mi az, hogy triplán?

— A főpincér úr mondta. Amikor triplán számítják az árakat...

Mintarímtár

Kezdő poéták számára szerkeszti:

Simon István.

Egér ül a *köldöködön,*
Macskát azért *küldök Ödön!*
(Hasközépi egerész rím.)

*

Most vigyázz magadra *mokányom!*
Mert Ede dühös rád s *tokán nyom.*
(Tokaellenes mokány rímcsíny).

*

Így szóltak ők, *aljasok:*
E kávénak *az alja sok.*
(Feketlevesi rímsalak.)

*

Nem jó lesz így a *szereposztás,*
Te menj innen, te *gyere postás!*
(Költői ripacsrím.)

*

Mit jelentsen ez a *bundagallér?*
Tán biz itt járt az a *kun gavallér?*
(Bundaszagú féltékenységi rímszimat.)

REGÉNY FRÁZISOK

A lugast folyondár futotta körül. A tizedik körülfutásnál azonban kijelentette, hogy nem győzi tovább, elszédült s kimerülten elterült a pázsiton.

*

Béla már ökölre akart menni Emillel, de nem volt útiköltsége s így csak az erdőre kullogott.

*

A gondolat mosolyt csalt ajkaira, mire a közelben lévő detektív csalás miatt letartóztatta.

*

A pályaőr megigazította a váltót, egyben beküldte a takarékpénztárnak a késedelmi kamatot.

STILSZERŰEN.

Szarvasmarhakiállítást rendeznek egy vidéki városkában a következő programmal:

9 órakor az állatok érkezése.
10 órakor a vendégek érkezése.
12 órakor közös ebéd.

Csak egy mosolyt

— *A nagy színész.* Amikor Talma dicsősége tetőpontján volt, egész Franciaország erről a nagy tragikai színészről beszélt. Egy derék vidéki éppen hazaérkezett Párisból, nosza, megrohanták, látta-e Talmát?

— Hát hogyne — felelte emberünk.

— És hogy, tetszett?

— Mérsékelten.

— Hát ez hogyan lehet? Miben látta?

— Egy egyfogatúban.

*

— *Fejtörő.* A részeg ember meglátja a pocsolyában a hold tükörképét.

— Ejnye, ejnye, hiszen ez a hold... de... de... tulajdonképen hogyan kerültem én föl ilyen magasba?...

*

— *Hazugság.* Barátnőjének mondja a szépasszony:

— Milyen szomorú így öregedni! Ma lettem 39 éves.

— De édesem, tavaly ugyanezt mondottad!

— Hidd el nekem, akkor nem mondtam igazat.

*

— *Skótvicc.* — Nézzed csak, ott egy skót hajó...

— Honnan tudja, hogy skót?

— Nem röpködnek körülötte a strályok.

*

— *Anyai intelem.* Miért van a bizonyítványodban földrajzból szekunda?

— Mert nem találtam meg az Alpeseket.

— Ugy-e, mindig mondtam, hogy jobban vigyázz a holmijaidra.

*

— *A boxbajnok.* — A te apád díjboxoló? És aztán nem félsz tőle?

— Nem én! Az én apám csak akkor üt, ha megfizetik.

—=—

UJ GOND.

A sorsjegyen minden második nyer. Amerikában minden ötödik ember munkanélküli. Minden tizedik embert autó baleset éri, így állítja a statisztika.

Igazán nem tudja az ember, hogy hányadik legyen?

MIÉRT ILYEN KEVÉS A PENGŐ

A pengő nagyon önérzetes. Szégyenletében elbújt, mert nem tudja nézni, hogy annyi ember éhezik.

ÖNÁLLÓ TÖPRENGÉS.

Vajjon hány év kell ahhoz, hogy a munkanélküli nyugdíjba menjen és hogy a teljes fizetést kapja.

IGY IS IGAZ.

Napról-napra szaporodnak, kik a levegőből élnek.

(Ugyanis meg volt a pilótavizsga.)

NEM REKLÁM.

Leégett embereket ujjáéget a Krematórium.

Megérkezett cégünkhöz 14 ezer darab rózsaszínű szemüveg. Iparosoknak és kereskedőknek 20 százalékkal olcsóbb.

Megjelent a munkanélküliek étlapja. Izléses nyomtatvány.

SZERELEM.

Mikor jöttél rá, szívem, hogy szeretsz?

— Mikor észrevettem, hogy kellemetlenül érint, ha az emberek azt mondják, hogy nagyon buta vagy.

A SZOKÁS HATALMA.

Egy pincért szállítottak a kórházba. Valami kisebb műtétet kellett rajta végrehajtani. Az orvosok annak rendje-módja szerint elaltatták s a műtét hamarosan megtörtént, sikerült is, de a beteg csak nem akart felébredni. Az orvosok már agódni kezdtek, mikor erőszakkal sem tudták felébreszteni. Ekkor az egyik orvosnak mentőötlete támadt, hangosan elkiáltotta magát:

— Fizetni!

— Fizetni!

Az ismeretes szónak csaugyan megvett a hatása, a pincér felütötte a fejét, kinyitotta a szemét s derült arccal körülnézve, így szólalt meg barátságosan:

— Igenis kérem!

ÓVATOSSÁG.

A vendéglőben sörözött egy törzsvendég, kit hirtelen kihívtak az uccára. Félig állt sörrel a pohara az asztalon. Nehogy valaki igyon belőle, egy cédulát tett a pohár alá ezzel a felírással:

— Beleköptem!

Egy vicces ember végignézte a szomszéd asztaltól. Míg a törzsvendég távozott, hamar odament és ráírta a cédulára:

— Én is!

— A törzsvendég persze, visszatérve mégis csak kénytelen volt új pohárral rendelni.

VIDÉKI ATYAFI A SZINHÁZBAN.

Bement a vidéki atyafi a színházba és a jegyszedőnő annak rendje és módja szerint megmutatja a helyét a támlásszék utolsó sorában. Oda kapott jegyet. Az egész sorban egyedül volt. Az első felvonás után felegyenesedett s indult kifelé.. Rászól a jegyszedőnő:

— Ne menjen el bátyám uram, bizony most jön a java.

— Elég volt lelkem, — válaszolja az atyafi, — már nem bírom tovább a guggolást!

Persze, mert őkigyelme guggolva ült a támlásszékben. A csapóülést elfelejtette lehajtani.

SKÓT VICC.

Két skót találkozik az ucán, az egyiknek szörnyen megvan a képe dagadva.

— A fogad fáj?

— Rémségesen!

— Mért nem mész a fogorvoshoz?

— Majd bolond leszek, amikor a fiam két év mulva, mint kész fogorvos jön haza.

JÓTÉKONYSÁG.

Koldus: Két fillért ad? Nem mondaná meg, mit csináljak két fillérrel?

Ur: Adja oda valami szegény embernek.

—=—

A kereskedő neje felpróbálja az új estélyi ruháját, aztán odaáll benne az ura elé és megkérdi:

— Na, hogy nézek ki benne Samu?

A kereskedő végignéz az erősen dekoltált ruhán és így szól:

— Pont úgy, mint én:

— Hogyhogy?

— Neked is sok a kintlévőséged.

*

— Miért vagy olyan rossz hangúlatban? — kérdezi egy pesti vállalkozótól a barátja.

— Levegőváltozást ajánlottak, sürgősen külföldre kell utaznom.

— Ugyan kérlek, hisz pompás színben vagy! Az orvos téved.

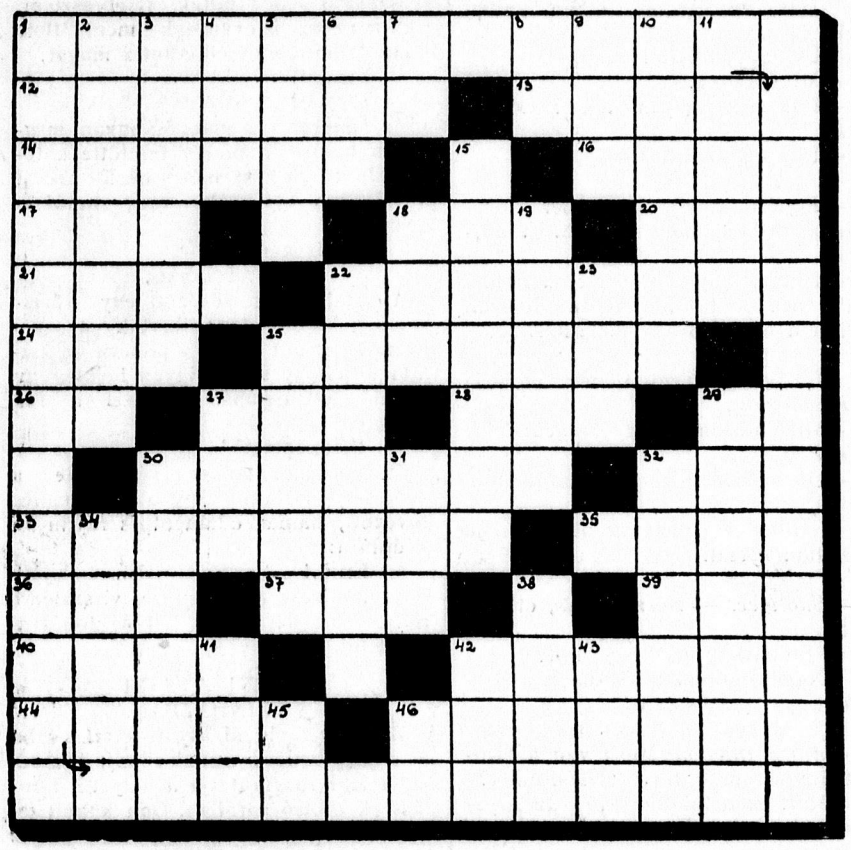
— Te tévedsz, mert az utazást nem az orvos ajánlotta, hanem az — ügyvédem.

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György

Egy rejtvény — más semmi!

A megfejtés igazolására elegendő a két nyilas sor beküldése!

MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok:

1. Vörösmarty Mihály: Merengőhöz című költeményének egyik szállóigévé lett sora.
12. Vásárolható.
13. A hamis kutya teszi.
14. Olaj- és borkereskedelméről híres portugáliai kikötőváros.
16. Vissza: derék, jóravaló — németül.
17. Vissza: hasznavehetetlen holmi.
18. Bírói eljárás.
20. Klasszikus harag.
21. Sűrített oxigén.
22. Híres angol lady, aki Nelson admirális kedvese volt.
24. Ime.
25. Olasz hadi és kereskedelmi kikötőváros. 107 szigeten épült. 254.000 lakosa van.
26. Elsüllyedt breton város.
27. Vízben él.
28. Rövidítés cégtáblákon.
29. 2000.
30. Pótkávé.
32. Filmkomikus. Nálunk Zoro a neve.
33. Keresztlevél, házasságlevél stb.
35. Szaporodási sejt.
36. . . . dmayor — londoni polgármester.
37. . . ., rád, rá!
39. Vissza: királyi — rövidítése.
40. Vissza: Göre uram viselte ezt a „terhös" tisztséget.
42. Bemázolja.
44. Vissza: most van!
46. A Föld harmadkorának utolsóelőtti korszaka — névelővel.

Függőleges sorok:

1. Seneca mondása. Latinul: Res severa est verum gaudium.
2. Könyvforgatás.
3. Gondját viselem.
4. Etlen teher.
5. Vissza: filmkomikus, a függ. 18. társa.
6. Japán Bismarckja (1841—1909).
7. Vissza: védelmez.
8. Gergely Henrik.
9. Vissza: Hajdúmegye főispánja volt.
10. Két szó: a) időmérő; b) így — latinul.
11. Mesélek — latinul.
15. Elhantolják, sírba teszik.
18. Filmkomikus, a függ. 5. társa.
19. A meleg égöv legfontosabb gazdasági növénye, — „magyarosan".
22. Spártában a rabszolgák neve.
23. Becézett női név.
25. Viszket a háta!!??
27. Ha rossz — szárnyon jár, ha jó — alig kullog!
29. Délelőtti szinielőadás.
30. Oroszok, szerbek írása.
31. Elpusztult vár.
32. A kifli rokona, ahogy nagyapáink írták!
34. Ázsiai félsziget.
38. Vissza: német szekunda.
41. Kicsi forróégövi énekesmadár.
43. Kassai Olasz Egyesület.
45. 1500.
46. Eltelen alél.

EHETI DIJAINK:

6×1—1 kötet könyv.

30. SZ. REJTVÉNYSZELVÉNY.

Név:

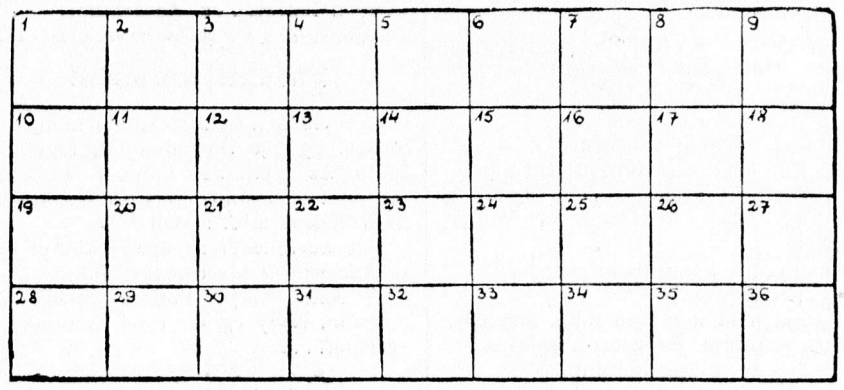
Foglalkozás:

Pontos cím:

Szállóigék a magyar irodalomból!

Vörösmarthy Mihály (1800—1855).

Vörösmarthy Mihály „Szózat"-a számos szállóige forrása. Ezekből hármat iktattunk be nagy sorozatunkba. Itt van elrejtve az első!

MEGHATÁROZÁSOK:

1. Meggyilkol	1	2	3	16	24
2. Sré	4	19	12	13	21
3. Nem volt „Bátorban"	6	7	11	8	9
4. Déligyümölcs	10	33	25	35	36
5. A mozdony teszi	15	5	24	9	30
6. Hitler is ez!	18	14	28	23	17
7. Kalapanyag (németül: filz)	20	29	22	26	34
8. El van bocsájtva!	27	31	32	19	30

A meghatározások értelmében állítsunk össze nyolc ötbetüs fogalmat s a fogalmak betűit írjuk be a fenti ábrába! A számok azt jelentik, hogy a megfejtett fogalmak betűit melyik kockába kell beirni! Ezután 1—36-ig olvassuk össze a betüket s már meg is van a rejtélyes idézet!

Vajh ki ő?

Spanyol festő és grafikus (1746—1828). Saragossában tanult, majd Rómában képeztette magát. Visszatérve Spanyolországba IV. Károly udvari festője lettö de VII. Ferdinánd alatt elvesztette az udvar kegyét. A spanyol festészet egyik nagysága és a XIX. századi francia impresszionizmus előfutárja. Egyik főműve a madridi S. Antonio delle Florida kupolaképei (Szent Antal feltámasztja a halottat), felfokozott realizmussal és világias felfogásban. készült. A madridi királyi gobelin intézetnek 45 tervet készített, rokokó szellemben s főleg a népéletből vett jelenetekkel. Mint arcképfestő a legkiválóbbak közé tartozik. Leghíresebb munkái rézkarcai. Technikája tökéletes, a részleteket elhagyja és a legkevesebb vonással ki tudja magát fejezni, de munkáiban kevés a kedély, alaphangja inkább szatirikus. Szabadgondolkodó létére vallásos tárgyakat is ábrázolt. Enemű képei közül a legnevezetesebb Kalazanci sz. József áldozása.

KI EZ?

Tudnivalók:

1. Egyetlen rejtvény helyes megfejtése elégséges.

2. E heti rejtvényeink megfejtéseinek beküldési határideje: péntek este 6 óra.

3. A megfejtések a jövő héten. A nyertesek névsorát a »Hírek« között »*Rejtvényfejtők figyelmébe*« cím alatt helyeztük el.

4. Szelvényt mellékelni kötelező.

—=—

Csak ugy mondom, hogy

. . . lapunk 1938 julius 24-iki számában megjelent rejtvények helyes megfejtése a következő:

Két dudás egy csárdában!

A szamár simogatja a szamarat.
A szellem mozgatja az anyagot.

A 25-ös számmal jelzett kockában GY volt!

Szállóigék a magyar irodalomból!

Kölcsey Ferenc: Hass, alkoss, gyarapíts s a haza fényre derül!

Hol is olvastam csak?

Vörösmarty Mihály: A vén cigány.

Ki cz?

Turay Ida.

Ki ez?

Betürejtvény

5.

ZÁRKA —L
3'14 K S

6.

N ELÖSZÓ P=K

A Debreczen rádióműsora

1938 julius 31-től auguszlus 6-ig

VASÁRNAP

JULIUS 31.

BUDAPEST I. 9.30: Hírek.
10: Közvetítés a budavári Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Strommer Viktorin tihanyi apát mondja. A templom ének- és zenekara Lavotta Rezső: D-moll miséjét adja elő. Vezényel Sugár Viktor. Orgonál Várhelyi Antal.
11.15: Görög katolikus istentisztelet a rózsák terén levő gör. kat. magyar plébánia templomból. A szentbeszédet evangélium után Rohály Ferenc makói lelkész, püspöki tanácsos mondja.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. — 1. Ováry József: Holzmann-induló. 2. Titl: Királyhadnagy — nyitány. 3. Strauss János: Olasz keringő. 4. Pécsi József: Magyar ábránd. 5. Figedy Sándor: Toldi Miklós — induló. 6. Kees: A volt magyar-osztrák monarchia dalban és táncban egyveleg.
Közben kb. 13: Petőfi-verseket mond Kowách Ernő, a költő halálának évfordulója alkalmával.
14: Liszt-művek, halálának évfordulóján. (Hanglemezek.)
15: „Időszerű gazdasági tanácsadó." vitéz Takács Gyula m. kir. gazdasági főfelügyelő előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.45: Farkas Sándor és cigányzenekara muzsikál.
16.30: „A falu nagy színésze." (Balogh István.) Diósszilágyi Sámuel előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
17: A rádió szalonzenekara. 1. Auber: Álarcosbál — nyitány. 2. Fall Leó: Részletek a „Sztambul rózsája" c. operettből. 3. Kapplusch: Ezüstharangok — intermezzo. 4. Máté István: Kuruc ábránd. 5. Drigo: Szerenád. 6. a) Lewandowski: Carissima — keringő; b) Gornynski: Románc. 7. Kálmán Imre: Részletek a „Josephine császárnő" c. operettből. 8. Waldteufel: Prestissimo — galopp.
Közben 17.30: A rádió tárgysorsjáték ismertetése.
18.20: „Amerikai tréfák." Dodinszky Gizella csevegése.
18.50: Közvetítés a Britannia-szállóból. Heinemann Ede jazzenekara játszik.
19.30: „A költő és a halál." Színjáték egy felvonásban. Irta Herczeg Ferenc. Rendező Barsi Ödön. Személyek: A költő — Perényi László. A százados — Dávid Mihály; A gazda vitéz Laczkó József; A falusi leány — Ekecs Jánosné; Konciliárius — Kowách Ernő; A bárónő — Füzess Anna.
Utána kb. 20.15: Részletek Planquette operettjeiből. Közreműködik Kőszegi Teréz, Szedő Miklós dr. és a Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
21.30: Hírek, sporteredmények, időjárásjelentés.
21.55: Közvetítés a Kis Royal étteremből. Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál.
23: Erényi Gusztáv németnyelvű előadása: „Die Margaretheninsel bei Budapest." (A Margitsziget Budapesten.)
23.10: Tánclemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 11.30: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál.
15: Filmrészletek. (Hanglemezek.)
16.35: Farkas Sándor és cigányzenekara muzsikál.
17.50: „A Nemzeti Színház vendégjátéka Bécsben." Hankissné Haraszti Jolán előadása.
18.20: Közvetítés a Britannia-szállóból. Heinemann Ede jazzenekara játszik.
18.50: „Petőfi vetélytársa". (Jámbor Pál.) Trencsényi-Waldapfel Imre előadása.
19.30: Hanglemezek.
20.35: Hírek, sport- és lóversenyeredmények.
21: Szemlér István hegedül zongorakisérettel.
RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAS 3 hívójeles adón, 19.52 méteres hullámhosszon, 15.370 kilocikluson 15—16 óráig; a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilocikluson pedig 1—2 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Bécs 11: Filharmonikus hangverseny Salzburgból. Oslo 19.45: Nyiregyházi Ervin zongorázik. Radio Paris 20.15: Verdi: Rigoletto, opera.
TÁNCZENE: Svájci al. 21.30, Berlin 21, Olasz III. 22, Oslo 22.15 Boroszló 22.30, Lipcse 22.30.

HÉTFŐ

AUGUSZTUS 1.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. — 1. Kraul Antal: Magyar díszmenet induló (i. h. gy. e. zenekara). 2. Ferrero: Szikrák — polka, változatokkal (xilofon: Cariolato). 3. Strauss János: Bécsi vér — keringő (Géczy Barnabás zenekara). 4. Ketelbey: Perzsa vásár (orgona: Reginald Foort). 5. Csárdások (Magyari Imre és cigányzenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Érdekes ujsághirek 1863-ból." (Felolvasás.)
10.45: „Hangyák és egyéb házi férgek irtása." Irta Szitnyay Jenő. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés.
12.05: Konczné Keömley Bianca és Lux József énekel, zongorakisérettel.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Ilniczky László szalonzenekara. 1. Heinecke: Romantikus keringő. 2. Rhode: Egyveleg Kéler Béla műveiből. 3. Kálmán Imre: Ördöglovas — palotás. 4. Chaminade—Kreisler: Spanyol tánc. 5. Honti: Csárdás. 6. Lebár: Cárevics — egyveleg.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „Gótikus művészet Erdélyben." Csabai István előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
17: „A Károlyi huszárok Mária Terézia háboruiban." Markó Árpád alezredes előadása.
17.30: Közvetítés a városligeti Fővárosi Pavillonból. A Rendőrzenekar műsora. Vezényel Szőllössy Ferenc. 1. Szőllössy Ferenc: Rendőrdíszmenet — induló. 2. Suppé: A harmadik paragrafus — nyitány. Urbach: Ábránd Meyerbeer műveiből. 4. Huszka Jenő: Részletek a „Gül Baba" c. operettből. 5. Ziehrer: A három kívánság — operettegyveleg. 6. Rathke: Törpék díszőrsége.
18.45: „Világkörüli utak." — Farkass Jenő csevegése.
19.15: Szlovák hírek.
19.20: Oláh Kálmán és cigányzenekara.
20.20: „Zengő nyár." Simonffy Margit verseket mond el.
20.55: Dohnányi Ernő keringőket zongorázik.
21.40: Hírek, időjárásjelentés.
22: Operettrészletek (Hanglemezek).
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Közvetítés a Császárkertből. Székely Dezső jazzenekara játszik.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.50: Közvetítés a városligeti Fővárosi Pavillonból. — A Rendőrzenekar műsora.
19.30: „Kékharisnya." Irta Ráth Végh István. (Felolvasás.)
20.20: Tánclemezek.
21: Hírek.
21.20: Közvetítés az Emke-kávéházból. Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Frankfurt 19: Mozart: Figaro házassága Salzburgból. Olasz I. 21.30: Zandonai vezényel. Olasz II. 21.30: Leoncavalló: A rózsák királynéja, operett.
TÁNCZENE: Svájci rom. 18. Lipcse 20.10, Svájci rom. 22.30, Olasz III. 22.15, Königsberg 22.35, Olasz II. 23.15.

KEDD

AUGUSZTUS 2.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Fiala János: Magyar induló (Rendőrzenekar). 2. Lindemann: Bál a bábszinházban — vidám intermezzo (Ferdy Kauffmann zenekara). 3. Tierney: Mesebeli kék ruhácska — keringő (Henry Jaques zenekara). 4. Raffaeli: Teresina — pasodoble (James Kok tánczenekara). 5. Finn lovasinduló.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Az utolsó Illésházy." Irta Vécsey Zoltán. (Felolvasás.)
10.45: „Mit viselnek a Balaton partján." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Szmirnov Szergej balalajka zenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Indulók és keringők. (Hanglemezek.)
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „A repülés szerepe a világháboruban." — vitéz Boksay Antal előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Tánclemezek.
18: „Hálókocsin Pannoniában." Révay József csevegése.
18.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Wallace: Maritana — nyitány. 2. Huszka Jenő: Bob herceg — keringő. 3. Kaskel: Farsangi miniatürök. 4. Zakál Dénes: Bécsi dal. 5. Lavotta Rezső: Mazurka. 6. Jensen: Lakodalmi zene — szvit.
19.30: „Leveles ágacska." Babay József elbeszélése.
20: Svéd Sándor magyar nótákat énekel, kíséri Pertis Pali és cigányzenekara. Közreműködik Paczek-Bujka Márkus (tárogató).
21.10: Híres párjelenetek az irodalomban. Szabados Piroska és Nagy Adorján előadaóestje. Rendező Kiszely Gyula. 1. Jelenet Shakespeare „Coriolanus" c. tragédiájából (Fordította Petőfi Sándor). 2. Jelenet Harsányi Kálmán „Ellák" c. tragédiájából. 3. Jelenet Molière „Tartuffe" c. színművéből.
21.50: Hírek, időjárásjelentés.
22.15: Tánclemezek.
23: Hírek német és olasz nyelven.
23.10: Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Sárai Elemér és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 19: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
19.35: A rádió szalonzenekara.
20: Hírek.
20.25: Waldbauer Imre és Kerpely Jenő hegedű-gordonka műveket ad elő.
21.25: Közvetítés a Gellért szállóból. Mursi Elek és cigányzenekara muzsikál.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Svájci al. 20.30: Lehár: Drótostól, operett. Hamburg 20.10: Svéd Sándor nótaestje Budapestről. Zágráb 20.05: Wagner: Tannhäuser, lemezen.
TÁNCZENE: Olasz III. 20.30, Oslo 19.15, Toulouse 18.45, Svájci al. 21.50, Olasz II. 23.15.

SZERDA

AUGUSZTUS 3.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Fricsay Richárd: Kis angyalom — induló (I. h. gy. ezred zenekara). 2. Steinkopf: Keringő a „Meseszvit"-ből. 3. Lederer: Babajátékok — induló. 4. Radl: Pradlerhofi Ländler (Parasztzenekar). 5. Kalmár Tibor: a) Megy a kocsi porzik az út; b) A szögedi sürgönypózna; c) A szeretőm dunántuli — csárdások (ifj. Berkes Béla cigányzenekara.)
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Prielle Kornélia." Irta Szentgyörgyi Elvira. (Felolvasás.)
10.45: „Fürdőink száz évvel ezelőtt." Irta Báu Imre (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Dániel Ilonka zongorázik.
12.40: Hírek.
13: A rádió szalonzenekara. 1. Scassola: Britannicus — nyitány. 2. Majláth József gróf: Házi zene a kastélyban. Moszkovski: Kedves kis csalogány — átirat. 4. Gounod: Faust — keringő. 5. Poldini: Mese. 6. Amadei: A lantos — szvit. 7. Keszler Lőrinc: Táncintermezzo. 8. Rajter Lajos: I. verbunkos szvit. 9. Bortkievic: Gavotte caprice.
Közben kb. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „A régi Zrinyi diákévei." Lápossy Jenő előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Az amerikai farmer." — Valkó László előadása.
17.30: Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Weidinger Ede jazzenekara játszik.
18.30: „A diplomaták fejedelme." (Talleyrand halálának századik évfordulója.) Iványi-Grünvald Béla egyetemi magántanár előadása.
19: Hajtóvadászat." Operett három felvonásban. Irta Martos Ferenc. — Zenéjét szerezte Huszka Jenő. Rádiószinpadra alkalmazta Turchányi István. Rendező Gyarmathy Sándor. Vezényel Marthon Géza. (1938 ju-

nius 5-i előadásunk megismétlése viaszfelvételről.) Személyek: Valkovszky Fedor gróf — Laurisin Lajos; Valkovszky Iván gróf, gárdatiszt — Galetta Ferenc; Marissin Grigor herceg — vitéz Szende Ferenc; Anna, a leánya — Dobay Lívia; Mirko — Maleczky Oszkár; Petruska — Orosz Julia; Grodetzky tővadász — Kompóthy Gyula; Leonid — Bánhidy József; Kocsmáros — id. Latabár Árpád; Kocsmárosné — Antal Erzsi.

Utána kb. 21.15: Hírek.

21.35: Közvetítés a városligeti Központi Tejcsarnokból. A Melles zenekar műsora. Vezényel Melles Béla. 1. Verdi: Traviata — ábránd. 2. Waldteufel: Éljen a tánc — keringő. 3. Hruby: Bécsi különlegességek — egyveleg. 4. Lehár: Losonci induló.

22: Időjárásjelentés.

22.05: Weingarten József zongorázik.

22.45: Hanglemezek.

Közben kb. 23: Hírek angol és francia nyelven.

Közben kb. 23.10: „Rézbányászat Finnországban." Vitéz Petneházy Antal iparügyi államtitkár beszélgetése Aeno Mäkinnen-nel, az Outukumpui rézbánya vezetőjével. (Lemezfelvétel.)

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.30: Lily Pons és Gigli hanglemezek.

19.30: „Európai művészet Velencében" Pálinkás László előadása a Biennáléről.

20: Hírek.

20.40: Közvetítés a városligeti Központi Tejcsarnokból. A Melles zenekar műsora. Vezényel Melles Béla.

21.30: Lóversenyeredmények.

RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilociklusón 1—2 óráig.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Radio Paris és Deutschlandsender 19: Mozart: Don Juan, opera Salzburgból. Szófia 20.15: Csajkovszkij: Anyegin Eugen, opera.

TÁNCZENE: Svájci al. 21.40, Svájci rom. 22, Olasz III. 22.30, Oslo 22.20. Stockholm 22.15, Berlin 22.30.

CSÜTÖRTÖK

AUGUSZTUS 4.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Ábrahám: Lesz még szőlő — indulófox (ének: Kalmár Pál. 2. Boissonade-Hurndall: Skót tánc. 3. Engel: Mozaik — keringő. 4. Lake: A madárboltban (Paul Godwin és zenekara). 5. Krüger: Tüzoltó induló.

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Jókai és a növényvilág." Irta Hamvas József. (Felolvasás.)

10.45: „Gyógyítható-e a féltékenység" Irta Nagy Dániel. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Hanglemezek.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur. — 1. Doppler: A két huszár — nyitány. 2. Waldteufel: Nyári este — keringő. 3. Egyveleg Révffy Géza dalaiból. 4. Schubert—Berté: Részletek a „Három a kislány" operettből. 5. Lincke: Revü-nyitány.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: „Nyári háztartási tanácsadó." Héjjas Pálné előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: „Szent Domonkos." Horváth Béla előadása.

17.30: A rádió szalonzenekara. 1. Offenbach: Eljegyzés lámpafénynél — nyitány. 2. Kigyósi Árpád: Polonaise. 3. Mundel: Velencei emlék — szerenád. 4. Strauss János: Tavaszi hangok — keringő. 5. Grieg: Menüett. 6 Lehár: Részletek a „Paganini" c. operettből. 7. Lányi Ernő: Mese. 8. Jacobi: Sybill levele.

18.30: „Utazás a Kongón." Irta Pély Zia. (Felolvasás.)

19: Csorba Gyula és cigányzenekara muzsikál.

Közben 19.15: Hírek szlovák nyelven.

20.15: A „Tannhäuser" ismertetése. (I. és II.) elvonás.)

20.30: A salzburgi ünnepi játékok keretében a „Tanhäuser" közvetítése. (II. és III. felvonás). Szövegét irta és zenéjét szerezte Wagner Richárd. Közreműködik a Bécsi Filharmonikus Zenekar Hans Knappertsbusch vezényletével. Rendező Max Hofmüller. — Személyek: Örgróf — Herbert Alsen Tannhäuser — Set Svanholm; Wolfram — Svéd Sándor; Diterolf — Karl Bisutti; Heinrich — William Wernigk; Erzsébet — Maria Reining; Venus — Tutsek Piroska; Pásztorfiu — Réthy Eszter.

II. felv. után kb. 21.25: Hírek.

Előadás után kb. 23: Hírek német és olasz nyelven.

23.10: Közvetítés a Dunapalota-szállóból. Megyeri Gyula jazzenekara játszik.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18: „A világ gazdasági nagyhatalmai." Kecső István előadása.

18.45: A „Tannhäuser ismertetése.

19: A salzburgi ünnepi játékok keretében a „Tannhäuser" közvetítése. (I. felvonás.)

20.10: Hírek.

20.30: Tánclemezek.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Olasz III. 20.30: Pietri: Az én házam, operett. Lahti 19.35: Eyssen Irén hangversenye.

TÁNCZENE: Olasz III. 22, Oslo 22.35. Stockholm 22.15, Olasz II. 23.15, Deutschlandsender 23.

PÉNTEK

AUGUSZTUS 5.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Fahrbach: Bécsi induló (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Figedy Sándor). 2. Armando'a: Hétvége meseországban (Szalonzenekar). 3 Bécsi vándormadarak — keringő (Dobri zenekar). 4. Schlichting. Stettini polka (Wojtschach fúvószenekar). 5. Rácz Zsiga: Nem, nem, nem; b) Kádas György: Kék a búzavirág; c) Kopogós a csizmám; d) A faluban nincs több kislány — csárdások (Rácz Zsiga és cigányzenekara).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Szent Mihály hegye Franciaországban." Irta Széky Pálma. (Felolvasás.)

10.45: „A napozás." Irta Zemplényi Imre dr. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Marjay Erzsébet és Ligeti Dezső énekel, zongorakísérettel. — 1. a) Verdi: Ernani — ária; b) Mozart: Figaro házassága (Ligeti), 2. a) Grecsaninov: Panaszos dal; b) Rachmaninov: Tavaszi szellő; c) Csajkovszkij: Ragyogó nap (Marjay). 3. a) Brahms: Kivirult a szívem (Boros Rezső fordítása). b) Schumann: Mirtuszok és rózsák; Lótuszvirág; c) Strauss Richárd: Alázat (Ligeti) 4. a) Liszt: Boldog ifjuság (Jugendglück); b) Respighi: A köd: c) Tarnay Alajos: Te a tavaszt; d) Polgár Tibor: Száll a felhő; e) Laurisin Miklós: Erdőn, mezőn (Marjay). 5. a) Kodály: Busan csörög a lomb; b) Liszt: Szállja halkan dalom (Ligeti).

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: A rádió diákfélórája: „Bethlen Gábor." Gönczi Magda előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: Uray Margit magyar nótákat zongorázik.

17.30: „Nyári zivatarok." Cholnoky Jenő egyetemi tanár előadása.

18: Közvetítés a margit szigeti Központi Tejcsarnokból. Az Országos Postászenekar műsora. — Vezényel Eördögh János. 1. Adam: A nürnbergi baba — nyitány. 2. Waldteufel: Őszi dallamok — keringő. 3. Lehár: Pacsirta — egyveleg. 4. Leoncavallo: Bajazzók — ábránd. 5. Strauss János: Amit a Bécsi erdő mesél. 6. Bellini: Norma — nyitány.

19.20: Sportközlemények.

19.30: Loósz József hegedül, zongorakísérettel. 1. Zsolt Nándor: Szatír és driád. 2. Sarasate: a) Cigányosan: b) Bevezetés és tarantella. 3. Ries: Perpetuum mobile.

20: „Monti ezredes." Regényes hangjáték négy részben. Irta Békés István és Balogh György. Rendező Csanády György. Személyek: Kossuth — Kürti József; gróf Monti Fáy Béla; Poroszlay szenátor — Onody Ákos; Poroszlayné — Bakó Lászlóné; Zsuzsika — Raffay Erzsi; Von Hanke — Harasztos Gusztáv; Sonja Petur Ilka; Kronoff — Dávid Mihály; Perczel tábornok — Kowách Ernő; Palasso — Lengyel Vilmos; Tódor Benkó Bálint; Vencel — Vizy Béla; Fogadósné — Révész Zsuzsa; Fiucska — Békés Rita; Karap diák — Herczeg László.

Utának kb. 22: Hírek, időjárásjelentés.

22.25: Közvetítés a Hangli-kioszkból. Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál.

23: Hírek angol és francia nyelven.

23.30: Tánclemezek.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.55: Hajnal Anna és Keszi Imre verseikből adnak elő.

19.30: „Soha szét nem nyiló függöny." Irta Révész Béla. (Felolvasás.)

20: A rádió szalonzenekara.

21: Hírek.

21.20: Hanglemezek.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Szófia 19.15: Mascagni: Parasztbecsület, opera. Bécs 18.30: Hangverseny.

TÁNCZENE: Olasz II. 22.30, Boroszló 22.30. Königsberg 22.30.

SZOMBAT

AUGUSZTUS 6.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Figedy Sándor: Shwoy induló (1. h. gy. e. zenekara). 2. Blon: Baba menüett (Pátria zenekar). 3. Rheinländer — egyveleg (Jazzenekar). 4. Vollstedt: Vidám bajtársak — keringő (Columbia zenekar). 5. Seifert: Induló.

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: Sas Ede elbeszéléseiből. (Felolvasás.)

10.45: Mit nézzünk meg? A régi budai városházát ismerteti Mesterházy Jenő.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.

12.05: Csorba Dezső és cigányzenekara muzsikál.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: Harsányi Gizi meséi: 1. „Jeika." — norvég mese. 2. „Hogyan szedte rá a teknősbéka a vizilovat" — afrikai mese. (Felolvasás.)

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: „Cserkészélet a Balatonnál." Közvetítés a kenesei táborból. Beszél Budinszky Sándor. (Lemezfelvétel.)

17.45: Közvetítés a városligeti Gerbeaud-cukrászdából. Suki Tóni és cigányzenekara muzsikál.

18.10: „Mit üzen a rádió!"

18.40: Tánclemezek.

19.20: A rádió külügyi ngeeydórája.

19.35: Dobay Franciska, a berlini állami opera tagja énekel zongorakísérettel. — 1. Schumann: a) Der Nussbaum (A diófa); b) Die Mondnacht (Holdas éj); c) Volksliedchen (Népdal). 2. Brahms: a) Mädchenlied (A leányka dala); b) Von ewiger Liebe (Örök szerelem). — 3. Strauss Richárd: a) Die Georgine (A georgina); b) Freundliche Vision (Boldog látomás); c) Wiegenlied (Bölcsődal).

20.10: „A hazugság." Kőváry Gyula vidám rádió-estje. Rendező Bánóczy Dezső. Zongorán kisér Polgár Tibor. 1. Bevezető konferansz: Kőváry Gyula. A felolvasó Bánóczy Dezső. 2. „A trójai faló." — 3. „Az obsitos." 4. „Kőváry önkéntes naplójából." — 5. „Vadászok egymás között." — 6. Szerelmi kalandor. — 7. „Ki fordította Coriolanust." — 8. „A bíróság előtt." — 9. „Kereskedelmi trükk." — 10. „Önzetlen szerelem." — 11. „A tiszta üzlet." — 12. „Csevegés a divatról." — 13. „Hazudik a muzsikaszó." — 14. „A hazugok klubja." — 15. „Zárójelenet."

Utána kb. 21.30: Hírek, időjárásjelentés.

21.55: A rádió szalonzenekara. — 1. Suppé: A költő és paraszt — nyitány. 2. Pataky Mária: Kárpátaljai táncok. 3. Pachernegg: Bécsi muzsika szvit. 4. Hollóssy Kornél: Esti dal. 5. Huszka Jenő: Aludj, aludj — dal. 6. Micheli: Ninna, Nanna — keringő. 7. Poldini: Asztali zene a „Farsangi lakodalom" című operából.

23: Hírek német és olasz nyelven.

23.10: Közvetítés a Piccadilly-étteremből. Buttola Ede és jazzenekara játszik, Buttola Ede énekel.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.10: Közvetítés a városligeti Gerbeaud-cukrászdából. — Suki Tóni és cigányzenekara muzsikál.

19.20: Hanglemezek. 1. Jamin: Szerelem — dal (Guiseppe Lugo). 2. Bishop: Lo! Here the gentle lark — angol dal (Toti dal Monte). 3. Goetze: Nyugodt mint az éj — keltős (Lucrezia Bori és Lawrence Tibett).

19.35: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdaásgi félórája.

20.10: Az Operaház tagjaigól alakult zenekar műsora. Vezényel Rajter Lajos. — 1. Bach J. Chr.: D-dur szimfónia.. 2. Brahms: Változatok Haydn egy témájára. 3. Beethoven: V. szimfónia.

Közben kb. 21.35: Lóversenyeredmények.

RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilociklusón 24—1 óráig.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Deutschlandsender 19: Salzburgi szerenád.

A
„DEBRECZEN"
vasárnaponkint
egész nap
kapható
a Nagyállomás
Ibusz pavillonjában